

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

**MATIAS
FALDBAKKEN**

ROMAN

BİZ BİR KİŞİ YİZ

TİMAS

Çeviri:
MEHMET EMİN BAŞ

i y i k i k i t a p l a r v a r . . .

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2021

timas.com.tr

BİZ BEŞ KİŞİYİZ

Matias Faldbakken

Dünya Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 5207

Edebiyat Kitaplığı | Dünya Edebiyatı Dizisi | 79

EDİTÖR

Ayşe Tuba Ayınan

KAPAK TASARIMI

Ceren Yavuz

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. BASKI

Ağustos 2021, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-3813-8

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Matsis Matbaacılık

Tevfikbey Mahallesi Dr. Ali Demir Caddesi

No: 51 Sefaköy / İstanbul

Telefon: (0212) 624 21 11

Matbaa Sertifika No: 40421

YAYIN HAKLARI

Copyright @ Matias Faldbakken 2019

© Vi Er Fem orijinal adıyla yayımlanan ve Salomonsson Agency tarafından temsil edilen bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Tımaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

**MATIAS
FALDBAKKEN**

**BİZ
BES
KİŞİ
YİZ**

Çeviri:
MEHMET EMİN BAŞ

MATIAS FALDBAKKEN

1973 yılında dünyaya gelen Matias Faldbakken, Norveç'in eleştirel beğeni toplayan görsel sanatçı ve yazarlarından biridir. Paula Cooper Galerisi (New York), Simon Lee Galerisi (Londra), Galerie Eva Presenhuber (Zürich), Galerie NEU (Berlin) ve Standart (Oslo) gibi dünyanın en önemli çağdaş sanat galerileri tarafından temsil edilmektedir. Kendi adıyla yayımladığı ilk romanı olan *Garson (Hills)* Brage Ödülü'nün finalistleri arasına girmiş ve yayımlandığı ülkelerde dünya çapında övgülerle karşılanmıştır.

MEHMET EMİN BAŞ

İstanbul suriçinde doğup büyüdü ama Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Birkaç yıl kitap editörlüğü yaptıktan sonra gerçek mutluluğu çevirmenlikte buldu. Çevirdiği kitaplar arasında *Yazdan Kalan Son Gül* (Muhyiddin Şekûr), *Garson* (Matias Faldbakken), *Görünmez Adam* (H.G. Wells), *Yazarın Odası II* (Paris Review), *Kurtlar Ülkesi* (Tünde Farrand) yer alıyor. Şimdilerde bir yandan üniversitede İngilizce dersleri verirken bir yandan da roman çevirilerine devam ediyor.

Gardar, Marie, Lilja ve Ida için

BİRİNCİ BÖLÜM

Başkentin üç saat kadar kuzeyinde Râset diye bir köy var, işte Tormod Blystad'ın ailesiyle birlikte yaşadığı ev o köyde. Evi kendi elleriyle yapmıştı, o sırada Siv hamileydi, ilk çocuğuna aşeriyordu. Çocuğa Alf adını verdiler, el becerileri konusunda babasına hiç çekmemesine rağmen Tormod oğlundan memnundu, elleriyle harikalar yaratmamasını dert etmiyordu. Beş sene sonra da kızları Helene dünyaya geldi, gayet sağlıklı ve mutlu, cin gibi bir kız, eli de çabuk.

Ailesine düşkün, sözünün eri bir adam olmasının yanında Tormod Blystad alışılmadık derecede yapılıydı da. Hatta yakışıklı olduğu bile söylenebilirdi. Kendisi farkında değildi belki, Siv de onca yılın ardından artık tipine karşı kör olmuş gibiydi ama aslında Tormod gayet yakışıklı bir adamdı. Boylu poslu, eli yüzü düzgün, etkileyici bir tipti. Dalyan gibiydi dalyan. Tıpkı bir meşe odunu gibi olgunlaştıkça güzelleşmişti. Karı koca ne zaman bir dükkâna girse köylüler somurtup homurdanmaya başladılar. “Eğri oturup doğru konuşalım, Siv resmen turnayı gözünden vurdu erkekten yana,” derlerdi hep hasetle. “Nereden baksan bir sıfır önde.”

Ancak Râset gibi küçük bir yerde insanın fazla seçeneği yoktu. Ne Siv'in kapısında kuyruk vardı ne de Tormod'un etrafında dört dönülüyordu. Her yıl okul açıldığında birkaç

düzine insan ortaya çıkıyor ve bu insanlar kendi aralarında birbirlerini bölüşmek zorunda kalıyordu. Tormod'la Siv de birbirlerini ortaokulda bulmuştu, buluş o buluş. Zaten Tormod seyahat filan etmezdi, kimse onu sofistike olmakla suçlayamazdı, vizyonu köyün sınırlarını asla aşmıyordu.

Lise yıllarında Siv'le Tormod'un birbirlerini kaybetmenin eşiğine geldikleri dramatik bir dönem yaşandı. Tormod her şeyi eline yüzüne bulaştırmıştı, adeta darmaduman oldu ama Siv gayet iyiydi, hiç bozuntuya vermeden kontrolü ele aldı ve kendini toparlaması için ona yardım etti. Tormod bunu asla unutmayacaktı. Hatta, Tormod'un ailesi için bu evi yapmasının asıl sebebinin, Siv'in o zamanki tavrına karşı minnettarlığını göstermek olduğu söylenebilir, ki bu hikâye de işte tam orada başlıyor.

Şimdi olay şöyle oldu: Tormod, Råset'e kırk dakika uzaklıkta elektronik üzerine bir teknik okulu kazandı. Zaten olağanüstü bir öğrenciydi, çalışkan ve düzenliydi. Gayretliydi. İstikrarlıydı. Fakat okulda Espen diye biriyle tanıştı. Espen, tee gırtlığının dibinden geliyormuş gibi çıkan acayip tok sesli serserinin tekiydi. Espen Heggelund'du ismi, kuşkirazı bahçesi anlamına gelen soyadı enteresan bir şekilde kendisi gibi kaba saba değil, aksine zarif ve çekiciydi aslında; ne var ki bu genç adam şeytanın ta kendisiydi. İçkiye aşırı düşküncü ve tabii ki Tormod bir anda kendini âlemlerine davet edilirken buldu. Bir, iki derken Tormod içmeye hayli yatkın olduğunu fark etti, tıpkı babası gibi, babası Oscar da Råset'te yaşayan yarım akıllı marangozun tekiydi. Bu içmeler Tormod'un içindeki bir şeyleri ateşledi, bir kıvılcım çaktı, Tormod daha

önce hiç böyle bir şey yaşamamıştı, sanki yeniden doğmuştu. Çok geçmeden anlaşıldı ki alkol söz konusu olunca sınır tanımıyordu, daha da kötüsü, içtiği zaman tanınmaz hale geliyordu. O usturuplu Tormod kabuğunu kırıp dışarı çıktı, geveze bir fırlama oluverdi. Muziplikler birbirini izledi, bir yerden sonra riske de girmeye başladı. Bir gün gaza gelip kaplama ve kaynak dersinde yaptığı kelebek bıçakla okul çantasını kükreye kükreye parça pinçik etti. Sonra da pis pis gülererek Espen'e çantaya filan ihtiyacı olmadığını çünkü artık okulla işinin bittiğini söyledi. Ancak kendine gelince anne-babasının ruhu bile duymadan gidip kendi parasıyla yeni bir çanta daha aldı. Ayık Tormod bir türlü çantasını paramparça eden Tormod'u anlayamıyordu. Ne biçim bir adamdı bu? Böyle olmazdı ki canım. Kendisine çeki düzen vermeliydi. Fakat bir hafta boyunca yapması gereken her şeyi yaptıktan sonra bile kaçınılmaz bir şekilde hafta sonu yine Espen'in peşine düşecek ve bir kez daha kendini kaybedecekti. Birkaç fırt biradan sonra gözlerinin arkası yanmaya başladı, yanakları kızardı. Suratına ebleh bir gülüş yerleşti. Birkaç yudum içkiyle zihni berraklaşmış gibiydi. Ciddiyetinden eser kalmamıştı; dersler bittikten sonra bile uzun uzadıya okumalar yaptığı, babası eve gittikten sonra bile geride kalıp saatlerce marangozluğa devam ettiği o ağırbaşlılığı kaybolup gitmişti. Fütursuzca kahkahalar atmaya başladı, normalde dostane olan gülüşü de alaycı bir sırıtışa dönüştü.

Aslında kelebek bıçağıyla çakmağını elinden düşürmeyen, Spikkerud'un motorlu bisikletini çalan, keçeli kalemle orayı burayı karalayan, Flakstad'ın çamaşırlarının üstüne işeyen ayyaş Tormod da ne yapacağı her zaman belli ayık

Tormod'a anlam veremiyordu. Zil zurna Tormod, gayretli bir şekilde okula gidip gelen, egzersiz yapa yapa kendini hırpalayan, sözünün eri, içi geçmiş Tormod'a tabiri caizse bir tarafıyla gülüyordu. İşlerinde babasına yardım edip duran, daha on yedi yaşına basmadan yetişkin marangozlardan bile gayretli ve becerikli hale gelen Tormod bir tuhaftı, onun resmen saçmaladığını düşünüyordu Espen'le schnapps içen Tormod. İhtikçe de bu oturup kalkmasını bilen Tormod'u daha fazla tiksiniyordu. Akli başında Tormod gittikçe daha bir ucubeye dönüyordu gözünde. Tormod'un sarhoş ve ayık halleri birbirlerinin öcüsü olmuştu.

Tüm bunlar olup biterken Tormod kendine Siv Danielsen adında bir sevgili yaptı. Yerel standartlara göre hoş bir genç hanımdı Siv. Okuldaki başka hiçbir kızın onunki gibi saçları yoktu. Tormod da kendini bu saçların büyüüne kaptırdı. Zaten onun hemen arkasındaki sırada oturuyordu; gerinip altın sarısı saçlarını yele gibi savurunca gözünde Siv'den daha etkileyici hiçbir şey kalmıyordu. Ama Siv dış görünüşüyle değil de sağduyusu ve dürüstlüğüyle öğretmenini gururlandıran türden bir öğrenciydi. Hatta dürüst olmak gerekirse, diyordu Espen, kızın hiçbir numarası yok, dümdüz bir tip. Espen, Siv'den bahsederken hiç çekinmiyordu, Tormod da ne zaman sarhoş olsa ona eşlik ediyordu. "O bacaklar ne öyle?" diye soruveriyordu Espen mesela, Tormod da kafasını sallayıp gülüyordu buna. Zira Siv hafiften çarpık bacaklıydı, ayakları da içe dönüktü. "Burnu kalkık," diyordu bazıları, "Dişleri dünyayı ele geçirecek," diyenler vardı. Gerçekten de doğrudu: Siv'in öyle bir ağız yapısı vardı ki nadiren de olsa gülümsediğinde dudakları yayılarak kocaman ağzındaki

bütün dişleri ortaya çıkarıyordu. Yine de ileri geri konuşanlar ona ayıp ediyordu, zira Siv'in etrafına karşı tek bir falsosu bile yoktu, bu yüzden de Tormod'un sarhoş kafası yerine gelince pişmanlık içini kemirmeye başlıyordu. Yeniden çok hoş biri oluyordu Siv. Saçları rüya gibiydi. Nasıl olmuştu da bir bedenden bu kadar büyüleyici bir güzellik filizlenmişti?

Tormod taşkınlıkları yüzünden kendini cezalandırmak için hafta içi daha çok çalışıyordu. İçmelerinin diyetini ödemek için iş üstüne işe girişiyordu. Ama en nihayetinde yine cuma geliyordu ve Espen şak diye karşısında belirip onu içki ısmarlamaya, biten kadehleri doldurmaya ve tokuşturmaya ikna ediyordu. Böylece yeni bir içki ve tantana turu başlıyor, kasetten heavy metal dinleme seansları başa sarıyordu. Slayer, Manowar, Saxon, bir kuple Misfits, hatta belki biraz da Hüsker Dü; Råset'teki müzik zevkleri başkentteki safkanlar arasında olduğu kadar keskin değildi tabii. Durum bu şekilde altı ay sürdü, sonra bir altı ay daha.

Zil zurna sarhoş geçen hafta sonlarıyla dolu bir yılın ardından Tormod ve Espen nihayet hafta içlerinde de içmeye başladı. Gençken okula akşamdan kalma gitmeniz dert olmaz, çünkü böbrekleriniz hâlâ sağlıklıdır ve gözlerinizin akı hâlâ beyazdır. Fakat bizimkilerin içki âlemleri gittikçe sıklaştı ve alkol zehirlenmeleri artık sıradan bir hal aldı. Elektronik eğitimlerinin ikinci yılında sarhoş Tormod ve Espen ayık olanlardan daha çok ortalıkta dolaşır oldu. Önceleri sınıfın çalışkan çocuğu olarak nam salan Tormod artık aylaklık ediyordu. Hocalarını ciddiye alamıyordu, hele hafif otoriter

olan ihtiyar bilgisayar hocası Jørstad'ı hiç sallamıyordu. Derslerini koyuvermişti. Kitaplarını filan unutuyordu. Sırasında uyuyakalıyordu, azar işitince de ters ters cevap veriyordu. Uygunsuz zamanlarda kahkahayı basıp sınıfta tuhaf bir hava estiriyordu. Oturduğu yerin etrafına sarhoşluk ve haylazlık kokusu sinmişti.

Çarşambaya denk gelen bir bahar gecesi Tormod ve Espen yanlarındaki birkaç kişiyle daha sabah 05.00'e kadar yine içip durdular. Vakit geçtikçe okulun sabah 08.15'te başlamasına sayıp sövüyorlardı. Tüm zamanını bira içmeye ve çakı gibi motosikleti Honda CB 125'i sürmeye ayırmak için okulu bırakan komşu köyden Boble adında bir hergele, bir sessizlik anında herkesi ufak çantasının içindeki şeyleri denemeye davet etti. Amfetamindi bunlar. "Burnunuzdan çekin," dedi Boble, onlar da aynen öyle yaptılar. Tormod başta kusacak gibi oldu, tuhaf bir duygu midesine yumru gibi yerleşiyordu ama ne olduğunu anlamadan kafası uçmaya başladı, benliğinin bütün kapıları açılmış gibiydi. Râsetli delikanlı daha önce hiç böyle bir şey hissetmemişti. Sanki bir güç onu aynı anda hem içe hem de dışa doğru itiyordu. Bu fantastik madde başlı başına bir zirveydi ve Tormod'un olmak istediği yer tam da o noktaydı. Ama çok geçmeden geri döndü, daha doğrusu kendine geldi. Bu sefer daha fazla tozu burnundan soluyarak içine çekti. Tabii ki tutuştu ve okula doğru yana yakıla koşmaya başladı.

Toz torbası sayesinde, âlemlerde boy gösteren korkusuz ve sınırsız Tormod, okula giden ve babasının yanında çalışan daha ciddi ve çalışkan Tormod'la özü itibariyle bağlı hale

geldi. İki adam artık bir olmuştu. Tormod muazzam bir akış duygusu hissediyordu. Her şey gün gibi apaçık hale gelmişti sanki. Delikanlı tahtaya kalktı, tebeşiri aldı ve hocasının hesaplamalarını inatla düzeltmeye başladı. Çelimsiz ihtiyar Jørstad’la dersleri tartışıyorlardı artık. Tormod bilgisayar dersinde basit bir robotik kol programladı ve çift dönem boyunca kinematik zincirleri kontrol eden yazılımdaki bir hatayı düzeltmeyi başardı. Jørstad o kadar etkilendi ki diğer meslektaşlarını da sınıfa çağırdı. “Tormod’a bakın,” dedi. Hatayı düzeltmek için hiçbiri ona yardımcı olamamıştı, şimdi karşısında durmuş öğrencinin bunu tek başına yapmasını seyrediyorlardı. Tormod’un programı kolun fevkalade bir şekilde hareket edebilmesini sağlamıştı. Tormod sakin görünüyordu ama ödevlerinin üstünden dev bir silindir gibi geçiyordu.

Espen ve Tormod her geçen hafta Boble’yi daha fazla toz getirmesi için kandırıyorlardı. “Toz” yerine kendi aralarında “maraton”, “roket”, “macun”, “şevk”, “moral hapi” ya da sadece “moral” diyorlardı. Ara sıra uyumayı tercih ettikleri gecelerin dışında istisnasız her gün bir fırt çekiyorlardı. Espen gittikçe okula daha seyrek uğrar oldu, ama Tormod burnunu doldurduktan sonra gideceği en iyi yerin okul olduğu konusunda kendinden emindi. Morali yüksek olunca yetenekleri de pörtlüyor gibiydi. Daha önce hiç bu kadar kendini aşmamıştı. Delikanlının yapacaklarının sınırı yoktu sanki. Bir noktadan sonra hızına müfredat bile yetişemez oldu. İşinin çakalı olan çelimsiz ihtiyar Jørstad telefonu eline alıp başkentteki üniversitede doçent olarak görev yapan bir meslektaşını aradı ve öğretimine ekleme yapması gerektiğini

söyleyip öğrencisine devretmek üzere ekstradan iş vermesini rica etti. Tormod hem pratik hem de teorik elektronikte olağanüstüydü, programlamada mükemmeldi, enerji üretiminde ve tedarikinde yetkin bir kavrayışa sahipti; konu bilgisayar bilimini elektronik sistemlerle ve hareket bilimiyle harmanlamaya geldiğindeyse son derece yaratıcıydı.

Okuldaki üçüncü yılın ortalarına doğru Jørstad, Tormod'un bazı ödevlerini (daha doğrusu buluşlarını) üniversitedeki meslektaşına gönderdi. Yanına ilıstirdiğı nota da "Bunları görmen lazım!" yazdı. Meslektaşı etkilenmiş olacak ki öğrenciyle tanışmak istediğini belirten bir dönüş yaptı. Şehre gelebilir miydi? Doçent onun için fakülte laboratuvarında özel bir staj bile ayarlayabileceğini söyledi. "Bu çocukta," dedi, "nadir rastlanan bir yetenek var gibi."

Öte yandan Tormod artık tam altı aydır şevk tozuna iyice bağlanmıştı. Gayet de iyi idare ediyordu ama bazı tikler ortaya çıkmaya başlamıştı. Gözlerini fal taşı gibi açıp her şeye dik dik bakıyordu. Dişlerini sıkmadığı zamanlarda çenesi takırdıyordu. Bir de mesela lehim aletini eline alıp çalışmaya başlayacakken ya da karmaşık bir devreyi çözmeye odaklanmışken bön bön bakakalıyordu. Böyle anlarda dışarıdan deli gibi görünüyordu. Zaman zaman öfke patlamaları da yaşamaya başlamıştı. Yapmaya başladığı işi başarılı bir şekilde tamamlayamadıysa masayı devirebiliyordu mesela, sonra da fırlayıp kayıplara karışıyordu. Bir keresinde yine böyle bir öfke anında test tüpleriyle dolu bir rafı devirip laboratuvarın her yerini cam kırıklarına buladı. Sınıf arkadaşları hayretle ona bakıyordu. Çelimsiz ihtiyar Jørstad'ın

tepesi atmıştı. “Yeter artık!” diye ciyakladı. Tormod kapıdan fırtına gibi çıkıp gitti. Jørstad arkasından hâlâ bu yaptığını anasına babasına söyleyeceğini bağıırıyordu.

Tormod’un babası Oscar Blysted’in kendisi de (daha önce dediğimiz gibi yarım akıllı marangozun teki olduğu için) gençliğinde alkol çukurlarında debelenmişti fakat ertesi gün özel bir veli görüşmesi için arabaya atlayıp okula gitmeyi ihmal etmedi. Tormod’un da orada olması gerekiyordu ama ortalıkta yoktu. Neredeydi bu öğrenci? Oscar’ın hiçbir fikri yoktu. “Üç gündür eve uğramadı,” dedi. “Ona ulaşamıyoruz.” Belki de şöyle birlikteydi, “kızla yani,” Siv Danielsen. Gel gör ki Danielsenlerin telefonları yoktu. “Okula geliyor muydu bari?” diye sordu babası. “Tabii canım, hem de her gün,” dedi zıtlasmaktan çekinen Jørstad. “İyi o zaman,” diyerek kafasını salladı Oscar. İki adam Jørstad’ın ofisinde sessizce birbirine bakakaldı, bunun üzerine Jørstad eveleye geveleye durumu izah etmeye başladı. “Tormod bizim en iyi öğrencimiz ama son zamanlarda çok tuhaf davranıyor.” “Sarhoş mu yoksa?” Hayır, Jørstad pek sanmıyordu. Artık bırakmıştı. Bir ara öyleydi ama şimdi düzelmişti. “Hımm...” diye mırıldandı Oscar. Kafası karışmışa benziyordu. Deddiğimiz gibi Oscar içme konusunda az çok bir şeyler biliyordu ama o zamanlar “âlem yapmak” diye adlandırdıkları o ayyaş günlerinde cefasını en çok çektiği şey işiydi. Dolayısıyla Tormod’un bir yandan yoldan çıkarken öbür yandan hâlâ çalışkan olmasına bir anlam veremiyordu.

Jørstad, Oscar Blystad’a Tormod’un başkentte bir görüşmeye çağrıldığını, ama eğer gidecekse soytarı gibi davranmaması

gerektiğini söyledi. “Ne diye gidecekmiş oraya?” diye öğrenmek istedi baba. Jørstad doçent arkadaşından ve teklif ettiği stajdan bahsetti. “Ama oğlumun doğru düzgün bir işe ihtiyacı var,” dedi baba. “Bütün gün büyük şehirdeki bir ofiste oturup böbürlene böbürlene palavra sıkacak hali yok.” “Ama Tormod’da nadir rastlanan bir yetenek var,” dedi Jørstad. “Potansiyelini keşfetmesine ön ayak olmamak affedilir bir davranış olmaz.” Oscar boğazını temizleyip son lafını etti: “Çocuğumun elinden zanaatını alamazsınız.”

Tormod tabii ki Siv’in yanındaydı ve bitmek bilmeyen aşna fişne seanslarından birinin daha tadını çıkarıyordu. Şevk tozu yüzünden doyumsuz haldeydi, Siv de o zamanlar hâlâ birlite geçirdikleri vakitlerden zevk aldığı için tek yaptıkları şey buydu. Siv, erkek arkadaşının kayıplarda olduğunun farkındaydı. “Aptallık edip bu şekilde okulu asamazsın Tormod,” dedi nihayet sevgilisine. “Espen’le buluşmam lazım!” diye karşılık verdi Tormod. “Hayır Tormod, Espen olmaz,” diye yalvardı Siv ama bir işe yaramadı. Tormod kapıdan fırlayıp çıktı, Siv de boynu bükük ve kaşları çatık halde geride kaldı. Ağlayıp sızladı ama çok geçmeden kendini topladı. Kafasını Tormod’a takmıştı. Gerçekten inatçı bir yapısı vardı ve her defasında da erkeğini yuvasına çekmeyi başarıyordu; katı sınırlarını yumuşatan cana yakınlığıyla Tormod’u ehlileştiriyor gibiydi. Tormod ne zaman Siv’in yanına gitse sakinleşiyordu. Akşamı ve geceyi onunla geçiriyor, Siv de kafasındaki bütün karışıklıkları gideriyordu. Ama sonra yine Espen’le buluşup biraz daha toz çekiyor ve

partiye kaldığı yerden devam ediyordu. Sakin ve güvenilir Tormod, kötü kararlar verip duran işe yaramaz bir herife dönüşmüştü.

Üçüncü sınıf boyunca bu durum böyle devam etti. Tormod şüphesiz okulun en iyi öğrencisiydi, herkes bunun farkındaydı, fakat inat ettiği ve boşa zaman harcıyıp durduğu için bazı derslerden kaldı, sonuç olarak da diploma alamadan okuldan ayrıldı. Başkente yapılması planlanan yolculuk da hiçbir zaman gerçekleşmedi, zira kararsız kalan Jørstad ne yapacağı belli olmayan on sekiz yaşındaki bu çocuğu, saygın bir üniversite hocası olan arkadaşına göndermeye cesaret edemedi. Aslında arkadaşı çocuğun çalışmalarından ve buluşlarından o kadar etkilenmişti ki davetini birkaç kere daha hatırlattı ama Jørstad –çok haklı olarak– Tormod’un artık zıvanadan çıktığını ve buna değmeyeceğini izah ederek konuyu kapattı. Onunla muhatap olmak riskliydi. Evet, Jørstad gerçekten de Råsetli bu çocuk için “riskli” ifadesini kullanmıştı.

Sonbahar geldi çattı, Tormod’un bulabildiği tek iş, babasının marangozluk işletmesiydi. Mesaisini hiç aksatmadı ama artık aklını iyice kaybetmiş gibiydi. “Keçileri mi kaçırdın, ne oluyor?” diye sordu Oscar. Oğlunun hareketlerine bir türlü anlam veremiyordu. Tormod boyunun uzunluğunu annesinden almış olmalıydı, zira annesi iri yarı denebilecek yapılı erkeklerden oluşan bir aileden geliyordu; Oscar ise kısa ve tıknazdı. Tormod babasına cevap vermedi. Sırtı ona dönük halde duymazdan gelerek çivi tabancasıyla duvara vurup duruyordu. Tormod fiziksel olarak hâlâ güçlü ve

zindeydi; tulumunun altındaki ince kalçalarından beline doladığı alet çantasına, oradan da geniş omuzlarına kadar huni şeklinde üçgen bir vücuda sahipti. Fakat dişlerinin durumu kötüye gitmeye başlamış olabilir miydi? Ertesi gün babası bir daha sordu: “Tormod, ne oldu oğlum, aklından bir zorun mu var?” Tormod yine cevap vermeyince Oscar’ın tepesi attı. Hiç sabırlı bir adam değildi zaten. “Babana bu kadar basit bir sorunun cevabını bile veremiyorsan defolup gidebilirsin o zaman,” dedi. Tormod çivi tabancasını yere attı ve tek kelime etmeden çekip gitti.

Şimdi Espen ve şevk tozuyla yalnız kalmıştı. Bir de Siv vardı tabii ki. Siv ondan vazgeçmiyordu. Dizginlenemeyen bir erkek arkadaşına sahip olmanın yükünü inatla taşımaya devam ediyordu. “Burnuna ne çekip duruyorsun öyle Tormod?” diye mızımızlanıyordu, sanki bir cevap alabilecekmiş gibi. O sıralar Siv kuaför çırağıydı ve köyün göbeğinde bulduğu bir dairede oturuyordu. Minnacık bir yerdi ama sonuçta kendisine aitti. Siv on sekiz yaşına basar basmaz evden ayrılarak ona bir an bile huzur vermeyen cadaloz annesinden kaçmıştı. Meselelerin üstünde uzun süre kafa yoran bir insan değildi. Çok geçmeden ehliyet sınavına girdi ve sürücü belgesini aldı. Janjanlı kartını gururla kaldırıp erkek arkadaşına gösterdiğinde Tormod fal taşı gibi açılan gözleriyle onu tebrik etti. Tormod’un hayatında artık üç temel aktivite vardı: Boş beleş bilgisayar oyunları oynamak, Siv’le mütemadiyen sevişip durmak ve Espen’le tozuna kavuşmak için kapıdan fırlayıp çıkmak. Bütün gün ortadan kaybolduğu oluyordu, hatta bazen iki gün boyunca görünmüyordu. O esnada Siv de aptallığına yanıp duruyordu. Telefonun ahizesini kula-

ğına dayayıp arkadaşı Anita'yla durmaksızın konuşuyor, saati saate ekliyor, ama uzun uzadıya yaptıkları çıkarımlar ona hiçbir akıl vermiyordu. Espen'le Tormod'un sınırı aşmaya ne kadar yaklaştığından haberleri bile yoktu. Mesela Tonnesen'in barakasındaki derme çatma laboratuvarı hiç duymamışlardı; ortadan ikiye yarıdıkları plastik varillerde soğuk alginlığı ilaçlarını çözerek psödoefedrin, kırmızı fosfor ve soda çözeltisi gibi şeylerle karıştırıp nasıl kendi kalitesiz kafa yapıcılarını ürettiklerinden bihaberdiler. Ya da Mattisen'in kendini öldürdüğü gece Espen ve Tormod'un aslında onun evinde olduğunu hiçbir zaman öğrenemeyeceklerdi. Bir gece Morten Borgen'le tartıştıktan sonra çocuğa neredeyse işkence ettiklerini de tabii ki bilmiyorlardı. Bunların hepsi sır olarak kaldı.

Bir cuma günü, Tormod gecenin 03.00'ünde Siv'in evine çıkageldi. Daha sonra anlattığına göre Siv dış kapının sesini duyduğu sırada en sevdiği romantik komedi olan *Can't Buy Me Love* filmini izliyordu. Tormod'u karşısında görünce şok oldu. Geri geri sendeleyip TV ünitesine çarptı, diyet kolasını devirip halıya döktü. Tormod'un gözünün üstünde kocaman bir yara vardı ve yaradan oluk oluk kan akıyordu. Kazağı –ya da Siv'in tabiriyle süveteri– kanla kaplıydı. Tormod, Stubberud diye bir adamla kavga etmişti (adama aslında herkes Stubburuşuk diyordu çünkü çok fazla toz çekiyordu) Stubberud bizimkine çok fena kafa atmış, ardından da alnının köşesine şişeyi geçirmiş. “Bir sınırın olsun be adam!” diye bağırdı Siv. Derhal bir kucak dolusu kıyafet kapıp Tormod'u kolundan çekiştirdiği gibi Ford Fiesta'sına bindirerek acil servisin yolunu tuttu. Acilde

Tormod'un kaşına on bir dikiş attılar. O kadar huzursuz oldu, o kadar psikopatça davrandı ki ona sakinleştirici ve tıbbi kömür de vermek zorunda kaldılar. Tormod sonunda biraz sakinleşince Siv onu da alıp arabayla annesinin evine gitti. Antreden kulübenin anahtarını, kilerden de birkaç konserve yiyeceklerle birkaç paket vakumlu hazır gıda aldı. Tam çıkacakken annesi sabahlığıyla ortaya çıkıp, "Ne bu koşturma böyle?" diye sordu. Ancak Siv cevap vermek yerine kapıyı annesinin yüzüne çarptı. Osterdalen'e doğru iki saatlik sessiz bir yolculuk yapmak üzere gaza basarken Tormod'a da her şey rayına oturana kadar kulübede kalacaklarını söyledi.

Öyle de oldu. Kulübede iki haftadan biraz fazla kaldılar. Siv'in yiyecek almak için kırk dakika uzaklıktaki köy manavına dört kere gidip gelmesi haricinde kulübeden hiç çıkmadılar. Tormod domuz gibi terliyor, uyku tulumunun içinde bir o yana bir bu yana dönüp duruyordu; gerçekten de berbat haldeydi. Siv'e belalar okuyor, küfürler savuruyordu. Bağıra bağıra inliyordu. Korkunç derecede midesi bulanıyordu. Siv sıcak suya nane ve limon koyarak bir kocakarı ilacı yaptı, bu ona biraz iyi geldi. Bir başka beklenmedik derman da Coca Cola'dan geldi ve mide krampları nihayet son buldu. Siv onu şımartmadı ama sabırlı, azimli ve kararlıydı. Tormod'un nahoş sözleri bir kulağından girip öbüründen çıktı. Belki bir kere uyudu, bir iki kere de nöbetler esnasında gözleri daldı, onun dışında saatlerce oturup erkek arkadaşının devasa vücudunu sıvazladı. Tormod onun için özeldi.

Şevk tozu etkisini kaybetmeye başladıkça nazik ve akli başında Tormod hem içeriden hem dışarıdan ya da son birkaç yıldır nerede saklandıysa oradan çıkıp çıkıp geliyordu kendisine. Tormod, Siv'e döndü ve dedi ki: "Siv, ben kendimin zıt kutbu olmuştum ama artık geri döndüm. Eğer bir daha öyle olursam –yani değişirsem, dönüşürsem– ve *şu anda sana söylediklerimden başka bir şey iddia etmeye çalışırsam*, beni sakın dinleme. İnanma bana. Gerçek ben işte buyum."

Tormod kendine çeki düzen verdi ve kuyruğunu kısıtırıp babasının yanına döndü. Özrünü dileyip o günden sonra işinden ve Siv'den başka hiçbir şeyle ilgilenmeyeceğine dair söz verdi. Oscar bu özrü kabul etti ama bir daha böyle hasarlıklar yaparsa gözünün yaşına bakmayacağını da açıkça söyledi. "Burada soytarılara yer yok!" dedi. Tormod başını salladı. "Başını belaya sokup sokup bizi bütün köye kepaze edemezsin!" Tormod iç geçirdi ve hatasını telafi etmek için iki kat fazla çalışmaya başladı.

Köy dedikodularının unutulup gitmesi biraz zaman alır, bu süreçte başın dik durmalısın. Yakışıklı Tormod artık lekelenmişti; en ufak bir saçmalığın bile kayda geçirilip ağızdan ağıza dolaşacağını gayet iyi biliyordu –köy dediğin yer işte böyle acımasızdır. Diğer Tormod'u uyandıracak bütün münasebetlerin daha baştan önünü kesmek, onun yerine dürüstlüğü ve çalışkanlığı göz önüne çıkarmak gerekiyordu. Tormod derhal Espen Heggelund'la olan bütün bağlarını kopardı, artık Boble'yle ya da Stubburuşuk'la takılmak da yoktu. Siv evinde alkol bulundurmuyordu ve Tormod ne zaman bir şeyler çekme ihtiyacı hissedip histerikleşse, ki bu genelde akşamları ya da cuma günü gelip çattığında oluyordu, kendini sıkıp kaya gibi sağlam bir iradeyle o hissin defolup gitmesini

sağlıyordu. İçindeki haşarılığı sorumluluk bilinciyle, hesap verme korkusuyla, rutin işlerle ve gurur duyduğu sevgilisi Siv'in süslediği gelecek hayalleriyle bastırıyordu.

Birkaç yıl boyunca haddinden fazla çalıştıktan sonra Tormod kendine yatırım yapmaya karar verdi. Siv'le birlikte bankadan kredi çektiler ve Oscar'ın şirketinden maliyet fiyatına yapı malzemesi edindiler. Râset'in eteklerinden âtıl, küçük bir arazi parçası satın aldılar; Tormod hemen işe koyulup arsayı temizledi, kütükleri kesip biçti ve planlamayı yaptı. Yaz başında Râset Kilisesi'nde evlendiler, ardından da köy salonunda ziyafet verdiler. Tormod, yaptığı kısa konuşmada Siv için "dayanak" ifadesini kullandı.

Tormod'un çalışma konusunda acayip bir kapasitesi vardı, neredeyse bütün evi kendi elleriyle inşa etti. Gittikçe daha da güçlenen, olgunlaşan ve kıvraklaşan bu ellerle inşa ettiği ev milletin *el emeği* ya da *ev yapımı* dediği tarzda işlevsel ve yakışıklı bir ahşap bina oldu. Bir zamanlar babasının da benzer bir bina inşa etmesine yardım etmişti, dolayısıyla ne yaptığını biliyordu. Evin inşaatı bitene kadar Siv'in dairesinde sıkış tıkış kaldılar. Bu arada Siv de üç arkadaşıyla birlikte Râset'in merkezinde ufak bir dükkân açmış, düşük bir ücret karşılığında saç kesimi yapıyordu, ama köy kuaförü olarak idame etmeye başladığı hayatı bir müddet sonra onu biraz bitkin düşürdü. Evin yapıldığı arsa aylarca şantiye alanı olarak kaldı, brandaların altına yığılmış bin bir türlü şeyle birlikte bahçe çamur içindeydi. Siv durmaksızın oflayıp pofladı ama bir müddet sonra ortam şekillenmeye başladı ve Noel'e kadar bütün inşaat bitti. Göz açıp kapayıncaya kadar

evin zemin katı da taşınmaya uygun hale geldi. Yeni yuvaları taptaze ve sıcacıktı, kesilmiş tahta kokuyordu. Tormod garajı ve atölyeyi yapmaya henüz başlamamıştı, ilkbahara doğru karlar eridikten sonra başlamayı planlıyordu ve o günlerin bir an önce gelmesi için can atıyordu.

Paskalya yaklaşırken Siv elinde Clearblue testiyle gelip Tormod'a hamile olduğunu haber verdi. İkisi de yirmi iki yaşındaydı –bebek sahibi olmak için gayet iyi bir yaş. Tormod her şeyin yerli yerine oturmaya başladığını hissediyordu. Gidişatını engelleyecek, kendisini kıskırtacak ya da gözünü korkutacak ne varsa hepsine karşı sağlam bir siper inşa etmişti.

Siv'in hamileliği hiç kolay geçmiyordu, zaten saniyesinde kendini istirahatate vermişti. Şişmiş eklemleri, sancıları ve doyumsuz açlığı göz önüne alındığında Tormod ona iyi dayanıyordu denebilir. Siv bir sürü değişik yiyeceğe aşırıyordu, çoğu da sağlıksız yiyeceklerdi. Yiyebildiği kadar yiyor, üstüne de bir o kadar latteyi mideye indiriyordu. Böyle yapınca karnı kabarıp şişiyor, bu da onu rahatsız ediyordu. Tormod onun için oturma odasında yumuşacık bir kanepeyle jet gibi bir internet bağlantısının olduğu keyifli bir TV köşesi yapmıştı, işe gittiği zaman Siv'in hem kendini hem de karnındaki bebeğini yemeğe vererek günlerini geçirdiği yer işte burasıydı. Yaz başında akşamüstleri Tormod, bahçenin üst kısmını taçlandırırçasına atölyeyi, garajı ve sundurmayı yan yana dizilecek şekilde gururla inşa ederken de Siv yine hep aynı köşede oturdu. Hamileliğinin sonlarına doğru artık bebeğin ağırlığının üstüne birkaç

kilo daha alıp hantallaşmış ve kendini berbat hissetmeye başlamıştı. İyice karanlığa gömülmüş gibiydi –her anlamda ağırlaştığını söylemek mümkündü– bu yüzden de kendine bir “el atmaya” karar verdi ve kuaför salonundan arkadaşı Merete’den kendisini yeni birine dönüştürmesini istedi. Saçlar esnekliğini kaybetmiş, dedi Merete, sarı sarı lülelerin de artık iyice solmuş, kendini salmış. Tormod’un eskiden beri Siv’in saçlarına zaafı vardı –güçlü ve sağlam duruşu saçlarında vücut buluyor gibiydi– ama artık ortaokulda tanıdığı Siv’e pek benzemiyordu. Saçları şimdi arkadan kısaydı ve yukarı doğru mantar gibi bir şekil alıp ön tarafta köşeli bir kaküle dönüşerek son buluyordu. Yeni stili bir üç gün kadar çok havalı göründükten sonra Siv bakım yapmayı bırakınca bir zamanlar gürül gürül saçların çağıladığı yerde artık kuru bir ot yığını varmış gibi durmaya başladı. Saç zaten yüzeysel bir özellik, dedi Tormod kendi kendine, belki tam olarak bu kelimeleri kullanmamış olabilir ama Siv’in iktidarına ve etkileyciliğine karşı hislerinin saçlarına biraz fazla bağlı olup olmadığını merak ediyordu. Öyle ya da böyle hamileydi işte, hem de Tormod’un çocuğuna, az buz bir şey değil. Al sana iktidar, diye mırıldandı kendi kendine. Yeni saçları hiç de fena değil, ayrıca çok mucizevi bir şey yapıyor, diye geçirdi içinden: Çocuk yapıyor.

Çok geçmeden Alf doğdu. Tormod’a benzediği düşünülemeyecek olursa dünyanın en şirin bebeği değildi belki –zira Siv’in annesinin koca alnı bu minik yavrucakta yeniden can bulmuş gibiydi– ama Tormod ona doyamıyordu. Bebeğin alnı gerçekten de doğum esnasında Siv’e bayağı bir sıkıntı yaratmıştı, kızcağız şoklar içinde aç kurtlar gibi kutu kutu

kodein içip durdu. Siv yatıp kalkıp inleye inleye bebeği on bir hafta emzirdikten sonra (kendi deyimiyle) zonklayan memelerini bir daha çıkarmamak üzere sutyenine geri soktu. Süt üretmek için çok fazla enerji lazım, diyerek kestirip attı. Tormod da gece gündüz demeden emzirmenin hem fiziksel hem de zihinsel açıdan çok yorucu bir iş olduğunun farkındaydı, bu yüzden Siv alışveriş listesine belki biraz erken olsa da “mama” kelimesini eklediğinde hiç itiraz etmedi –biberona geçince en azından geceleri Tormod da yardım edebilecekti. Zira Siv ilk birkaç ay bu emzirme maratonunun gece vardiyalarında ciddi uykusuzluk çekti ve çoğu zaman tamamen bitap düştü. “Birazcık olsun uyumam lazım,” diyordu gün içinde birkaç kez kestirmeye çalışırken.

İlk etapta Siv’in geniş alınlı annesi yardıma yetişti ve Siv’in sızıp kaldığı, Tormod’un da inşaatlarda Oscar’a eşlik ettiği zamanlarda Alf’i sallayıp uyuttu. Hafta sonları da Tormod’un iri yarı erkeklerden mütevellit ailesinin demir başı olan annesi Signe geldi. Signe’nin çocuklarla arası iyiydi ama bebeği disipline etme yöntemleri konusunda Siv’le külahları anında değiştiler. Çocuk ne zaman almaması gerektiği bir şeye, mesela küp şekerlere uzanmaya çalışsa Siv onun ellerini cimciklemeye başlamıştı. Çocuğun canı yandığı söylenemezdi –halinden gayet memnundu, öyle kolay kolay ciyaklamıyordu, belki biraz neşesi kaçıyordu o kadar– ama Signe bundan hoşlanmadı ve rahatsızlığını dile getirdi. Siv kimsenin kendisine direktif vermesine müsaade edecek değildi, dolayısıyla bu saldırıya karşı koydu. Mesele çıkmaza girdi ve bu tarz didişmelerden hiç haz etmeyen Tormod nihayetinde oğlunun meraklı ellerini Siv’in terbiye etme

yöntemlerine müdahale etmemesi konusunda annesini uyarmak zorunda kaldı. Signe buna bozuldu ve gönül koyarak artık daha seyrek gelip gitmeye başladı.

Tormod oğluyla bol bol zaman geçiriyordu, aralarında hususi bir bağ oluşmaya başlamıştı. Milletin “özel anlar” diye diline doladığı ne varsa –ilk adımlar, diş çıkarma, biraz daha büyüyünce yüzmeyi öğrenme, el işine başlama, bisiklete binme, taş sektirme– Tormod hepsinin hakkını verdi. Oğluna çeşit çeşit kuş isimleri öğretti. *Dalın üstünde ipek-kuyruk var, gördün mü bak, sapsarı kuyruk tüyleri nasıl da küt?* Tormod’la Alf’in birlikte yapacak bir sürü şeyi vardı. Evin arkasındaki yamaçtan yukarı çıkıyorlardı mesela ve aşağıdaki çakıl yığına taş atıyorlardı. Taşlardan bir diğerine çarpınca barut koktuğunu düşünüyordu ikisi de. Dahası Oscar’ın teknesiyle levrek yakalamak için balık tutmaya da gidiyorlardı. Alf’in balık tutma konusunda çok da iyi olduğu söylenemezdi ama Tormod’un yakaladığı balıkları makarayla gayet güzel çekiyordu. Odun bıçağının sapıyla balıkların kafasına vurmak hoşuna gidiyordu. Kışın da buzda balık tutmaya gittiler. Tormod oğluna buzun üstündeki delikten olta sarkıtma sanatını öğretti; oltanın ucuna ekşi peynir takarak balıkları kolayca kendilerine çekiyorlardı. Alf bir ara babasının yanında çalışmaya da gitti ama beklenmedik derecede kondisyonsuz çıktı. Çalışırken kafası başka yerlerde gibiydi, bazen tamamen kopup gidiyordu. Kesip biçmek hiç ona göre şeyler değildi; vaktinin çoğunu su terazisindeki baloncukların bir o yana bir bu yana gidip gelmesini seyrederek geçiriyordu.

Helene nur topu gibi doğduğunda Alf beş yaşındaydı –verimli bir abi-kardeş ilişkisinin oluşması için bu süre biraz fazla. Siv’in sarışınlığı büyük ölçüde kızına geçmişti, gözleri de buz yeşiliydi. Fakat Siv’in ikinci hamileliği ilkinden de zahmetli oldu. Bu defa acı verici bir prolaps yaşadı ve tamamen bitap düştü; “cehennem ıstırabı” dediği bu korkunç sürecin ardından kendini uykuya verdi. Sık sık hasta oluyor, kendini ikide bir keyifsiz hissediyordu; bu *keyifsiz* lafını da ağzından düşürmüyordu. Hal böyle olunca Siv’in geniş alınlı annesi bir kez daha arzıendam etti ve Tormod’un işe, Alf’in de kreşe gittiği vakitlerde bebeğe bakmaya başladı. Bunun haricinde yükün çoğu yine hem fiziksel hem de finansal açıdan elini taşın altına koymaktan bir an bile geri durmayan Tormod’un omuzlarındaydı.

Kızları daha göz alıcıydı ama aynı zamanda onları daha da fazla uğraştırıyordu. Helene abisinden daha yaramaz bir çocuk olacağına benziyordu. Alf’i yatıştırmak kolaydı, bir iki şebeklik yapmak ya da önüne bir ekran koymak yeterli oluyordu; kız kardeşine nazaran varlığıyla yokluğu bir sayılırdı. Helene ise doymak bilmiyordu, açgözlüydü, her anlamda burnunun dikine giden bir kızdı. Neyse ki Tormod kızının her ihtiyacına yetişecek enerjiye sahipti, kısa sürede aralarında sıkı bir bağ oluştu. Tormod onda kendini görüyordu. Okuma konusunda, mesela, çabucak abisine yetişti. Kafası çalışıyordu, hayal gücü acayıpti. Aynı kafadan bir de yele gibi altın sarısı saçlar uzadı ki Tormod onları toplayıp örgü yapmalara doyamıyordu.

Helene dört, Alf de dokuz yaşına gelince anne-babalarını küçük bir erkek ya da kız kardeş yapmaları için sıkboğaz etmeye başladılar. Tormod şahsen bir çocuk daha yapmaya hevesliydi; kendini hep üç çocukla hayal etmişti, beş kişilik bir aile olarak. Simetrik, hoş bir sayıydı beş; dörtten daha ahenkliydi. Fakat Siv beşe hiç yanaşmıyordu, ailenin genişletilmesi mevzubahis bile değildi. Çocuklar ısrar edip durdular ama Siv köpürerek onları geri püskürttü. Tormod da aylarca diplomatik bir şekilde kibar kibar onu ikna etmeye çalıştı ama hepsi boşunaydı. Siv hamileliğin tam bir “cehennem” olduğunu söylüyor, hiçbir koşuldu onu bir daha tecrübe etmek istemiyordu. Tormod’a oturup neler yaşadıklarını bir hatırlamasını salık veriyordu. Hem zaten halen daha Helene’ye hamileyken aldığı fazla kiloları vermek için uğraşıp duruyordu. Giyinirken karnı tıpkı bir top kekin kreması gibi pantolon kemerinin üzerine düşüyor ve onu çuval gibi kıyafetler giyerek vücudunun gerçek şeklini maskeleyemeye mecbur bırakıyordu. Ellerindeki iki fırıldak çocukla zaten dertleri başlarından aşkın değil miydi? Kısacası Tormod da çocuklar da bu aile büyütme mevzusunu akıllarından çıkarabilirdi. Her şeye rağmen Tormod bir çocuk daha yapma konusunda gayet hassas ve nispeten oturaklı son bir argüman daha sunmaya kalkınca Siv çıldırdı. Madem, dedi, senin için bu kadar önemli bu zıkkım, o zaman git kendin doğur.

Bundan sonra ailenin dinamikleri değişti ve işe hile hurda karışmaya başladı. Siv, Tormod'un yıllardır hayalini kurduğu üç çocuk fantezisini yerle bir etmişti, bu yüzden de Tormod hüzünlere gark olmuştu. Hayal kırıklığının üstesinden gelebilmek için sürekli evle uğraşıyor, kendine bir meşgale buluyordu; ellerinin bir an bile boş kalmasına müsaade etmiyordu. Alf ve Helene'ye gelince, maalesef aynı frekansta değillerdi, aralarında upuzun bir beş yıl vardı, üstelik özerlerinde o kadar farklıydılar ki birbirleriyle konuşurken de oynarken de pek bir keyif aldıkları söylenemezdi. Kavga filan ettikleri yoktu, sadece birbirleriyle ilgilenmiyorlardı. Helene dışarıda oynamayı, çamurlarda yatıp yuvarlanarak şekiller yapmayı ve bir şeyler inşa etmeyi seviyordu. Sonbaharda da saman tarlalarında koşturup duruyordu. Alf ise evin içinde takılmayı tercih ediyordu. Eğer Helene abisiyle kavga etmek istiyorsa yapması gereken tek şey ona *koltuk patatesi* demekti, böylece fitili ateşlemiş oluyordu. Alf bu yakıştırmayı asla kabul etmiyor, itiraz edip sızlanıyor, hatta küsüyordu ama gerçekten de tam bir koltuk patatesiydi.

Tormod iki çocuğuyla da ayrı ayrı iyi geçiniyordu ama hep birlikte bir şeyler yapabilmek için herkesin ilgi duyduğu bir alan da bulmaları gerektiğini fark etti. Buna ortak bir

saplantı da denebilir. Bebek seçeneği diskalifiye edildiği için yeni bir köpek önerisinde bulundu. Çocuklar sevinçten çıldırmıştı. Siv ise elindeki uzaktan kumandayı bir kenara koyup ona buz gibi gözlerle baktı. Sonra da havlamasından gezdirmesine, mama parasından parke ve koltukların aşınmasına kadar bir sürü olumsuz neden saydı. En önemlisi de köpek bakımının bebek bakımından aşağı kalır yanının olmamasıydı. Kuafördeki Merete vardı ya hani, tüm bunları kısa tüylü bir Dakhund aldıktan sonra tecrübe ederek acı yoldan öğrenmişti. Köpek sahibi olmak, bir türlü konuşmayı öğrenemeyen ve sürekli kir pas içinde kalmak isteyen bir çocuğa sahip olmaktan farksızdı. Tam bir hasar makinesi. Neden böyle bir şey isteyelim ki, diye sordu Siv. Ev işlerinden, temizlik yapmaktan, etrafı toplamaktan zerre haz etmiyordu, ama ne yazık ki tüm bunlar onun sorumluluk alanına giriyor gibiydi; bu yüzden de yükünü artıracak en ufak şeye bile tahammülü yoktu.

Haftalar geçiyor ve köpek alıp almama konusundaki tartışmalar tüm hızıyla devam ediyordu. Siv'in talihsizliği, çocukları söz konusu olduğu zaman Tormod varını yoğunu ortaya koymasıydı. Çocuklar yeni bir kardeş yerine köpek edinmeye tav olmuştu bile ve sabahın köründen gecenin geç saatlerine kadar müstakbel köpeklerinin hayalini kurarak, onunla neler oynayacaklarını düşünerek, ismini ne koyacaklarına karar vermeye çalışarak, dişi ya da erkek olma ihtimallerine karşı onu kız kardeşleri ya da erkek kardeşleri yerine koymayı planlayarak geçiriyorlardı. Erkek olsun, diyordu Helene. Kız olsun, diyordu Alf. Fakat nihayetinde ikisi de bir köpekleri olsun da ne olursa olsun kıvamınday-

dılar. Tormod ise alacakları köpeğin gürbüz bir cins olması gerektiğinin üstünde duruyordu; doğal hayata alışık, çalışkan bir köpek olmalıydı, uzun yürüyüşlere ve Norveç iklimine dayanabilmeliydi. Kucak köpeği olmazdı. Çocukların gözleri artık umut dolu bir istekle parlıyordu. En sonunda bu gözler annelerini de etkisi altına aldı ve Siv yumuşamaya başladı. Taş kalpli bir cadı da değildi sonuçta. Doktorun da daha fazla egzersiz yapmasını salık vermesi üzerine hem sağlıksız fazla kilolarından kurtulmak hem de prolapsını gidermek için sokak köpeği edinmenin aslında iyi bir fikir olabileceğine karar verdi. “Eee? Hangi cins köpek alıyoruz?” diye soruverdi damdan düşer gibi bir akşam sofrada çorba içerlerken. Çocuklar sevinç çığlıkları atmaya başladı. Tormod da derin bir nefes alıp rahatladı. Uzun bir aradan sonra ilk defa canlanmıştı. Gidip yavru köpeklerle yakından bakarak hangi cinsi istediklerine öyle karar verebileceklerini söyledi. Ailelerinin bir parçası olacak köpeği seçmeleri çok uzun sürmezdi. Böylece arabaya atlayıp yola çıktılar.

Dört kişilik aile, şehri dört döndüler; hatta birkaç kere şehir sınırlarının dışına bile çıkarak yol üstündeki bütün çiftlikleri ve yavru köpek ilanı olan bağ evlerini ziyaret ettiler. Bir Alman kurdu gördüler. Bir Labrador Retriever, bir de Gordon Seter buldular. Bir tane de Border Collie vardı; fıldır fıldır bakan gözleri ve cana yakın mizacıyla ailenin gönlünü fethetmişti ama muhtemelen üstesinden gelemeyecekleri kadar fazla eğitime ve aktiviteye ihtiyaç duyacak enerjilikte olduğuna karar verdikleri için onu da eleddiler. Bir sonraki köpek Norveç Elkhound cinsiydi. Elkhound günde birkaç kez yürüyüş yapmaktan mutluluk duyan, dayanıklı

ve zihinsel açıdan istikrarlı bir cinstir. Yavruları da o kadar tatlıydı ki çocuklar görür görmez onlara âşık oldular. Siv bile birini kucağını alıp severken iç çekti.

Sonuç olarak işlem başarıyla gerçekleşti. Çocuklar tüylü, minik bir dişi yavru olan Pasaklı'yı gözlerine kestirip sahiplendiler ve kısa sürede kaynaşıp üç kişilik bir grup, bir trio haline geldiler. Pasaklı'nın bir gözünün köşesinde koyu bir çizgi vardı, bu yüzden tipi biraz deniz papağanına benziyordu. Onunla birlikte engebeli arazilerde yürüyüş yapmak Siv'in karın kaslarını güçlendirmeye ve yavaş yavaş prolapsının da düzelmesine vesile oluyordu. Ayrıca fazla kilolarından da kurtulmuştu ve artık kendini çok daha enerjik hissediyordu. Kuaför salonunda ekstradan çalışmaya ve uzun bir aradan sonra ilk defa kendi kazandığı parayla bir şeyler satın almaya başladı. Hafta sonları çocuklarına sürpriz yapıp onları komşu köydeki pizzacıya götürüyordu; sadece iki kardeş ve anneleri. Siv'in kuzeni o pizzacıda çalışıyordu ve dükkân İtalya'dan olabildiğince uzak bir yerde olmasına rağmen pizzalar lezzetliydi. Siv her seferinde peynirli kenar istiyordu. Helene pek peynir sever değildi ama Alf için peynirli kenar bir başkaydı. Birlikte gayet keyifli vakit geçiriyorlardı, konuşup gülüşüyorlardı, Siv onları kandırıp konuşturmasını iyi biliyordu. Bu konuşmalardan birinde Alf yatağa işediğini itiraf etti. Siv onu teskin edip Tormod'un da çocukken yatağa işediğini söyledi, Alf buna çok şaşırды. Aynı şekilde Helene de bakkaldan sakız çaldığını itiraf etmişti ama Siv onun da üstüne gitmedi. Çocukları başlarının belada olduğunu hissettiğinde onlara daima yüce gönüllü davranırdı. Böylece Helene de Alf de ona en utanç verici

sırlarını açmaya cesaret edebiliyorlardı. Siv de istediğini elde etmiş oluyordu.

Zavallı Tormod'un ayakları yere değmiyordu. Çocukluğu boyunca hayalini kurup durduğu halde hayatında daha önce hiç köpeği olmamıştı. Bu hayvancağıza karşı derin bir bağ hissediyordu, yavrucak da ona karşılık veriyordu; adeta birbirlerine karşı büyük bir hayranlık içindeydiler ve bu yüz metreden belli oluyordu.

Tormod evin duvarına bitişik, saray gibi dört başı mamur bir köpek kulübesi inşa etti. Öyle ki dışarıdan bakınca ayrı bir kulübeden çok evin bir parçası gibi duruyordu. Evi yaparken kullandığı kaliteli çam ağacının aynısından kullandı ve Pasaklı'nın rahatça uzanabilmesi için altına pürüzsüz bir zemin döşeyip içeriye bir de çiğnemesi için kilim koydu. Kulübenin, ya da meskenin diyelim, küçük bir penceresi vardı. Ön tarafına bahçeye açılan büyükçe bir giriş yaptı. Arka tarafa da bir kesik açarak canı istediği zaman fıtı fıtı yanlarına gelebilmesi için evin salonuna geçen bir köpek deliği ekledi. En azından büyüyene kadar kullanabilirdi. Alf'le Helene de bu delikten Pasaklı'nın evine girebilecek kadar küçüktü. Tormod aslında hem çok amaçlı bir köpek kulübesi hem de ekstra bir çocuk odası inşa etmiş sayılırdı.

Evdeki coşku hiç azalmıyordu. Çocuklar Pasaklı'ya müptela olmuşlardı ve ona çok iyi bakıyorlardı. Çoğunlukla yemeğini de onlar veriyordu, fırçalayıp yıkamasını da onlar yapıyordu, yürüyüşe de onlar çıkarıyordu (Siv'le birlikte yaptıkları egzersizleri saymazsak tabii). Ayrıca Helene abisiyle arasındaki yaş farkına rağmen köpeklerle ilgili bir sorumluluk alınması

gerektiğinde bir adım bile geri durmuyordu. Önceleri birbirleriyle itişip kakışan, didişip duran iki kardeş şaşırtıcı bir şekilde iyi geçinmeye başlamıştı. Tormod bu durumu gözlemlerken büyük bir rahatlama hissetti. İki kardeş de Pasaklı'nın kıvrılmış kuyruğunu tutup düzleştirmeye bayılıyor, Pasaklı da bunu yapmalarına müsaade ediyordu. Altı ay geçti, sonra bir altı ay daha. Artık beş kişilik bir aileydiler.

Hafta sonları tüm aile bir arada olabilecekleri aktiviteler yapıyorlardı; yaz aylarında yüzmek, kışın da karda dolaşmak gibi. Köydeki sıcaklık eksi on beş dereceye düşünce çocuklar Pasaklı'nın boynuna bir atkı doladılar. Mayıs ayında bir kızak yarışına katıldılar, Pasaklı koşum takımını giydi ve Alf'le Helene'nin kızığını çekti. Aynı yaz derede balık tutmaya da gittiler, Alf (daha doğrusu Tormod) kızılkanat balığı yakalayıp yemesi için Pasaklı'ya verdi. Balığı parçalayıp yerken köpeği izleyen çocuklar onun aslında vahşi bir hayvan olduğu gerçeğiyle daha da heyecanlanıp ona yine âşık oldular. Tormod onlara Elkhound cinsinin çok eskilere dayanan Norveç “yosun köpeği” soyundan geldiği ve bütün köpeklerin kurtlarla akraba olduğuyla ilgili yarı uyduruk bir şeyler anlattı. Çocukların aklında artık hiç şüphe kalmamıştı: Pasaklı bir kurttu.

Küçük çocuklara sahip olmak Siv için hep yorucu olmuştu, bu yüzden de yavrularının gittikçe büyüdüğünü ve başlarının çaresine bakacak hale geldiklerini görmek onu memnun ediyordu. Pasaklı'nın gelişi, ailedeki herkes için aşikâr bir dönüm noktası olmuştu ama birkaç yılın ardından köpek iyice büyüdü ve eski pofudukluğu da sevecenliği de azaldı.

Siv köpeğe kusur bulmaya başladı. Evin içinde dolaşmasına müsaade edilmesinden hoşlanmıyordu. Havlamasına ve soluyup durmasına zaten katlanamıyordu. Ayrıca kesif bir kokusu olduğunu da iddia ederek Tormod’a köpek kulübesiyle ev arasındaki deliğı bir kapak ve bir avuç büyük vidayla kapattırdı. Çocuklar buna karşı çıkarak bağırp çağırdılar fakat annelerinin kararı kesindi. Tormod da onlara en başta yaptıkları konuşmayı hatırlattı: Sokak köpeğı sahiplenmelerinin bir nedeni vardı, tabii ki dışarıda yaşayacaktı.

Arada sırada çocuklar Siv’le Tormod yattıktan sonra Pasaklı’yı kucaklayıp odalarına kaçırıyorlardı. Pek tabii bir şekilde, “kız kardeşimiz” dedikleri Pasaklı’yı küçükken yataklarına alabildikleri günleri özlüyorlardı. Bir gece dışarıdan ağlamaya benzer sesler duydular. Tilkidir tilki, dedi Tormod sonradan; tilkilerin bağırdıklarında ağlayan bebek gibi ses çıkardıklarını söyledi, bir acayip ciyaklıyorlardı. Pasaklı o esnada çocuklardan birinin odasında battaniyeye gömülmüş yatıyordu ama dışarıdan gelen sesleri duyunca kulaklarını dikti. Sonra da avaz avaz havlamaya başlayarak bütün evi ayağı kaldırdı. Tormod köpeğı boynundan tutup uluya uluya merdivenden aşağı sürükledi ama artık çok geçti. Kulak tıkaçlarına ve kalın göz bandına rağmen Siv irkilerek uyanmıştı. Uyumakta ne kadar güçlük çektiğı düşünülecek olursa bu hiç de hayra alamet değildi. Bir kere uyandı mı bir daha uykuya dalması imkânsızdı. Şimdi işlerin değiştiğini ev halkına ilan etti ve o günden itibaren her gece evin odalarını kontrol etmeye başladı. Pasaklı vidalı kapağın öteki tarafındaki kulübesine kalıcı olarak gönderilmişti.

Bir bahar günü, Helene yedi Alf ise on iki yaşındayken – Pasaklı artık dört yıldır onlarla birlikteydi– korkunç bir şey oldu. Çocuklar her zamanki gibi bisikletleriyle okuldan eve dönmüş, köpeği yürüyüşe çıkarmayı ve dağda bayırda koşturmayı planlıyorlardı ama Pasaklı'yı hiçbir yerde bulamadılar. Sonra dehşet içinde tasmaşının koridorda asılı olduğunu gördüler. Ondan kurtulmuştu. Nerede olabilirdi ki? Yemek odasından garaja kadar evin içini dışını, her yeri aradılar. Koştura koştura komşuların kapısını çalıp Pasaklı'yı görüp görmediklerini sordular ama kimse görmemişti. Hemen Siv'i aradılar ama cevap vermedi. Elleri müşterisinin saçlarıyla doluydu her zamanki gibi. Neyse ki Tormod telefonu açtı da Alf'le Helene ağlaya sızlaya Pasaklı'nın kaybolduğunu, tasmaşını koridorda bulduklarını, evin bomboş olduğunu anlattılar. Pasaklı kaçmıştı.

Arama süreci kapsamlı ve uzun geçti. Telefonla ilişkisi berbat olan Tormod bu zayıflığına meydan okuyup herkesi armaya başladı. Köpeği gören olmuş muydu? Hayır, diyordu herkes. Çocuklar, A4 kâğıtlarından posterler hazırlayıp uçlarına koparılabilen telefon numaraları ekleyerek bunları okula, dükkânlara ve lamba direklerine bantladılar. Kuaför salonundaki kızlar bile pencerelerine bir tane yapıştırdı.

Ama Pasaklı dönmedi. Blystad ailesi büyük bir darbe almış, yuvalarının kaderi makus yöne doğru bir adım atmıştı. Birbirleriyle olan etkileşimlerindeki heyecan kayboldu ve aile içindeki birlik ruhu dağılmaya başladı. Aile beşinci ve en hayati çarkını kaybetmişti. Alf ve Helene'nin oyun partileri son buldu, ikisi de kendi odasına çekilerek tekrar yabancılaştı. Tormod da köpeğini özlüyordu. Hayvancağız ona iyi bir arkadaş olmuştu. Bahçede ya da akşam yürüyüşlerinde ne zaman yalnız kalsalar hep Pasaklı'yla konuşuyor, cevapsız kalacağını bildiği halde ona sorular sorup duruyordu. "Sence çimleri kesmeli miyiz?" diye soruyordu mesela. Ya da, "Yaz sonu arpalar çok tatlı görünmüyor mu?" Ama artık köpek gidince, çimleri kesip tarlalara doğru sessizce bakar oldu.

Pasaklı'nın kaybolmasına neredeyse hiç tepki göstermeyen tek kişi Siv'di. Onun için en büyük değişiklik, artık evde ne

kadar zaman geçirebildiğiydi. Elinin altında lattesi, bisküvisi, cipsleri ya da çubuk krakerleriyle havalı büyük ekran televizyonunun karşısındaki kanepede daima 'online'dı. Ayrıca, her ihtimale karşı yanında bir iki kâse tatlı tutmayı da ihmal etmiyordu, sonuçta insanın canının ne zaman çikolata kaplı marşmelov ya da ayıcık şekilli jelibon çekeceği belli olmazdı. Bu kâseleri Alf de çok seviyordu ve onlar yüzünden on iki yaşındaki bir oğlanda pek hoş durmayan, ancak günümüzde bir köy çocuğu için çok da nadir görünmeyen tombalak kaba etlere sahip olmaya başlamıştı. Kemerinin üzerinde bir yağ rulosu büyüyor ve göbek deliği derinleşiyordu. Tormod, oğlundaki bu şekil değişikliğinin Pasaklı'nın ortadan kaybolmasıyla doğrudan alakalı olduğuna emindi. Alf köpeğin kaybolmasından dolayı boşluğa düşmüştü ve bu boşluğun bir şekilde doldurulması gerekiyordu. Çocukcağz daha ergenliğe girerken bir şişkoya dönüşmüştü.

Helene ise hâlâ ıslıl ısıldı, neşe saçıyordu, her adımında bahar geliyor gibiydi. Her zaman enerji doluydu ama ne yazık ki onun da ruh hali inişli çıkışlıydı. Okulda birkaç kez öfke patlaması yaşadı, biraz arsızlaşmış ve inatçı olmuştu. Bir keresinde arkadaşıyla lavaboya peçete doldurup musluğu açarak okul tuvaletini sular altında bıraktığı için Blystadlar okula çağrılmıştı. Başka bir keresinde de ev ekonomisi dersinde, safran çöreği pişirmeyeceğim diye inat etti ve çöreklerle karakteristik sarı rengini vermek için öğretmenin özel olarak satın aldığı pahalı safran torbasını okul mutfağının nemli zeminine fırlattı. Safran ıslanınca her yer sanki işenmiş gibi sarımsı bir sıvıyla kaplandı ve bütün öğrenciler o gün St. Lucia kutlamaları için eve gri çöreklerle gitmek

zorunda kaldı. Öte yandan, evdeyken genelde Tormod'a tamiratlarda ve diğer ev işlerinde yardımcı oluyordu. Boya badana konusunda çok becerikliydi mesela. Aslında, ellerini kullandığı zamanlarda rahatlıyor ve durmadan sohbet ediyordu, kafasından geçen her düşünce kelimelere bürünüp ağzından çıkıveriyordu. Tormod da başını sallayıp arada bir şeyler mırıldanıyor, bazen "Kromozom ne ki?" ya da "Keski ne için kullanılıyor?" gibi kayda değer bir soru sorduğundaysa ayrıntılı cevaplar veriyordu.

Tormod'un inşasını tamamlamakla kalmayıp üstüne bir de bir sürü yatırım yaptığı atölyede geçirdiği zamanlar Helene'nin en mutlu olduğu anlardı. Helene maket yapmayı da ilk kez burada keşfetmişti. Evi taçlandıran bir mücevher gibiydi bu atölye. Tormod, araba parkının yanına kendi girişi olan gayet geniş bir çalışma alanı yaratmıştı. Yetmiş metrekaRELİK bu alan garajın arkasında bir L şekli oluşturunuyordu. Duvarların alt kısmı, araba yıkama-yağlama istasyonlarındaki gibi, hatta mezbahayı andıran parlak beyaz fayanslarla kaplıydı ve buna uyumlu olarak Tormod hiçbir masraftan kaçınmayarak zemini de pürüzsüz, mat bir beton kaplamayla döşemişti. Fayansların üstüne de metalik mavi delikli paneller takınıştı ki bunlar alet edevatının mükemmel bir düzen içinde durmasını sağlıyordu –ekipmanı konusunda çok titizdi. Farklı boyutlarda bir sürü küçük saklama bölmesi, birkaç mini sandığı, vidalar için küçük bir çekmece seti, alet dolabı ve yeterli büyüklükte bir de makine takımı vardı. Tormod sağ taraftaki duvara gerektiğinde döndürülebilen havalı bir ağaç işleme tezgâhı kurmuştu; orta duvaraysa aspiratörlü bir kaynak masası monte etmiş, üstüne de bir tekerleği kalın

diğeri ince zımparalı bir taşlama makinesi koymuştu. Dip tarafta, sanayi tipi etajerle sunucu köşesi arasında, Tormod'un dedesinden, yani Oscar'ın babası Torbjørn'dan kalma antika bir döner alet vitrini göz dolduruyordu; zira çok eskiden dedesinin de çiftlikte kendi metal atölyesi vardı. Sunucu köşesine gelince, Tormod bölme duvarının arkasında acayip bir bilgi işlem sistemi yaratmıştı. Ana sunucuyu, 3D baskı programlarını, çeşitli mekanik cihazlarını uzaktan kontrol etmek için açık kaynaklı yazılımlarla yüklü yarım yamalak çalışan bilgisayarıyla birlikte tuttuğu yer sunucu köşesi adını verdiği bu noktaydı. Ağa bağlı son model bir 3D yazıcının yer aldığı bu teknolojik düzeneğinin diğer ucunda, sunucu köşesinin karşısındaki kuytuya Tormod bir çömlek çarkıyla bir tabure koymuştu. Sağda kil depolamak için plastik kaplı ahşap bir kutu vardı. Tekerleğin üstündeki duvara birkaç tahtayla bir raf yerleştirmiş, üzerine de farklı farklı çanaklar dizmişti. Bu çanakların içinde modelleme çubukları, şerit bantlar, kesici aletler, tornavidalar, ıspatulalar ve kauçuk fırçalar filan vardı. Aynı yere koca bir çelik makara ile içinde süngerler olan bir kâse de koymuştu.

Bu atölye, Tormod'un evi düzenli tutmak için ihtiyaç duyduğu her şeyi üretebileceği bir tür tadilat odası olarak işlev görmekle birlikte aynı zamanda biraz huzur ve sessizlik istediğinde gidebileceği bir yer olma özelliği de taşıyordu. Bir zamanlar elektronik okulundayken ilgilendiği konuların içine tekrar daldı; okulda işler ters gittikten sonraki yıllarda kendi başına çalışmaya devam etmişti. Kinetik, farmakokinetik, programlama, bilgisayar bilimi, robotik gibi konular Tormod'u acayip heyecanlandırıyordu. Hâlâ

tüm bu konular hakkında fazla fazla bilgi edinme becerisine sahipti ve yavaş yavaş küçük bir uzmanlık kütüphanesi haline gelen kaynaklarına yer açmak için sunucu köşesindeki raflara sürekli olarak yenisini eklemek zorunda kalıyordu. İnsanlar Tormod'u bir esnaf olarak görüyor olabilirdi, ama o kendini bir bilim adamı olarak görüyordu.

Pasaklı'nın ortadan kaybolmasından sonra, hafta sonu çocukları atölyeye götürerek kırıkları onarmaya çalıştı. Çoğu zaman ona sadece Helene eşlik ediyordu ama Alf'in de zaman zaman yanlarına geldiği oluyordu (fakat daha ziyade, oturma odasında annesiyle televizyon izlemeyi ya da ekranı olan herhangi başka bir şeye bakmayı tercih ediyordu). Öyle ya da böyle, Tormod çocuklarıyla atölyede yumuşak, kırmızı Norveç kilinden küçük figürler –atlar, kediler, sincaplar– yapmaya başladı. Tormod bunun yaşadıkları kayıp duygusunu yumuşatmaya yardımcı olduğunu hissediyor, tabiri caizse Pasaklı'ya olan özlemlerini kille işliyorlarmış gibi bir duyguya kapılıyordu. Tabii bu sadece Tormod'un düşünce dünyasıydı. Kili şekillendirme ve işleme konusunda gerçekten yetenekliydi, çocuklara da ne yapmaları gerektiğini gösteriyordu. Alf'in hayvan şekilleri genelde kütük gibi oluyor, yüzlerinde aptal ifadeler barındırıyorlardı, ancak Helene'nin işleri esnek ve orijinaldi.

Tormod garajın arkasına basit bir fırın inşa etmişti. Bu aslında seramik fırınıydı: Bir yağ varilinin üst kısmını kesip ayırdı, havalandırma deliği açıp bir de sap taktı ve yüksek ısı ölçer için küçük bir oyuk ekledi. Kapak açılıp indirildiğinde çimlerin yanmasını önlemek için alt kısma galvanizli banttı

yapılmış birkaç destek ayağı monte etti. Sonbaharda her hafta sonu çocuklarla (çoğunlukla Helene'yle) fırını yakıp kilden yaptıkları figürleri pişirdiler. Babayla çocukları garajın arkasındaki yamaçta oturup yağ varilinin sıcaklığında bir fincan sıcak çikolatayla keyif çattıktan sonra Tormod'un özel olarak yaptığı uzun bir demir kancayla sıcak beyaz kalıpları birbiri ardına fırından çıkarıyordu. Daha sonra, Tormod'un omuzlarında dengelediği bir tahta parçası üzerine kalıpları sıralayıp atölyenin içindeki raflara taşıyarak soğumaya bırakıyorlardı. Altı ayın sonunda, duvarı komple kaplayan büyük bir hayvan şekilleri koleksiyonları olmuştu ve yarattıkları bu tabloyla gurur duyuyorlardı. Yaptıkları şekiller arasında domuzlar, inekler, koyunlar, keçiler, kaplanlar, fareler, bir zürafa, iki gelincik, bir tavşan ve Pasaklı'nın en az on iki ya da on dört farklı versiyonu vardı. Peki Siv yerinden kalkıp da hiç bu eserlere bakmaya gitti mi? Kim bilir.

Bir cuma günü öğleden sonra sakar Alf ne yaptığını anlamadan yeni pişmiş bir çömlek atı çok erken, hâlâ daha kıpkırmızı sıcakken tuttu ve güdük küçük parmaklarını yaktı. Öyle bir yaygara kopardı ki dağlara taşlara! Mustang gibi görünen at ilk önce Alf'in kucağına iniş yapıp apış arasını haşladıktan sonra yere düştü ve dört bacağından üçü kırıldı. Bunu gören Helene de çığlığı bastı çünkü atı yapan oydu, ama Alf yine de küçük kız kardeşini alt etmeyi başardı. On parmağının da ucu yanmıştı, bacak arası daha da fenaydı. Tormod çocuğu kolundan tuttuğu gibi eve götürüp banyoya soktu. Feryat figan ağlama sesleri Siv'in izlediği TV şovunu da böldü ve kadın nihayet bir tepki verdi. Hem de ne tepki.

Göğsünden yükselerek salaş bluzunun üstünden başına vuran öfke dolu bir acıyla yerinden fırladı. Tenine yoğun bir pembe tonu katan bu acı, boynunun iki tarafından yukarı doğru hareket ederek yanaklarına yayılıyordu. Duygu patlaması gibi bir şey yaşıyordu, apaçık belliydi. Uzaktan kumandanın duraklatma düğmesini bulana kadar birkaç saniye geçti, ancak şov programının sesi kesilince kelimeler ipe dökülen inciler gibi zihnine dizilmeye başladı: Atölye kazası! Bunun olmasını pekâlâ bekliyordu. Yanık akla gelebilecek en kötü yaralanma şekliydi. Peki ya Alf'in perşembe günkü voleybol turnuvası ne olacaktı? Huzur içinde sessiz bir hafta sonu geçirmeyi istemek çok muydu? (Alf'in yeri göğü inleten hıçkırıklarla titreyen ellerini suya tuttuğu banyo kapısına yöneldi.) "Aletlerle, alev alev kömürlerle dolu bir atölye çocuklara göre bir yer değil!" dedi. Bundan böyle o kahrolası yere girmeleri yasaktı. (Tormod'un atölyesine "kahrolası yer" demişti.) Tormod'un artık bu ailede daha fazla aksilik yaşanmayacağından emin olması gerektiğini haykırdı. Yeterdi artık, yeter! Hayatları biraz olsun normal olamaz mıydı ya? Anita'yı arıyorum, dedi sonra ve arkadaşı Anita'yı aradı. Anita biraz konuşup dertleşmek, belki bir şeyler içmek için beş çayı niyetine evlerine geldi. Birlikte beyaz bir şey içtiler, verdikleri çay partisinde ağzına kadar dolu bardaklarında çay yerine beyaz bir şey vardı.

Tormod, Alf'in ellerine nemli bir bez koyduktan sonra yarayı soğutmak için avuçlarını buzlarla doldurarak hepsini streç filmle sarıp paket yaptı ve Alf'e bu paketi apış arasına sıkıştırmasını söyledi, böylece oradaki yanıklar da aynı tedaviden nemalanacaktı. O sırada Siv ile Anita iyice

muhabbetin dibine vurmuşlardı. “Geçtiğimiz yıldan beri çok hızlı yaşlandı sanki,” dedi Siv babası hakkında. “Şimdi de yürürken atılmaya başladı.” Daha sonra Anita ona duyduğu bir şeyden bahsetti: “Eğer gençler içki içmiyorsa, bu aslında sadece içki içilen sosyal ortamları kaçırdıklarından oluyormuş, biliyor musun? Başka bir deyişle, eğer bir genç henüz içmeye başlamamışsa, sosyal açıdan durumu vahim demek oluyor. Sence de çok üzücü bir durum değil mi bu?” Siv bu soruya karşılık o esnada yatağına uzanmış şişmiş gözlerle melül melül tablete bakınan Alf’in voleybolu git-tikçe daha çok boşlamaya başladığını, şimdi bir de başına bu yanık işinin çıktığını söyledi... Tom (Anita’nın oğlu) çok aktif olduğu için Anita ne kadar da şanslıydı. “Alf’in ekran süresini azaltmaya çalışıp duruyoruz,” dedi Siv. Bu konu da bitince, bir sonraki mevzuya geçtiler: Boyun ağrısı! İki kadından biri “burkulma” kelimesini kullandı. Ardından “karaciğer iltihabı” dendi. Çok geçmeden, “stent” ve “anji-yo” kelimeleri telaffuz edilmişti. “Dren” de geri kalmadı. Ve son olarak, kaçınılmaz bir şekilde, “kanser” kelimesi masaya yatırıldı. “Kanser olmuş,” dedi ikisinden biri. Heh, şimdi oldu, diye geçirdi içinden Tormod.

Helene, annesinin atölyeyi günah keçisi ilan ettiği sözlerini duymuştu; babası onu yatırırken Tormod’a artık kilden şekiller yapamayacaklar mı yani, diye sordu. Tormod, ağırlığının altında gıcırdayan küçük yatağın kenarına oturdu ve pazen gömleğinin kollarını sıyırdı. Helene, babasının dizlerinin üstüne koyduğu kollarına ve kendini vermişçesine sarkan ellerine uzun uzun baktı. Bronzlaşmış cildinin altındaki kalın damarlar Tormod’un kollarını bir sürü parçaya bölüyordu

ve Helene onları seyretmekten zevk alıyordu; babası elleriyle çalışırken cildinin yüzeyindeki kasların kıpır kıpır gösteriler sergilemesine bayılıyordu ama o kollar şu an sadece yere bakarak boş boş sallanıyorlardı. Tormod, kızına “Tabii ki atölyeye yine gideceğiz,” dedi. “Sadece biraz beklememiz gerekiyor. Önce Alf’in iyileşmesi lazım.” Bu sözler üzerine Helene ağlamaya başladı. Pasaklı’yı o kadar özlemişti ki oynayacak kimsesi yoktu. “Biliyorum,” dedi Tormod, kızını kucaklayarak. Göğsünde bir sıcaklık ve ağırlık hissetmişti, ses tellerini toparlamaya çalıştı. “Biliyorum tatlım.”

O akşam, Tormod (Siv'in tabiriyle) kahrolası atölyesine girdi ve bir hamur hazırladı. Siv'in arkadaşı Anita da sonunda kocasını ve çocuklarını hatırlayıp evine yollanmıştı; hafta sonu olduğu için Meksika usulü güveç yiyeceklerdi. Siv törensel bir edayla mumların ve tütsülerin olduğu sıcak bir banyo hazırlayıp vücudunu küvete bıraktı. Alf, tablet ekranındaki dur durak bilmeyen görüntü akışıyla kendini teselli ediyordu. Helene ise günün yorucu gündeminden sonra çoktan rüyalar âlemine dalmıştı.

Hamur hazırladı derken ne demek mi istiyoruz? Tormod'un yaptığı ekmek hamuru değildi tabii ki; öyle olsa mutfakta hazırlardı. Hayır, bu başka bir hamurdu. Tormod, *dinamik kil* diye bir şey duymuş, ne olduğunu iyice araştırmış etmiş ve deneme amaçlı olarak bir parti yapmak istemişti. Bazı kaynaklar, sentetik gübreyle reaksiyona girebilen ve doğru koşullar altında 'yükselerek' standart, ölü kilden daha 'dinamik' hale gelebilen iki tür kil olduğunu iddia ediyordu. Bunu çok merak etmişti Tormod. Zaten model yapmak için biraz kırmızı kil almıştı, harç çuvallarının altında iki torba gübre de mevcuttu. Mikseri bile vardı. Okuduğu şeye tekrar baktı ve doğru miktarda gübre ile bir tutam kabartma tozu ekledikten sonra kırmızı kilin doğal demir içeriğine

destek verecek ince metal talaşlarla birlikte karıştırıcıya dört kilo kırmızı kil koydu. Elindeki kitaba göre bu şekilde yapılıyordu. Şimdi bir mikserde karıştırılması, yoğrulması, bölünmesi, katlanması, sıkılması ve püre haline getirilip hamur olması gerekiyordu ki Tormod'un mikseri de aynen öyle yaptı. Makine, motorla dönen bir metal kaba ek olarak, yine motor sayesinde çalışarak kil yığınının içinden kavisli bir şekilde yükselen iki çıkıntılı koldan oluşuyordu. Bu sayede açık bir kaptaki malzemelerin işlenmesi ve karıştırılması mümkün oluyordu. Güçlü elektrik motoru havalı bir uğultu çıkararak çalıştı ve Tormod onu öyle çalışır halde bırakmaya karar verdi –kilin ideal olarak iki saat ya da daha uzun bir süre iyice yoğurulması gerekiyordu, öyle yazıyordu.

Yeni banyo yapmış ve kanepesine kraliçeler gibi kurulmuş Siv'in yanından geçti, merdivenlerden yukarı çıktı ve Alf'in kapısını sessizce çaldı. Çocuğun nasıl olduğunu görmek istiyordu. Alf içeri girmesini söyledi ama kafasını kaldırıp bakmadı; tıknaz vücudunu bilgisayarın karşısına konumlandırmış, kameranin silah olduğu acayip bir ateş etme oyunu oynuyordu. Ekranda o kadar çok şey vardı ki, çok daha basit grafiklerle büyümüş Tormod, ne olup bittiğini hiç anlamadı. Alf'in bu tuhaf dünyayı kolaylıkla kontrol ediyor gibi görünmesi hiç mantıklı değildi. Görüntüler gerçekçi ve şaşırtıcı derecede detaylıydı, sanki oyunun içinde, karakterlerin yanındaydılar. Ortam savaş belgeseli, anime ve kovboy filmi ile strateji oyunun çılgın bir karışımı gibiydi. Brutalist mimarinin üzerine inşa edilmiş pis çağdaş binaların orasına burasına serpiştirilen tüm neon ışıkları ve distopik öğeleriyle Blade Runner-ımsı bilimkurgu estetiği akıyordu

her yerden. Tormod'un gözü yorulmuştu. Alf'in kontrol ettiği karakter iki metre boyunda dişi bir ork gibiydi, her an saldırmaya hazır bir hali vardı, görüntüsü dehşet saçıyordu, sırtı bir ahır kapısı kadar genişti ve iki devasa ayak üzerinde duruyordu. Ork (Alf) çılgın bir hızla ateş edip pozisyon değiştirdi. Ardından Tormod'un bakışlarının bile takip edemediği bir atıklıkla silah değiştirdi. Ork'un (Alf'in) bir tür sihirli formülü de var gibiydi çünkü silah panelindeki göstergede bir şarj işareti sürekli hareket ediyordu; en tepeye çıkıp %100 olunca patlamalar oluyor, elektrikli gaz topları yükseliyor, alevler ve gama ışınları yayılıyordu; her şey dinince de Ork'un (Alf'in) etrafında yıkık dökük harabeler kalıyordu.

Alf, oynayabilmek için ıslak havluları elinden çıkarmıştı; ikisi de yerde bir yığın halinde yatıyordu. Parmak uçları o kadar da kötü değildir herhalde, diye düşündü Tormod. Zavallı çocuğun apış arasında hâlâ bir buz paketi vardı ama eriyen buzlar artık sızmaya başlamış ve oyun oynamak için mükemmel bir süspansiyona sahip olan sandalyesinin altında bir su birikintisi oluşturmuştu. Tormod oğluna yanıkların nasıl olduğunu sorarken bir yandan da eğilip sandalyesinin altındaki su birikintisini temizlemek için el havlularını kullandı. Alf, hafif ağlamaklı bir sesle, ellerinin iyi olduğunu ama "apış arasının gerçekten acıdığını" söyledi. Tormod su balonuna dönmüş buz paketini çocuğun kucağından aldı ve mutfığa indi. Paketi dondurucuya koydu, iki yeni buz parçasını başka bir sandviç torbasına soktu, bir de merhem aldı ve tekrar yukarı yöneldi. Yarı yoldayken Siv ona Alf'in nasıl olduğunu sordu, Tormod da kısaca iyi olduğunu söy-

ledi. Sonra Siv'in telefonunu eline alıp klavye sesleri açık bir şekilde baş döndürücü bir hızda şakada şukada mesaj yazdığını gördü. Duyan da çarkıfelek dönüyor sanacaktı. Anita muhtemelen Alf'in iyi olduğunu öğrenmek üzereydi. Üç saniye sonra gelen "pling" sesi Siv'in bir cevap aldığını yedi düvele duyuruyordu.

Bir çocuğu bilgisayar oyunu oynarken rahatsız edemezsin. Bunu birisi Tormod'a bir zamanlar, belki de üniversitedeki görgü kuralı kurslarından birinde söylemişti ve o zamandan beridir de Tormod'un kafasında yer etmişti. Bir çocuğun bir anda oynamayı bırakmasını istemek, bir erkeğe seksen dakika sonra maçı kapatmasını söylemekle aynı şeydi –başka bir deyişle, söz konusu bile olamazdı. Nereden baksan bir şiddet eylemiydi bu.

Genel kural, oynanan bölüm bitene kadar beklemektir. Çocuğun güven içinde durabileceği ya da rahatça hareket edebileceği bir duraklama anına kadar beklenir. Tormod sabırla bekledi, ekranı izledi, oyunda kendiliğinden gelişen bir mola anı bulmaya çalıştı ama bu hiç de kolay değildi. Bir yerden bir yere giderkenki kısımlar bile vahşet doluydu. Tormod'un kendisi neredeyse iki metre yüksekliğindeydi, koca ayaklarını da hesaba katarsak tamamen anatomik bir gözle bakıldığında, ekrandaki şarj olup olup dehşet saçan kadın Ork'tan (Alf'ten) çok da farklı sayılmazdı; tabii ki onun kadar karikatür değildi, maharetlerininse yanından bile geçemezdi. Tulumlarının altında Tormod olgun, ağır, kaslı, yorgun ama sıkı ve her açıdan dayanıklı bir adamın vücuduna sahipti, bu da ona ihtiyaç duyduğu her şeyi sağ-

lıyordu. Evet, neredeyse bir arzu nesnesi olarak çökmekte olan bir erkek bedeninin en önemli özelliği sıkı ama yorgun olmasıydı –zaten o günlerde Blystadların evinde pek arzu olduğu söylenemezdi. Zaman zaman, Tormod iç acıtacak kadar bitkin görünüyordu.

Alf'in odasının orta yerinde bir meşe ağacı gibi dimdik duran bu babanın hakkında bilinmesi gereken şey şu: Tormod gerektiğinde her yere fiber kablolar döşeyerek her şeyiyle muntazam işleyen bir oturma odası inşa etmesine, hatta atölyesini bile en ince ayrıntısına kadar sinyaller saçan sunucusuna bağlamasına rağmen özünde dümdüz analog bir adamdı. Öte yandan Alf ise son zamanlarda çok acı çektiği halde hâlâ klavye üstünde hoplayıp zıplayabilen ve fareyi en yüksek hassasiyetle yönlendiren parmaklarıyla dijital bir çocuktü. Dijital olmak, elde edebileceğiniz bir özellikten ziyade bir özniteliktir; seçtiğiniz bir şey değildir. Tormod bilgisayardan anlıyordu ama dijital değildi. Manuel bir adamdı.

Dijital Alf bir aslan yavrusu gibi güven içinde sırtı babasına dönük bir şekilde oturduğu yerden hiç insancıl olmayan ekran görüntülerinde manevra yaparak harap bir uçağın yan yattığı noktaya ulaştı. Oyunu duraklattı ve ilerlemesini kaydetti, sonra kulaklığı koca kafasından çıkardı ve sandalyesinde döndü. “Ne oldu?” diye sordu. Tormod yeni buz paketini oğlunun kucağına koydu ve tombul uyluklarının arasına doğru itti.

“Bir şey yok. Sadece iyi geceler demek istedim.”

Tormod irkilerek uyandı. Cumartesi günü saat sabahın dördüydü ve Siv yatağın öbür kenarına kıvrılmış, sırtı ona dönük bir şekilde uyuyordu. Ay ışığında, sırtı kocaman, kızarmamış bir somun ekmek gibi görünüyordu. O an Tormod'un hissettiği şey endişe miydi? İçini kemiren bir his. Bir şey mi unutmuştu? Sessizce ayağa kalktı, Siv'i rahatsız etmek ya da zar zor daldığı uykusunu bölmek istemiyordu. Birinci kattaki halı ayak seslerini bastırırken Helene'nin odasına doğru usulca yaklaştı ve kapıya eğilip kulak kesildi. Tek gıcırtı duymadı ama kızını görmek istediği için kapıyı itti. Kapı yavaşça açıldı, hem de hiç ses çıkarmadan –Tormod'un kapıları hiç gıcırdamazdı– ve neredeyse inanılmayacak kadar güzel olan çok sevdiği biricik kızı işte orada uyuyordu. Gözlerini kısarak kızının aldığı her minik nefesin çizgili yorganını sabit bir ritimle kaldırdığını görene kadar ona baktı. Ufacık ciğerleri kendi başlarına çalışıyordu.

Tormod, Alf'in odasının ya da oyun salonunun yanından geçti ve merdivenlerden aşağı indi. Oturma odası cansızdı. Siv kendisinden çok bir sonra yatağa gelmişti –bir bölüm daha “patlatmak” istiyordu, yorgun değildi daha, cuma gecesiydi sonuçta, biraz eğlenmeye hakkı vardı. Sehpanın üstünde tıkınma keyfinden kalanları gördü. Evet, Siv yine

tika basa yemişti. Altta patates kırıntıları olan renkli bir cam kâse... Şekersiz Coca-Cola tenekesi... Ağzı açık bir jelibon paketi... Masanın üzerine saçılmış jelibonlardan ikisi... Bunların dışında, oturma odasında herhangi bir yaşam belirtisi yoktu. Tormod mutfağa gitti, orada da hayat yoktu, buzdolabındaki kompresörün uğultusundan başka bir şey duyulmuyordu. Mutfaktan garaja giden bir kapı vardı, Amerikan tarzı. Evden doğruca arabanın yanına yürüyebiliyor, ya da tam tersi, arabadan indikten sonra doğruca mutfağa girip işe koyulabiliyordu; yiyecek alışverişine gidip gelmek için bunun yararlı olacağını düşünmüştü. Alışverişin çoğunu Tormod yapıyordu, çantaları hep o taşıyordu, o yüzden de bu dâhiyane tasarım kararı ona her gün memnuniyet veriyordu. Garaj boştu; büyük, parlak bir ayakkabı gibi karanlıkta duran steşşından başka bir şey yoktu. Ama Tormod bir şey mi duyuyordu? Sabit, mekanik bir vızıltı mıydı bu? Diğer taraftaki atölye kapısından gelen bir uğultuydu sanki. İki kalın parmağını kaputa sürterek arabanın etrafını dolaştı ve atölyeye adım attı. İçeride rutubetli bir hava vardı.

Mikser, tabii ya! Tormod kapatmayı unutmuştu. Neyse, en azından kil iyice bir karıştı, diye düşündü, ışığı yakmak için kapı pervazının yanını eliyle yoklarken. Floresan lambaları sırayla parlaya parlaya yandı. Mikser hâlâ itaatkâr bir şekilden içindeki kili karıştırıyordu. Tormod o tarafa doğru yürüdü. Kilin rengi değişmiş miydi? Daha kırmızı, daha gölgeli görünmüyor muydu? Biraz da çoğalmamış mıydı? Evet, diye cevapladı kendini Tormod. Kapatma düğmesine bastı ve mikserin kafasını ustalıkla döndürüp metal kabı kaldırdı. İçine dik dik baktı. Kap, standart bir kova gibi

on litre alıyordu ve Tormod içine dört kilo kil eklemişti. Buna rağmen, şu an kabın yarıdan fazlası doluydu. Bariz bir şekilde artmıştı resmen. Tormod hayrete düştü ve başparmağını heyecanla kilin içine bastırdı. İşte o zaman acayip bir şey oldu. Parmağının izi aniden kayboldu, sanki kil aslında bir hamurmuş gibi; herkes kırmızı kilin temel özelliğinin kısa sürede tutması olduğunu bilir; şeklini alır ve öylece kalır. Örneğin kile bir parmakla baskı uygulanırsa o baskının izi üstünde kalır –kilin mucizesi budur– ancak Tormod’un parmak izi herhangi bir direnç göstermeden ortadan kaybolmuştu.

Tormod kabı, yani çelik kovayı iki koluyla tutuyordu. İçine baktı, yüzüne doğru kaldırdı. Oldukça uzun bir süre burnu kabın içinde, kile ya da hamura yakın bir şekilde öylece durdu. Nem, hatları keskin yüzüne doğru yükseliyordu. Hafif bir maya kokusu vardı, kıvamında olduğunun kanıtı mıydı bu? Kabı yere koydu ve bir çarşaf, bir de el havlusuyla üstünü örttü. Beton zeminin altında yerden ısıtma vardı –tabii ki kendisi kurmuştu– on dokuz dereceye ayarlıydı. Bir atölye için biraz fazla sıcak, ama hamurun kıvamını kanıtlamak için mükemmel, diye düşündü Tormod kendi kendine.

Tormod apaydınlık bir cumartesi sabahına kanepede uyandı. Birkaç saat uyumak için orada yatmıştı, iyi bir uyku çekti. Sağlam bir uykucuydu, yattığı gibi uykuya dalardı. Siv o gün kuaför dükkânına gidiyordu, bu da Tormod’un çocuklarla biraz yalnız zaman geçireceği anlamına geliyordu. Bunu dört gözle bekliyordu ve başlamak için sabırsızlanıyordu.

Tormod, kayısı kıvamında haşlanmış yumurtalarla şöyle güzel bir kahvaltı hazırladı –Siv dışındaki herkes yumurtalarının akışkan olmasını seviyordu. Kızarmış ekmek ve özellikle tercih ettiği esmer peynirin yanında kahve vardı. Ya da daha doğrusu, *caff  latte*. Tormod ekmeği kızarttı ve sütü k p rtt . 08.30’da üst kata çıktı ve önce Helene’nin odasına girdi. Helene çoktan uyanmış, hem k    k hem de b    k harfleri içeren bir kitapla mücadele ediyordu. Kocaman gülümseyerek olmayan dişlerini açık etti.  n sıranın tamamı gitmişti, bu yüzden de Helene sırtıttığında bir su aygırı gibi görünüyordu. Diş perisine inanımayı reddediyor, süt dişlerini k    k bir teneke kutuda saklıyordu. Onlarla mücevher mi yoksa başka bir şey mi yapmayı planlıyordu, söylemiyordu ama herhal k rda dişlerini bir avuç şingirdayan madeni para için değiştirmesi söz konusu olamazdı, bunu düpedüz reddetti.

Alf hâlâ kütük gibi uyuyordu. Tormod onu hafif sarsarak alçak sesle uyandırdı: “Sabah oldu, Alf.” Alf mız mızmızlandı. Siv’in odasına girince –ki burası otomatikman kendi odası da oluyordu– Tormod içeriye karanlığa g men perdeleri itinayla açtı ve saatin 08.30 olduğunu duyurdu. Siv’in vücudu sallandı ve döndü. İpeksi göz maskesi kaymış, yüzünde on bir buçuk şeklini almıştı; Siv onu k    k bir şapka gibi başının üstüne t neyene kadar yukarı doğru ittirdi. Sonra Tormod’dan yana gözlerini kırptı ve “Günaydın,” dedi.

Kahvaltıdan sonra saat 09.30 gibi Siv çantasını topladı ve steysına bindi, köyün merkezinde dip dibe istiflenmiş evleri saatte en az on kilometre hızla geçerek kuaför salonuna geldi.

Aslında bu çok rahat yürüyebileceği bir mesafeydi ama ne gerek vardı ki. Bu esnada çocuklar Tormod'un sofrayı toplamasına yardım ederken, Tormod da bugün onlara ilginç bir şey göstereceğini açıkladı. Özel bir şey. Ama atölyede olduğu için annelerine hiçbir şey söyleyemezlerdi, çünkü en azından Alf normale dönene kadar oradan uzak duracaklarına söz vermişlerdi. Helene heyecanlanmıştı, Alf ne olduğunu sordu. "Göstereceğim size," dedi Tormod, sonra da kendisine bir fincan kahve doldurup atölyeye doğru yol aldı.

Tormod hayret içinde kilin –ya da hamur mu artık neyse– daha da arttığını gördü. Elinde olmadan istemsiz bir şaşkınlık nidası kopardı. "Ne oldu?" diye sordu çocuklar. Tormod, "Kırmızı kilin çoğalmasını sağladım," dedi. Spatula gibi görünen büyük bir şeyi kullanarak kili yoğurma plakasına çıkardı. "Bakın şimdi," dedi ve başparmağını kilin içine bastırdı. Oluşan çöküntü, bir gece önce olduğundan daha hızlı bir şekilde düzlendi. Tencereden bir modelleme bıçağı aldı ve çocukların her biri için yarım kilo kesti. Kesilmiş yüzeyler midye gibi hareket ederek kendi başlarına kapandı.

Çocuklar çalışmaya başladılar, yaptıkları figürlerin gerginleşerek dolgun ve yuvarlak hal alması hoşlarına gitmişti; kilin durması imkânsızdı. On beş ila yirmi saniye arasında bütün köpekler, kartallar, yılanlar ve kaplumbağalar bir damla, bir yumru haline geliyordu. Helene ve Alf, şekillerin kendilerini emercesine hareket ederek yapım süreci boyunca bir dizi komik ifadeden geçmesini hayranlıkla seyrediyorlardı. Alf, aç bir domuz olarak adlandırdığı bir figür yaptı, ama şimdi tika basa yiyecek, dedi. Ortak kullandıkları metal talaşlardan

domuzun yüzünün ön kısmına yerleştirerek derme çatma bir çukur oluşturdu. Bir süre sonra domuz şişip de tombullaşmaya ve güzelleşmeye başladığında Helene kahkahalar atarak güldü. “İşte şimdi karnın doydu, seni dombili küçük domuzcuk,” dedi Alf. Helene gülmekten ölüyordu.

Yavaş yavaş genişleyen, pürüzsüzleşen ve yamulup yumulan şekiller yaparak yarışmak, Tormod ve çocuklar için bütün sabah eğlence oldu. O kadar dalmışlardı ki neredeyse öğle yemeğini yemeyi bile unutacaklardı. “Büyük olanı kucaklayabilir miyim?” diye sordu Helene, mutfağa girmeden önce. Tormod, tezgâhtaki yumuşak, sıcak kil parçasına dokunmasına izin verdi. Yağlı tostlarını yerlerken o günkü eğlencelerinin kendi aralarında küçük bir sır olarak kalacağı konusunda anlaştılar; annelerinin yeni arkadaşları olan kili bilmesine gerek yoktu. Alf ve Helene durumun gizeminden çok memnundular ve kalplerinin üstünden çarpı işareti yaparak sessizliklerini koruyacaklarına dair söz verdiler. (Tormod yalan söylemezdi; bugüne kadar Siv’e doğru olmayan hiçbir şey söylememiştir. Çocuklarlayken ziyadesiyle ağzı sıkı olmasına rağmen, aynı zamanda tamamen dürüsttü. Ancak, çocuklarının atölyesindeki bir kil yumağı karşısında ne kadar mutlu ve oyunbaz olduğunu görünce, her konuda ille de dürüst olma ihtiyacını apar topar yeniden değerlendirdi.)

Bahar gelince Tormod atölyede daha fazla zaman geçirmeye başladı. Artık Blystad&Oğlu’nu birlikte yönettikleri baba-sıyla gün boyunca marangozluk yapıp, gün sonunda da Siv ve çocuklarla muhabbet ederek akşam yemeği yiyordu. Ama bulaşıklar yıkanır yıkanmaz Tormod yine atölyeye sığıyordu. Kille ilgili okumalar yapmaya ve kille çalışmaya uzun süre devam etti. Hamura yardımcı olabileceğini keşfettiği çeşitli malzemeler ekledi. Ama hamur hâlâ esnekti, gösterdiği “karşı basınç” ortadan kaybolmamıştı. Aksine, sentetik gübre ve metal talaşı ekledikten sonra –kabartma tozunu da unutmayalım– başlayan garip reaksiyon devam etti.

Siv hafta sonları kuaförde saç kesmekle meşgulken, çocuklar gizlice atölyedeki çalışmalara katılıyor ve yarım kilo kille oynuyordu. Bu onlar için yaptıkça geliştirdikleri ve daha zenginleştirdikleri bir faaliyet olmuştu. Helene ile Alf, yaratıkları figürler üzerinde birlikte kafa yoruyor, onlar hakkında hikâyeler uyduruyorlardı. Tormod da oyunlarına sahne tedarikiyle yardımcı oluyor, mesela ihtiyaç duyduklarında alelacele küçük bir masa yapıveriyordu. Bir keresinde bir beşik istediler, Tormod hemen iki dakikada kendi elleriyle bir tane yaptı. Başka bir sefer de kil topaklarını ‘uçurumun’ bir ucundan diğerine taşımak için bir vince ihtiyaçları oldu,

Tormod yine bir çırpıda telle bilyeyi (balıkçı makarası) birbirine monte edip vinç gibi çalışan bir mekanizma inşa etti. Birkaç hafta boyunca bu şekilde takılmaya devam ettiler. Kil, Amerikalıların dediği gibi, Tormod'un çocuklarına karşı duyduğu sevginin nişanesi haline gelmişti.

Tormod, çeşitli yerlerde kile azot eklemenin farklı yolları olduğunu okumuştı. Şimdiye kadar kullandığı kilin tek nitrat kaynağı sentetik gübreden oluşuyordu ancak Tormod, nereden geldiğine bağlı olarak farklı kil türleri için artışın değiştiğini öğrendi. Tormod, diğer azot bileşikleriyle artış iyileştirilebilir mi diye merak etti. Elindeki kil Norveç kiliydi, oradan yola çıkmaya karar verdi: Sahip olduğu arazi, köyün (yani Råset toprağının) kuzeyindeki büyük tarlalardan birinin sınırları dahilindeydi ve Tormod buranın ülkenin en iyi humuslu topraklarından olduğunu biliyordu. Başka bir deyişle, burayı yeterince derin kazarsa, ülkenin en iyi tarım alanlarının çoğunda olduğu gibi, yüksek kil içeriğine sahip topraklara ulaşabilirdi. Dünya kurulduğundan beri Råset'in geçim kaynağı toprak olmuştu; toprak ve tarım olmadan Råset de olmazdı. Toprak Råset'in can damarıydı ve Tormod'un her yıl kazıp da sebze diktiği yer bu topraklardı. Bin yıllardır düşen yapraklar ve çürümüş dallarla zenginleşmişti. Düzlük kırsal kesimde yaşam devam ettikçe pislikler toprağı besleyip ters yüz etti ve büyötmeye alıştırdı. Uzun süreli ekimlerle, gübrelemeyle, çiftçilikle ve hasat yoluyla toprak iyileştirildi; solucanlar ve diğer toprak canlıları da çürümüş bitki kalıntılarını humusa dönüştürdü. Humus, toprağın Latince adıdır ve toprak katmanının en üst seviyesinde bulunur. Organik malzemelerden oluşur ve dünyaya

karakteristik koyu rengini verir. Şansa bakın ki Tormod'un evinin arkasındaki toprak kendiliğinden koyuydu, hatta neredeyse griydi.

Tormod, iyi humusun negatif yüklü iyonları (demin bahsedilen nitrat gibi) bağlayabileceğini biliyordu, bu yüzden elindeki kilin dinlenmesi için küçük bir toprak yatağı kurmayı akıl etti. Bu şekilde, ihtiyaç duyduğu her şeyi emebilir, diye düşündü, sadece iki bileşeni bir araya getirmek için nitratları farklı yoldan emmiş olacaktı. Böylece aklına gelen fikri hayata geçirmek için harekete geçti. Atölyesinin bir köşesinde yaklaşık bire bir buçuk metre boyutunda küçük bir çerçeve inşa etti ve daha sonra evin arkasına giderek ilk kürek darbesini vurdu. Tormod, kovaları en ince toprakla doldurdu ve çerçevesi dolana kadar ikişer ikişer içeri taşıdı. Elleriyle bile kazı yapıyordu; evet, o meşhur ellerini kullanarak, tahriş olan parmaklarının arasından topraklar dökülürken kovaları humusla doldurdu. Evin arkasındaki toprak besin yönünden zengin, koyu renkli, sıkı ve kil ağırlıklıydı. İyi humus, kendi ağırlığının %80-90'ına kadar su tutabilir; bunu bilen Tormod, çerçevedeki toprağı bir güzel ıslatıp doygun ve besili hale getirdi; kuraklığa eğilimli topraklara geçit yoktu. Toprak toparlanarak koyu renkli bir yatak haline gelince, Tormod kırmızı kil hamurunu dinlendiğı mikser kovalarından alıp bir tür sedir, tezgâh ya da şilte olarak düşünülebilecek bu yataklık üzerine yatırdı. Kil yığını toprağı güzelce kaplayınca Tormod onu orada öylece bıraktı.

Günler geçtikçe Tormod'un planı gerçekten de etkili oldu ve hamur esnekliğini korumayı başardı. Kil tam kıvamında,

sağlam bir esneklik geliştirmişti. Tormod, aslında, malzemeyi yatağa yerleştirmeye başladığı andan itibaren kalitesinin arttığına ikna olmuştu zaten, bu yüzden de aynı şeyi yapmaya tekrar tekrar devam etti. Haftada bir kez toprağı değiştirdi. Eski toprağı ahırdan çıkardı ve gübre yığınının yanındaki kovaları boşalttı. Daha sonra hem küreğini hem de ellerini kullanarak atölyenin arkasındaki toprak şeridinden taze humus kazdı ve bu toprağı yatak haline getirdi. Son olarak, hamuru yavaşça yatağın (sedirin ya da şiltenin, her neyse) üstüne yerleştirdi. Tekrar tekrar. Bakteri kültürüne benzer hafif bir küf kokusu yavaş yavaş atölyeye yerleşiyordu. Dört haftanın sonunda, kilin renginin derinleştiğine, daha güçlü bir kırmızıya dönüştüğüne ikna oldu ve takip etmek için tripod üzerine bir kamera yerleştirerek her gün fotoğraf çekmeye başladı. Tabii ki iki hafta sonra resimlere baktığında, rengin geliştiğini, daha koyu ve daha canlı hale geldiğini açıkça görebiliyordu; karışımı artık neredeyse kan rengindeydi.

Toprağın sıklıkla değişmesi nedeniyle, gübre yığınının yanında hızla geniş bir tepelik büyümeye başladı ve evin arkasında, toprağın sınırları boyunca, kuzeydeki tarlalara karşı düz bir siper açıldı. Helene ve Alf, ellerinden geldiğince atölyeye gizlice giriyor ve yarım kilo kille doyasıya oynuyorlardı. Kurguladıkları birkaç hikâyeye vardı; atölyeden çıkarken onları beklemeye alıyorlar, elleri tekrar kil görünce kaldıkları yerden devam ediyorlardı. Üçü birden, yani Tormod ve çocuklar, atölyede geçirdikleri huzurlu anların tadını çıkarıyorlardı; kendilerine ait olan sakinleştirici bir kaçamaktı bu. Tormod bir bütünlük duygusu içindeydi; kilini nasıl daha da arıtabileceğini ve geliştirebileceğini keşfetmek için

saatlerini harcıyordu. Bu da çocuklarla olan zamanını daha yoğun ve verimli hale getiren bir şeydi.

Gittikçe olayı abarttı ve sentetik killer hakkında daha kapsamlı okumalar yapmaya başladı. Çok geçmeden, manyetik macun, mıknatıslı sıvı, metalik hamur gibi şeyler satan hobi ve oyuncak şirketleri Koh-I-Noor ve Jova için, ‘elastik’ dedikleri mum tarzı kil geliştiren bir Alman laboratuvarına rastladı. Tormod, Koh-I-Noor’un Norveç’te bir bayii olduğunu ve bu satıcının iletken özellikleri nedeniyle ameliyathanelerde genellikle ‘yumuşak temas’ olarak kullanılan ‘güçlü kil’ adında yarı mamul bir organik hamur tedarik ettiğini keşfetti. Tormod satıcıyla iletişime geçerek bu hamurdan mütevazı bir miktar sipariş etti. Eline ulaşınca, iki kilosunu kırmızı kiliyle kolayca karıştırılabileceğine inanıyordu. Öyle de oldu. Nihai ürün kaliteli ve pürüzsüzdü. Tormod, yatağına serili hamurların daha da büyüdüğünü görmeyi umuyordu. Tartmaya başlayınca gerçekten de net bir şekilde kilosunun arttığına şahit oldu. Çok değildi belki ama günde elli-altmış gram da hiç fena değildi.

Bundan kısa bir süre sonra bir akşam Tormod’un gelen kutusuna bir mesaj düştü. “Merhaba, Tormod. Uzun zaman oldu! Bizden sipariş aldığını görüyorum. Organik hamur gerçekten de çok eğlenceli; peki ‘akıllı macun’ adını verdiğimiz yeni ürünümüzü gördün mü? Hollanda’dan gelen yepyeni bir modelleme macunu ve inanılmaz özelliklere sahip. Bunu yapan ben değilim, he he, sadece lojistik sağlıyorum. Adını kolilerden birinde gördüm –herhalde Râset’teki tek Tormod Blystad sensindir? Her neyse, sana kaçırılma-

yacak bir fiyata bir-iki kilo yeni macundan gönderebilir-
rim. Sadece bildirmen yeterli. Umarım her şey yolundadır!
En iyi dileklerle, Espen.”

Rahatsız edici bir his Tormod’un bağırsaklarından yukarı
doğru yükseliyor gibiydi; aniden midesi bulanmaya başla-
mıştı, dilinin altında tükürük birikiyordu. Kusacak gibi oldu,
atölyeden dışarı fırlayıp içindekileri çimlerin üzerine boşalttı.
Fakat aşağıdan gelmeye devam ediyordu; aynı pozisyonda
kalıp gelenlerin dışarı çıkmasına müsaade etti. Tormod,
Espen Heggelund’un hayatından sonsuza dek ayrıldığını
sanıyordu ama oradaydı işte: Gelen kutusunda.

Siv, oturma odasındaki her zamanki yerinde, kanepenin
uzanmalık bölümünde pinekliyordu. Tormod içeri girdi ve
yanına oturdu. Elini tuttu, bu normalde pek yapmadığı bir
şey olduğu için Siv ona “hayırdır, ne yapıyorsun” dercesine
baktı. Tormod’un her yerinden stres yayılıyordu, yüzünden
düşen bin parçaydı. Siv, boşta olan eliyle kocasının boynunu
okşadı, hatta büyük bir midilliyi sakınleştiriymiş gibi pat
pat diye hafifçe vurarak başını onunkine yaslamasına izin verdi.
Siv’in kendine has bir numarası vardı: Evet ile hayır arasında
bir yere düşen enteresan bir ses çıkarabiliyordu; “mmyehh” ya
da “nyuhh” gibi bir mırıldanma. Bunu ne zaman Tormod’un
basit bir sorusunu cevaplamak için kullanıyorsa, şakalaştığı
anlamına geliyordu, böylece Tormod onun iyi bir ruh halinde
olduğunu anlıyordu. Bu yüzden, o akşam Monopoly oynamak
isteyip istemediği sorusuna ‘mnyehh’ cevabını verdiğinde –ki
bu Siv’in zevk alarak oynadığı ve neredeyse hep kazandığı tek
masa oyunuydu– Tormod’un içi rahatladı. Bir çırpıda oyunun

tüm parçalarını, kartlarıyla ve doğru miktarda bölüştürülmüş para yığınlarıyla sehpanın üzerine kurdu. Bütün aile oyuna katıldı. Tormod şimdi neşe saçıyor ve çocuklarının, Alf'in bile başını okşuyordu. Kasıtlı olarak kötü kararlar vererek diğerlerinin hunharca ev ve otel satın alabilmesini, servetlerine servet katabilmesini sağladı. Oyunun sonunda hezimete uğramış bir şekilde sonuncu oldu. Ama güzel bir akşam olmuştu, uzun zamandır bu kadar eğlenmemişlerdi.

İki gün sonra, her şey kötüye gitmeye başladı. Tormod'un şantiyedeki işi erken bitmiş, eve gelen ilk kişi olmuştu. Atölyesinde kil yığınının altındaki yatakta (sedirde, şiltede) duran toprağı yokladı; sert ve kuruydu. Tormod onu değiştirmeye karar verdi. Kil yığınını metal bir kaba aktardı ve yatağı boşalttı, sonra kovayı gübre yığınına taşıdı. Daha sonra evin arkasındaki siperden taze toprak kazmaya başladı. Artık daha derine iniyordu, çünkü arazinin doğu sınırına çoktan ulaşmıştı, bu da genişlemek yerine kazmak zorunda olduğu anlamına geliyordu. Tormod ağırlığını küreğe verirken çıtonk diye bir ses duydu. İlk başta kayaya filan çarptığını düşündü ama toprağı eşeleyince bunun bir kalça kemiği olduğunu fark etti. Yavaş yavaş kazmaya devam etti, kürek kürek kazıp attı. Bir omurga ortaya çıkmaya başlamıştı: Birbiri ardına önce bir bel kemiği, ardından bir kaburga, kürekkemiği ve son olarak da kafatası. Tormod göğsünde buz gibi bir soğukluk hissetti. Yavaşça kadavrayı kaldırdı. Derisi ve tüyleri yok olmuştu ama Tormod boynundaki tasmayı hemen tanıdı, çünkü Helene ve Alf onu büyükannelerinin tığ işi tekniğini kullanarak kendileri örmüştü. İşte burada, evin arkasındaki toprağın altında, nihayet Pasaklı'yı bulmuştu.

İKİNCİ BÖLÜM

Zıtlaşmaya karşı isteksizlik birçok farklı şekilde kendini gösterebilir, onlardan biri de şu oldu: Tormod, Pasaklı'yı bulduğu çukuru, yani mezarı geri doldurmayı tercih etti. Onu toprakla doldurdu ve üstünü bir güzel örttü. Pasaklı'yı yeniden gömmüştü. En azından artık nerede olduğunu biliyordu. Yine de tasmağını aldı ve vida dolabının en alt çekmecesine sakladı. Ardından atölyeyi mekanik hareketlerle temizledi. Çok geçmeden çocuklar eve geldi, Tormod onları her zamanki gibi karşıladı. Fakat o perşembe akşamı Siv'e tek kelime etmedi. Zaten Siv kuaförden eve geldiğinde çok yorgundu, Tormod da her zamanki gibi davrandı. Akşam yemeği sırasında – balık güveç yerken– onu, karısını çatık kaşlarla süzdü. Siv çatal çatal güveci ve eritilmiş tereyağlı patatesi tabağına almış iştahla ağzına götürüp midesine indirmekle meşguldü. İşte ordaydı. Kendini besliyordu. Yemeğinin yanında süt içiyordu. Dudaklarında süt vardı. Bir parça daha güveç için yine ağzını açtı. Saçları arkadan kısa, üstten dağınıktı.

Çocuklar ödevlerini yapmaya yollandıktan sonra Tormod itinayla bulaşıkları yıkarken kapı zili çaldı. "Ben açarım!" diye kükreyerek atıldı Tormod. Dışarıda sarı-kahverengi üniformalı genç bir adam vardı, kargo gelmişti. Tormod anında ne olabileceğini anladı. Tableti imzaladı ve mutfak

kapısından atölyesine geçerken kucağındaki kolinin üstündeki yazıları okudu. Mavi renklerle *Akıllı Macun* kelimeleri basılmıştı. Gönderenin adresi Zaandam'dı, Amsterdam'ın varoş yerlerinden biri. Tormod bandı bir Stanley bıçağıyla kesti ve kolinin kanatlarını kaldırarak dışa katladı. İçeride, en üstte, kalın bir kullanım kılavuzu vardı; Tormod onu alıp bir kenara koydu. Macun, plastiğe sarılı iki parça sosisten oluşuyordu; Tormod birine parmağını bastırdı. Hiçbir şey olmadı, sadece iğrenç bir ses çıktı. Hamur yeşildi. Saçma bir şekilde aklına gelen ilk şey, bu yeni macunla karıştırdığında kilinin hangi renge dönüşeceği oldu –kırmızıyla yeşilin karışımı bir renk. Çocuklar kendi hamurlarını tanıyamayacaktı belki de. İkinci sosise de parmağını batırdı. Yine aynı cansızlık!

Sanki her şey koreograf edilmiş gibi, Tormod sunucu köşesine yöneldi. Tabii ki gelen kutusunda Espen'den yeni bir mesaj vardı. "Senden cevap gelmedi ama yine de bir örnek göndereyim diye düşündüm," yazıyordu. "Umarım macunu seversin! Tüm kılavuzu okumana gerek yok, sadece iki kiloyu da bir kaba koy ve biraz galvanizli su ekle (içinde akım olan bir tuzlu su çözeltisi, çiftlik malzemeleri satan mağazalardan alabilirsin) işte o kadar. Denedikten sonra bana haber ver!" Tormod gelen kutusunu kapattı ve bir ileri bir geri volta atmaya başladı, sonra da atölyeyi garaj tarafından terk edip eve döndü. Kanepede oturan Siv'e aldırış etmeden merdivenleri üçer üçer atlayarak üst kata çıktı. Çocuklar odalarında takılıyorlardı. Onlara birlikte bir şeyler izlemek isterler mi diye sorunca bakakaldılar. Elbette istiyorlardı. Helene ellerini çırttı. Kendilerini Alf'in yatağına atıp ekranın karşısına yerleştiler.

Tormod çocukların medya tüketimini mümkün olduğunca eski animasyon filmleriyle ve kaliteli gördüğü klasiklerle renklendirmeye çalışıyordu; ComiColor ve Silly Symphony serilerini, Warner Brothers klasiklerini ve nostaljik Disney çizgi filmleri de dahil olmak üzere Ub Iwerks'in elinin değdiği her şeyi izliyorlardı. Bu absürt, mantıksız ve komik eski animasyon filmleri uzun zamandan beri üçünün –Helene, Alf ve Tormod– paylaştığı bir eğlence alanı olmuştu; Siv bu tür hayali dünyalarla ilgilenmiyordu. Ekranı aşağı kaydırdılar, kaydırdılar ve nihayet eski bir Donald Duck filmini seçtiler –ya da şimdilerin deyiimiyle *tıkladılar*. Altı, yedi dakikalık bölümler otomatik olarak birbirini takip ediyordu. Tormod bir kolunu oğlunun omzuna bir kolunu kızının omzuna koydu, bir gözünü de ekrana sabitledi. Diğerleri başka şeylerin üzerindeydi. Orada oturmuş, bir yandan Donald Duck'ı seyrediyor bir yandan da başka şeyleri kolaçan ediyordu –ebeveynlerin kaderi bu– oradaydı ama aynı anda başka bir yerdeydi, hatta belki de üçüncü bir yerde dahaydı.

1948 tarihli *Donald'ın Hayalindeki Ses* bölümü ekranda belirdi. Bölümde Donald kapı kapı dolaşp fırça satmaya çalışıyor ama pek başarılı olamıyordu –zira hiç kimse onun tiz ve titrek sesini anlayamıyordu. Her defasında kapılar (acımasızca) yüzüne çarpıyordu. Sonra Donald sokakta ses hapları satan bir adam buldu. Ajax Ses Hapları yazıyordu tabelasında: *Adam olmak için adam gibi konuşmalı*. Donald dokuz tableten oluşan bir kutu aldı. Birini yuttu ve anında mükemmel tonlaması ve harika tınısı olan en ipeksi, en çekici erkek sesiyle konuşmaya başladı. Donald ihya olmuştu. Sesi onu yeni bir adama (ya da yeni bir ördeğe) dönüştürmüştü.

Fırça satışları patladı. Kadınları büyülüyor, para oluk oluk akıyordu. Adeta kendisini zincirlere vuran o ciyaklamadan (yani karakterinden) kurtulmuştu. Ancak her hap sadece kısa bir süre için işe yarıyor ve Donald konuşurken cümlelerin orta yerinde birden karizmatik yeni sesinden eski ciyaklamasına dönüveriyordu. O zaman panikleyip ikinci bir hap almak zorunda kalıyordu. Hapların yarattığı mucizevi etki geçip de korkunç ciyaklamasına (yani karakterine) geri dönerken acayip bir gerginlik yaşıyordu. En dramatik kısmı da oydu. Filmin sonunda, Donald hap kutusunu düşürdü ve yuvarlanıp giden sonuncu hapi yakalamak için koşturup durmaya başladı. Hapı yakalayabilse Dolly'ye kadife gibi erkek sesiyle çıkma teklif edecekti ama maalesef her şey allak bullak oldu. En sonunda da onun yerine ineğin biri hapi yuttu.

Bariz bir şekilde kafayı bulma metaforu içeren bu çizgi film Tormod üzerinde garip bir etki yarattı; birdenbire endişelenmiş, kendini kötü hissetmişti. Sanki bir kıskaç diyaframını, göğsünü, hatta sırtını sıkıca kenetlemişti. Pasaklı'yı atölyenin arkasında gömülü bulduğunda içinde bir çatlak açılmış gibiydi ve bu çizgi film şimdi o çatlağın içine doluyordu. "Yatma zamanı," diyerek hareketlendi ve çocuklar dişlerini fırçalamak için itaatkâr bir şekilde banyoya yöneldiler. Tormod, Helene'nin yatağının kenarına oturup ona iki sayfa kitap okudu, kulağından öptü ve abajurunda uğur böcekleri olan başucu lambasını kapatmadan önce "İyi geceler kızım," diye fısıldadı. Daha sonra Alf'in odasına girdi ve başının arkasını okşayarak "İyi geceler... oğlum," dedi. Ardından merdivenlerden aşağı indi, istifini bozmadan kanepede oturan Siv'in yanından geçti ve atölyeye girdi. Bir an için

olduğu yerde durakladı ve hapı aldığı anda dünyanın nasıl da Donald'ın ayakları altına serildiğini düşündü. Bir hapla Donald sadece olmak istediği kişi değil, belki de olmayı *hak ettiği* kişi olmuştu. Benliğine herkesi mutlu eden yeni bir güncelleme gelmiş gibiydi; böylece müşterilerini, sevgilisi Dolly'yi ve en önemlisi de kendini mutlu etmişti. İnsanın potansiyelini yerine getirmesi gerçekten yasaklanmalı mıydı?

“Aman ne boksa,” diye geçirdi içinden Tormod ve sunucu köşesine gidip klavyesinin başına oturdu.

“Gönderdiğin macunun bileşen oranları nelerdir?” diye yazmaya başladı. “İlginç görünüyor. Atölyemde galvanizli su yok, bu yüzden şu an deneyemiyorum ama kesinlikle deneyeceğim.”

Espen e-postasına hemen cevap gönderdi. “Tormod! Adamım! Senden haber almak ne güzel! Merhaba! Ne var ne yok?”

“Bir yaramazlık yok. Hâlâ Râset'te yaşıyorum.”

Espen yine bildiğimiz gibiydi. Bugüne kadar bir şey söyledikten sonra hemen arkasından tabakhaneye yetiştirir gibi başka bir şey söylemediği görülmemiştir: Meğerse Dokka'daki bir tedavi merkezine birkaç monitör bağlantısı götürmesi gerekiyormuş. Gelmişken Râset'e de uğrayabilir ve Tormod'a macun konusunda yardım edebilirmiş. Hem arabada biraz galvanizli su da varmış, ayrıca Tormod'un hoşuna gidebileceği birkaç kil örneği de getirebilirmiş. Tormod, önce Siv'e danışması gerektiğini söyledi, Espen dönüş yolunda uğrasa olur muydu?

“Dönüş yolu daha iyi. Siv'e selam söyle!”

Tormod sonra karakterine tamamen aykırı bir şey yaptı. Kendi elleriyle inşa edip donattığı oturma odasına girdi ve karısıyla bir tartışma başlattı. Azarlar gibi bir şey söyledi, hafiften bir sitem eder gibi oldu. Siv kafasını ekrandan çevirip kocaman açtığı gözleriyle ona baktı. Tartışmanın neyle ilgili olduğu aslında çok da önemli değildi, Siv zaten kızıp köpürmeye bahane arıyordu. Kendini hiç tutmadı. Alışkanlıklarıyla ilgili küçük bir yorum (önemsiz ama Tormod'un yine de işe yarayacağını bildiği bir detay) fitili ateşlemeye yetti. En ufak eleştiriyi bile kendine hakaret kabul eden bir kadındı Siv. Var gücüyle karşı saldırıya geçti. Tormod her zaman yaptığının aksine diplomatik bir şekilde köşesine çekilmeyi reddedince daha da köpürdü ve duruma kriz süsü vermeye başladı. Artık geri dönüşü yoktu.

“Şu evin içindeki havanın boğuculuğuna bak!” diye bağırdı neredeyse çığlık atar gibi.

Tormod sesini alçaltmasını istedi –çocuklar uyuyor, diyerek– ama Siv kontrolden çıkmıştı bir kere.

“İnsanlar bunu konuşup duruyor, haberin var mı? Blystadların evi küflü gibi diyorlar, içeride ne yapıyorlarsa artık. İğrenç kokuyor!”

Eğer hodri meydana, hadi bakalım, onun için hava hoştu.

“Milletin gübresine ihtiyacım yok, kendi bokum bana yetiyor.”

“Klostrofobimi azdırıyor atölyenden gelen o kahrolası nemli koku. Sağlıklı değil bu!”

Yarın çocukları yanına alacağını söyledi, cuma günü okuldan sonra onları da alıp hafta sonu annesine gidecekti. Tormod

kalıp bu leş gibi koku içinde ne istiyorsa yapabilirdi çocuklara göre bir yer değildi burası.

“Midem bulanıyor,” diye de kestirip attı.

Tartışma tam da Tormod’un beklediği gibi gerçekleşmişti. Tormod hemen bilgisayarına döndü ve Espen’e bir mesaj yolladı. Tamamdır, diye yazdı, Siv hafta sonu çocukları da alıp gidiyor, dolayısıyla dönüş yolunda Råset’e uğrayabilirsin. “Harika,” diye yanıtladı Espen. Ertesi gün, yani cuma öğleden sonra, Dokka’ya bağlantıları teslim ettikten sonra gelecekti.

Tormod akşamın geri kalanını atölyede vakit öldürerek geçirdi. Siv’in genellikle 22.30 sularında yukarı çıktığını bildiği için o yatağa girene kadar beklemek istedi. Ev sessizliğe bürününce garajın arkasından dışarı çıktı ve dip tarafta yeni bir çukur kazmaya başladı. Birkaç kovayı taze toprakla doldurdu, sonra da kil yatağındaki yığına ekledi; Espen geldiğinde güzel ve dolgun görünmesini istiyordu. Saat 23.00 sularında tulumunu çıkardı ve oturma odasına gitti. Kimse yoktu; Siv’in koltuğundaki kırıntıları ve gevrek parçalarını fırçaladıktan sonra üstüne bir battaniye alıp yattı. Tormod yastıklardan Siv kokusu alıyordu. Onun kokusunu, çocukların kokusunu tanıdığı kadar iyi, hatta belki de daha iyi tanıyordu. Siv’in kokusu, onca yıldır evli olmalarına rağmen, tuhaf bir şekilde ona hep yabancı gelmişti; sanki tanımadığı bir şeyin kokusu gibiydi. Çocukların kokuları kendi kokusundan türemiş varyasyonlardı, tamamen sıradan, ama Siv’in kanepede bıraktığı rayiha başka bir memeliden, başka bir türden, başka bir yerden gelmiş gibi kokuyordu.

Kasası dümdüz, kalın bir örtüyle kaplı bir Mitsubishi pikap ertesi akşam 19.00'da garajın önüne gelip park etti. Tormod arabayı mutfak penceresinden gördü ve bir elini selam vermek için kaldırırken diğerinde de taze demlenmiş kahvesini tutarak sundurmaya çıktı. Espen el frenini çekip arabadan fırladı ve hayat dolu her adımıyla güneş gibi parlayarak yaklaşmaya başladı. Kaç yıl olmuştu? Tormod kendini gülümserken yakaladı; duygulanmıştı. Karışık hisler içinde eski dostunu süzerken Espen'in hiç değişmediğini fark etti. Adaleli ve hareketli vücudu görünüşte hâlâ gençti ama yüzünde artık hayatı biraz fazla zor geçen bir adamın klasik ifadesi vardı. Apaçık alnı, çıkıntılı göz yuvaları, açılı çenesi, çukur avurtları, yuvarlak gözleri, sert ve tekinsiz bakışlarıyla Espen'in bir güreşçiye benzediğini, bir çeşit karma dövüş sanatçısı olduğunu düşünmek mümkündü. Kepçeye çok da benzemeyen hafif kepçe kulaklarıyla ve hâlâ aynı bol pantolonu giyen tıknaz yapısıyla kendine has bir görünüşü vardı.

Dostça kucaklaşıp erkekçe lafladılar. Tormod bir tuhaf hissediyor, muhtemelen oldukça da gergin görünüyordu ama Espen dümeni eline aldı ve onu muhabbetin içine çekti. Evin içinde de dışında da tur atmak istediğini söyledi; etki-

lenmiş görünüyordu ve bu Tormod'u neşelendirdi. Espen, "Zaten, senin bir şekilde kendi yolunu bulacağından hiç şüphe etmemiştim," dedi saygı duyarak. Etrafa baktı, etti. O Råsetli müptezelin bütün bunları inşa etmiş olmasına şaşıtı. "İnanılmaz şeyler yapmışsın! Ayakları yere basan, girişimci bir adam olarak muhtemelen övünmeye pek alışkın değilsin ama..." Espen elini havada salladı. "...birinin sana söylemesi gerek, Tormod. Harbiden çok iyi."

"Peki ya senden ne haber?" diye sordu Tormod süklüm püklüm.

"Ülkenin dört bir yanındaki benzin istasyonlarında yılın üç yüz altmış beş günü ve günün her saati karides bageti ya da sosisli sandviç tıkınıp duran, üstüne de kolayı boca eden erkekler var ya hani. İşte ben onlardan biriyim," dedi Espen kısa bir kahkaha atarak. "Ne kadar enteresan bir yer burası... killer, macunlar filan..."

"Burası da atölye," dedi Tormod ona içeriği göstererek. Gözleri fal taşı gibi açılan Espen, çocukluk arkadaşının sırtını dört-beş kez dostça vurduktan sonra kalçasına da bir yumruk indirdi. "Vay anasını dostum, her şeyin var resmen!" Yok be, diye mırıldandı Tormod kendi kendine, o kadar da sefil değildi. "Şimdi bütün hafta sonu bir başına mısın yani?" Espen neşeyle parmaklarını çıtlattı. "Adama bak!"

Tormod ona ekipmanı, makineleri ve sunucu köşesini gösterdi. Son olarak da, şovuna final yapar gibi, kil yığınının dinlendiği toprak yatağını gizleyen örtüyü kaldırdı. Espen, "Yok artık!" diye haykırdı ve takdirle başını salladı. "Bu işin ustası olmuşsun. Büyütmeyi de başardın mı bari?" Tormod

biraz da olsa başardığını anlattı. Tesadüfen olduğunu söylese yeri ydi. Ne yaptığını tam olarak hatırlayamıyordu ama kil yığınının toprağa koyduğunda şişmeye başlamıştı. “Ya, işte gördün mü?” dedi Espen. “Azot bileşikleri yapıyor bunu. Emerek içine çekiyor onu.” Sonra kile dokunmak için izin istedi. Tormod elini uzatıp, “Durduğın kabahat,” dedi.

Espen kemerindeki kılıftan kelebek bıçağını çıkardı ve kilden küçük bir parça kesti. Malzemeyi parmaklarının arasında ovuşturdu. “Biraz katı gibi sanki,” dedi. “Alüvyon değil, değil mi?” “Ha?” dedi Tormod. “Alüvyon,” dedi Espen. “Alüvyon gibi geldi bana. Kumlu olur ya hani böyle... Yukarıdaki vadiden gelen kil mi bu?” “Evet, kırmızı Norveç kili,” dedi Tormod, vadiden gelip gelmediğı hakkında bir bilgisi olmadığı halde. Espen kaşlarını çattı. “Topraktaki ince taneleri emmiş olabilir mi sence?” Tormod’un hiçbir fikri yoktu. Espen, “Bunu öğrenmenin tek bir yolu var,” dedi. Kahkahaları kısa, hırıltılı bir öksürüğe dönüşürken ağzına bir parça kil attı ve çiğnemeye başladı. Gözlerini kapatarak kili dişlerinin arasında hışırdattı. Bu Tormod’a çocukluğunu hatırlattı, patlayan şeker paketini bir seferde ağzına boşaltıp çiğnemeye çalıştığı zamanları.

Espen, “Alüvyon olamaz,” dedi. Yataktaki yığına geri tükürdüğü ıslak ve parlak kil, bayır aşağı yuvarlandı. “Kil bu. Herhangi bir çatırtı duyamadım. Ama sınırdayız. Parçacıkların yaklaşık 0.002 büyüklüğünde bir noktada olması gerektiğini düşünüyorum.” “Yani?” dedi Tormod. “Bu bizim için ideal!” Espen ellerini çırpı. Atölyenin karşısına geçti ve tek kelime etmeden kapıyı çevirdi. Ardından pikabına

bindi, motoru çalıştırdı, hızla garaj yolundan aşağı inip yine hızla yoldan döndü ve aracı ters bir şekilde atölyenin dibine kadar çekti. İlkinden daha sert bir şekilde frenlere kökle-diğinde ön tampon neredeyse yerinden fırlayacaktı. Espen inip arabanın arkasına koştu, kalın örtüyü açtı ve kasanın kapısını (bagaj kapağını da denebilir) indirdi: Pikabın kasası bir pike tuzağı gibi açıldı. İçinde birkaç alet edevat ve çeşitli koli yığınlarıyla galvanizli su olması gereken bidonlar vardı. Espen çevik bir hareketle pikabın kasasına atladı. “Hadi işe koyulalım!” dedi hevesle ellerini öncekinden daha sert bir şekilde birbirine çarparak. Atölyede bir nevi bagaj partisi zamanı gelmişti. “Bu, sana gönderdiğim yeni model kilin biraz farklı bir karışımı,” dedi yüzündeki sırıtış kaybolma-dan kelebek bıçağıyla mavi bir paketi keserek. “Osaka’da bununla bir parça arıkilini Japon porselenine karıştıran bir adam olduğunu duydum, o kadar inatçı bir hamur olmuş ki kutudan dışarı fırlamış!”

Espen, ‘akıllı’ macununu Tormod’un kırmızı kil parçasıyla karıştırmaya işlemine kendi başına girişti. Bir yandan uğraşıyor bir yandan da teneke kutudan çıkmış gibi gelen kupkuru sesiyle, kesici, spatula, galvanizli su, kesme teli, daha fazla metal talaşı, elek ve biraz tuğla kili filan isteyip duruyordu. Ameliyathane ikide bir farklı bir ekipmana ihtiyaç duyan cerrahlar gibiydi, Tormod da asistanı olarak sağı sola koş-turup Espen’e istediğı her şeyi veriyordu. Espen yatağın yanında diz çökmüş, çalıştığı yerde kamburlaşmıştı. Kenevir çantasından bir test ubuğı çıkardı ve malzemeye sürdü. Otuz dakika sonra şöyle dedi: “şimdi miksera koymamız gerekiyor.” İki adam inleye inleye koca kil yatağını kaldırdı

–toprak ve odun da dahil olmak üzere altmış-yetmiş kilo ağırlığındaydı– ve mikserin içine boşalttı. Kil yığını sorun çıkarmadan topraktan ayrıldıktan sonra mikseri en yavaş hızda karıştıracak şekilde ayarladılar. Espen, “En az bir saat çalışması gerekiyor,” dedi. “Hiç biranız yoktur, değil mi?” “Hayır,” dedi Tormod. “Ben artık içmiyorum. Ama Siv’in beyaz şarabından vardır muhtemelen.” “Ah, Siv!” dedi Espen gülerek. “Bir-iki kadeh içsem olmaz mı? Cuma geldi sonuçta!” Daha önce olduğu gibi kahkahaları yine öksürük kriziyle sona erdi.

Tabii ki, Tormod gidip mutfaktan birkaç meyve suyu bardağıyla yarısına kadar dolu bir şişe beyaz getirdi. Mikser dönmeye devam ederken şarabı dökmek için bardakları pikabın kasasına koydu. Kadeh tokuşturdular ve birkaç kez, “Uzun zaman oldu!” diye vurguladılar. Tormod da içmeye başladı. Daha yarım bardak olmadan, gözlerinin arkasına şarabın sıcak bir battaniye gibi yerleştiğini hissetti. Espen’in söylediklerine güldü, sonra daha yüksek sesle güldü. Uzun zamandır duymadığı kısık sesli kıkırdaması aniden ortaya çıkmıştı. Espen, Tormod’un gevşediğini fark etti ve şakalar yapıp yıllardır biriktirdiği en uygunsuz hikâyeleri anlatmaya başladı. Uzun hikâyeler. Tormod kükreyerek kahkahalar atıp başını sallıyordu. Yok artık ya! Memur şapkasını foseptik tankında mı kaybetmişti? Yuh yani, hayatında hiç böyle şey duymamıştı. Gülmekten gözünden yaş gelmişti, yaşlarını pazen gömleğine sildi. Bardaklar bir daha doldu, sonra bir daha. Bir baktılar ki şarap şişesi boşalmış, Tormod hemen bir tane daha getirdi. Bardaklar yeniden doldu.

“Canım acayip bira çekti,” dedi Espen bir süre sonra. “Şarap uykumu getiriyor ama bir pilsen beni kendime getirirdi. Sen hamuru beş dakika sonra çıkarırsın, ben gidip bir altılı paket alayım.” Anında zıplayıp direksiyonun başına geçti ve ardında koca bir toz bulutu bırakarak atölyeden vınlayıp uzaklaştı. Biraz sonra Tormod hamuru kaptan çıkardı. Etkileyici görünüyordu: Kil çelikten kolayca sıyrılıp gayet düzgün bir şekilde tezgâhın üzerine kendi başına yuvarlandı. Tormod çıplak elleriyle onu hızlıca şöyle bir yoğurdu; ellerini kaldırdığında hamur ortasından yükseliyormuş gibi görünüyordu.

On dakika sonra, Espen roket hızıyla atölyeye döndü. Bagaj kapağını indirdi ve iki buz gibi serin pilsen Ringnes'i açıp birini Tormod gelip alana kadar ona doğru uzatıp tahrik edercesine salladı. Tormod birayı aldıktan sonra hamurun mikserden rahatça sıyrılıp kendi kendine nasıl düzleştiğini anlattı.

“Kesinlikle,” dedi Espen. “Çılgın bir şey. Bence hamura daha fazla enerji bile yükleyebiliriz. Ama önce, şerefe!”

Şişeleri tokuşturdular ve gırtlaklarının kilidini açarak soğuk biralarını dümdüz akıttılar. İki adam da gözlerinde yaşlarla yürekten gelen bir sesle geçirdi. Sonra da kahkahayı bastılar.

Saat artık 22.00 olmuştu. Güneş bir saatten fazla bir süre önce batmıştı ama gökyüzünde hâlâ hoş bir parlaklık vardı. Yılın hafif aylarında Norveç'te hep olduğu gibi, her şey berrak ve yumuşaktı. Sokaklar boştu. Yolun aşağısında, komşunun evi, belli belirsiz mavi gölgesine nazaran tek taraflı bir blok gibi görünüyordu.

Espen birdenbire, “Torpido gözünde ufak bir parça mal var,” deyiverdi. “Sence de geceye devam edebilmek için bir altın vuruş yapmamız gerekmez mi?” Gülüşünde bir uğursuzluk vardı. “Hamurdan bahsetmişken, he he, biraz şevk iyi gelir. Hafif ve yumuşak, tam senin sevdiğin gibi. Artık bu taraklarda bezim yok aslında,” diye açıkladı. “Ama bundan iyi bahane mi olur? Eski günlerin hatırına!” Tormod ne evet dedi ne de hayır, ama ansızın boynunun arkasında bir sıcaklık hissetti ve o his içine doğru yayıldı. Sırtından aşağı, bacaklarına doğru bir ürperti indi. Sıcaklık Tormod’a kendini mutlu hissettirmişti –gergindi, aynı zamanda korkuyordu da. Genelde çok güvendiği bacakları aniden güçten düşmüş, şey gibi olmuştu... hamur. Sanki kafayı bulma ihtiyacının hatırası midesine oturmuştu.

Espen çantayı torpido gözünden çıkardı. “Ufak bir parça,” ifadesi biraz hafif kalırdı; fermuarlı kesesi, Prince sigaralarının bir kartonunun yaklaşık yarısı büyüklüğündeydi ve neredeyse ağzına kadar soluk sarı şevk tozuyla doluydu. Espen küçük bir spatula kullanarak tezgâhtaki kilin bir tarafında ustaca iki düz çizgi oluşturdu. Gözünü kırpmadan ilkini burnuna çekti ve iki parmağıyla burnuna fiske atarak boruyu Tormod’a uzattı. “İşte mal budur,” dedi. Tormod çizgisine baktı. Nefes verdi –uzun bir nefes, ciğerleri boşmuş gibi hissedene kadar– sonra eğildi ve tüm çizgiyi sol burun deliğinin derinliklerine kadar çekti. Fakat başını düzleştirmek ya da geriye doğru eğmek yerine, tezgâhın üzerinde kambur bir şekilde kalakaldı; dizlerinde derman yoktu. Kimyasal koku mu yoksa malın tadı mı, bir şey burnunun içini tokatlıyor, cimcikliyor, ısıırıyordu. Tormod boğazını temizledi, hâlâ

nefesini tutuyordu. Burnunun kemerini başparmağıyla işaret parmağı arasında sıkıştırdı ve sonra yavaşça nefes vererek gözlerini açtı. Buz gibi berrak ve maviydiler.

Metallica'nın çıkış albümü *Kill 'Em All* yayınlandığında nasıl sismik bir etki yarattı, kelimelerle ifade etmek mümkün değil. Bu albümü çıktığı zaman dinlememiş sübyanlar anlatacaklarımızı anlamakta zorlanabilir –hatta zevksiz bile bulabilir. Metallica mı? Evet, aynen öyle. Metallica. Espen'in arabasında sağlam bir ses sistemi vardı ve şu an Metallica'nın ilk albümünü bangır bangır çalıyordu. (Aslında ayıp olmayacaksa okurdan kulaklıklarını takıp açılış parçası olan *Hit The Lights* şarkısını dinleyerek bu bölümü öyle okumalarını rica edeceğim. Böylece o akşam Tormod'un atölyesine nasıl bir enerji ve sinerjinin hükmettiği daha iyi anlaşılacaktır. Bu atmosferin ertesi sabaha nasıl sarktığı da... Hatta cumartesi gün boyunca nasıl devam ettiği... Ve tabii ki ertesi gece de aynı şekilde... Vesaire vesaire...)

Bilmeniz gereken belli başlı şeyler var. Mesela; *Kill 'Em All* 1983'te piyasaya sürüldüğünde, Metallica henüz bir “fenomen” ya da efsane değildi. Kendilerini Metallica olarak adlandıran, yirmili yaşlarında dört kılıksız ergenden oluşan bir gruptu sadece. Grubun solisti logoyu kendisi tasarlamıştı; albüm kapağında bir el, bir çekiç, etrafa yayılmış bir kan lekesi ve en altta da *Kill 'Em All* yazısı görünüyordu. ABD ve Avrupa'daki metalciler –muhtemelen Japonya ve Güney

Amerika'dakiler de dahil– iğneyi plak çentiğine yerleştirdi ve dinlemeye başladı. O güne kadar hiçbiri böyle bir şey duymamıştı. Grubun davuldaki *hardcore punk* tarzıyla gitardaki İngiliz *new wave metal* tınısını birbirine yedirmesi... hem de bu hızda... devrimsel bir şeydi. Daha önce kimse bunu düşünmemişti. Asıp kesen, öfke dolu, sert ağır metal. *Thrash* müziğin bir kuple hızlı versiyonu.

Tormod da Espen de tabiri caizse, albümü damarlarına şırınga etmişti. *Kill 'Em All*, Råset'e seksenlerin sonlarında, muhtemelen diğer yerlerden biraz daha sonra ama etkisini zerre kaybetmeden gelmişti; bir şekilde doğruca elektronik okulunun içine sızdı ve her anlamda gündem belirleyici oldu. Şimdi, yıllar sonra, Espen'in arabasındaki sistemde son ses dinlerlerken eski günlere gidip Metallica'dan ilk kez aldıkları o hazzın aynısını hissediyor gibiydiler. *The Recycler* dergisindeki bir reklam aracılığıyla birbirlerini bulan müzisyenlerin genç ve dinamik yeteneklerinin yarattığı tetikleyici ve beklenmedik kimya, saf ve yeni bir biçimde yeniden doğmuştu. Tormod'un atölyesinde, yıl yine 1983'tü ve aradan geçen yılların getirdiği her şey, bir alışkanlık ve rutin sisi içinde buharlaşıp ortadan kayboldu, uçtu gitti. Öyle olur bazen, genellikle müzik sayesinde, kimi zaman da arkadaşlığın hatırına; her şeyin yeni ve heyecan verici olduğu eski günlerdeki gibi şeyler hissedilir. Ham yeteneğin en iyi sesleri Espen'in hoparlörlerinden kükrüyordu. Saldırganlıklarını, hayal kırıklıklarını ve dünyaya karşı öfkeli ama dinamik tutumlarını müziğe yönlendiren bu dört genç adam, ne kendilerinin ne de başkalarının böyle eşsiz bir kültürel etkiye sahip olacağını tahmin edemeyeceği bir

albüme imza atıyorlardı –önüne gelen her şeyi ezip geçen bir güçtü bu, bir *juggernaut*.

Whiplash, Motorbreath, The Four Horsemen... Şarkılar sırayla Tormod ve Espen'in iliklerine kadar işlerken sekiz kiloluk kil yığınının deviriverdiler. Keyifleri gıcırdı. Böyle özel bir müzikal ortamla çevrelenmiş ve beyinlerindeki kimyasal bağlantılar şarap, pilsen ve şevk tozunun etkisiyle fena halde keskinleşmiş olan Tormod ve Espen, kendilerini öfkeli ve sersem bir (Faustyen olarak tanımlayabilir miyiz bunu?) aşçılık hevesine kaptırdılar –hem de tarif olmadan. Sadece Tormod'un "çalışmalarına" ve Espen'in "teknik becerisine" dayanarak gerçekten de hamur üzerinde çalışmaya başlamışlardı. Espen'in sesinde James Hetfield'in çıkardığı tiz sesle uyuşan ilginç bir tını vardı. Heggelund bir ordan bir burdan ayak uydurup Hetfield'in öfkeli sesinin altından, üstünden, yanından girerek onunla düet yapıyor gibiydi. Tormod, çocukluk arkadaşının keratin tozunu süzgeçten geçirilişini seyretti. Ardından, Espen kil yığınının kırk dereceye kadar ısıttı. Elastik olması için bir avuç vazelin ekledi. Üstüne bir paket macun silgi eritti. "Hava boşluklarını duyabiliyor musun hâlâ? İşte bunlardan kurtulmamız gerekiyor," dedi Espen. "Ellerimizle!" Kili kaptan çıkardı ve hınçla hızlı hızlı yoğurdu. İki elinde birer spatulayla kilin iki tarafını da kesti. Kâseye geri koydu. Biraz daha karıştırdı. "Ulan dostum, ya eskiden Metallica'yı dinlerken yanlış yapıyorduk ya da bugün hayatlarımız yanlış!" diye böğürdü, onuncu kez çalan *Seek and Destroy* şarkısının üzerinden. O esnada iki sol eldiven takmaya çalışıyordu, sağdaki başparmak deliğini bulmak için debelenirken küfrü bastı. Koruyucu gözlükleri de üç

kez düştü, zira kafası çok küçüktü. Tormod ona elinden geldiğince yardım ediyordu.

Bu şekilde ağır aksak çalışmaya devam ederken bütün gece çılgın danslarını da sürdürdüler. Cumartesi de aynı şekilde geçti. Cumartesi sona ererken akşamı gece kovaladı. Ardından pazar şafağı söktü. Peki Espen kile şevk tozundan hiç kattı mı? Orası meçhul. Yarım kilo ezilmiş grafit eklemişti, Tormod onu gördü. “Kıvamında olması için biraz karbona ihtiyaç var,” demişti. Ama hamurun üzerine şevk tozu serpti mi? İşte o konuda bir şey söylemek zor. Kafalar uçukken hep olduğu gibi yine zaman, mekân birbirine girmişti. Tormod her şeyi yarım yamalak hatırlıyordu, en net hissettiği anlar bile telaşlı bir ışıltı içinde karmakarışık hale geliyordu.

Pazartesi sabahı saat 02.30’a yaklaşırken deli deli gözlerle bakan Espen oturduğu yerde bacaklarının arasına sıkıştırdığı araba aküsünden aşağı sarkan kablolarla, kil yığınının üstüne yorgan gibi serdiği dört yaprak bakır folyoyu kullanarak kile elektrik veriyor (karıştırma sürecinin ‘yoğunlaştırma evresi’ diyordu buna), arka planda da Cliff Burton’ın (*Anesthesia*) - *Pulling Teeth* şarkısındaki tuhaf şekilde yavaş (yoksa vizyoner mi demeli?) bas solosu çalıyordu.

“Neredeyse pazartesi oldu Espen... Espen, bugün pazartesi,” dedi Tormod.

Espen kafasını kaldırdı, yüzüne yerleşen gergin bir şok ifadesiyle başını salladı.

“Çabuk, çıkarıp tak. Kablo açıkta fazla kalmamalı.”

Bunu dedikten sonra apar topar gitti. Vedalaşmadılar bile belki de. Tormod bir müddet daha çalışmış olabilir, ama bir ihtimal. Espen ayrıldıktan sonra atölyede ne yaptığını kim bilebilir; kendisinin bile ne yaptığından haberi yok. Neyle uğraşıp durdu orada? Jilet gibi keskin bir algıyla acı sos arasında bir yerdeydi kafası tam olarak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tormod hâlâ uyuyorken birden kafasına dank etti: Çocuklar! Birazdan eve döneceklerdi. Kanepede uzanmış yatarken bu düşünce beynine bir çekiç gibi indi, dan dan dan vurdu kafasına, nakavt etti onu. Çocuklar her an eve girebilirlerdi. Zavallı Tormod Blystad mecburen uyandı. Öğleden sonra saat iki buçuk olmuştu ve günlerden pazartesiydi. Atölyede en son ne yaptığını neredeyse hiç hatırlamıyordu. Toparlanması gerekir miydi? Gözleri endişeyle oturma odasını taradı. Boş şişeler? Sigara izmaritleri? Dağınıklık? O an nasıl hissettiğini kelimelerle nasıl tarif edebilirdi ki? Kabuğundan kazınmış gibi mi? Kalbi normal boyutunun dörtte birine sıkıştırılmıştı sanki. Göğsünde bir oyuk oluşmuştu, bir boşluk; diyaframı odun gibi kaskatı kesilmişti, derin nefes almakta zorlanıyordu. Bu ev, şu atölye, dışarıdaki arazi –yani Tormod’u oluşturan tüm o tablo– aniden bir düşmana dönüşmüş ve içine dehşet saçmaya başlamıştı. Ayağa kalkıp olduğu yerde duraladı, tıpkı bir boğa gibi burnundan nefes alıp veriyordu. Enerjisini tamamen kaybettiğini hissediyordu. Çelimsizce öksürdü ve “Geçecek, geçecek,” diye birkaç kere kendi kendine tekrar etti. Daha önce de böyle hissettiği olmuştu ama ne kadar kötü olduğunu unutmuştu.

Tormod kendini topladı, kanepedeki minderleri kabarttı, battaniyeyi düzeltti ve odanın iki tarafından da pencere açıp cereyan etmesini sağladı. Oturma odasında bir problem yoktu, mutfak da iyiydi. Arabanın tavanında boş bira şişeleri, kaputunda sigara izmaritleriyle dolu bir bardak vardı. Gerçekten de o kadar çok sigara içmişlerdi ki atölyenin havası tütün kokusundan müteşekkildi. Etrafta nemli toprak ve seramik kalıntıları da vardı. Tormod, iyice cereyan etmesi için garaj kapısını ardına kadar açtı. Etrafa bakınırken atölye lavabosunun üstünde duran kartpostal büyüklüğündeki aynada kendi yansımasını gördü: Kuru kafa gibiydi, ebleh ebleh bakıyordu. Siyah bir çöp torbası alıp şişeleri toplamaya başladı. İş aletleri her yere dağılmıştı, mikser de leş gibiydi. Tormod, aletlerini hızlıca sıraya koydu ve her şeyi yerine astı; sonra da bir bezle bütün yüzeylerin üstünden geçti. Her yerde kil ve el izleri vardı, tezgâhın üstüne ekstra Cif sıkıp o kısmı daha kuvvetli ovaladı –zira kullandıkları şevk tozunu hep orada hazırlamışlardı; artıkları hâlâ görünüyordu.

Kil yığını neredeydi peki? Toprak yatağı boştu. Şarj kabloları koca bir düğüm olmuş, bakır folyo buruşmuş ve araba aküsü yere yan yatmıştı. Espen hamuru almaya onu ikna mı etmişti yoksa? Lanet olası herif. Tormod yatağın etrafındaki zemini süpürdü, toprağı bir çırpıda temizledi. Bir insan bu kadar utanmaz olabilir miydi? Espen gerçekten de kilini çalıp kasabaya mı götürmüştü? Şerefsiz! Derken tam o esnada, Tormod ön kapının sesini duyunca bir şaşkınlık daha yaşadı. Garaj kapısını kapattı ve atölyeye koştu. Orada her şey yolunda mıydı? Tormod çılgınca etrafa bakındı durdu. Hâlâ sigara kokuyordu ama onun dışında o kadar da kötü

görünmüyordu. “Kimse yok mu?” diye bir ses geldi oturma odasından. Alf’ti bu. “Geliyorum!” diye bağırdı Tormod. Tam aspiratörü en yüksek seviyeye çıkarmıştı ki arkasından pat diye bir ses duydu. Ne çıksa beğenirsiniz: Kil hamuru, MIG kaynak makinesi için kullanılan tüpün arkasına doğru yarıya kadar kaymış, koca bir fasulye gibi sarkıyordu. Yeri ellemeye çalışan bir yüzgece benziyordu, ya da sarkmış bir dile, belki de eğri bir buruna. Tormod afallamış bir şekilde yaklaştı. Hamur yavaşça yüzgecini oynattı ve sonra birden çekiverdi, ödü patlayan Tormod olduğu yerde zıpladı.

“Merhaba!” diye seslendi bir kez daha Alf, bu sefer mutfaktan. Tormod da ona seslendi ve gözlerini kilden bir an bile ayırmadan atölyeden telaşla çıktı. Kapıyı kapatıp dışarıdan kilitleyerek anahtarı cebine attı. Mutfığa geçince Alf’i kendisine sırtıarak bakarken buldu. Her zamanki gibi serkeş görünüyordu, yarı yetişkin, bir garip. Tormod onu kucakladı. Oğlunu vücuduna sımsıkı sararken bir yandan da omzunun üstünden öteye, oturma odasına ve kendi aklından geçenlere bakıyordu. Orada bir şey ıslıl ıslıl parlıyor gibiydi.

Helene babasına geri dönmenin heyecanından havalara uçuyordu; o akşam yemek masasında dakikada bir kilometre hızla konuşup durdu. Tormod da göğsünde bir kara deliğe dönüşen içindeki boşluktan coşkulu tepkiler çıkarmak için kendini zorlayıp durdu. Siv küflenmiş gibi bir ruh halindeydi ama yine de konuşmaya katılmaya çalıştı. Hatta Tormod’a pişirdiği pirzola için belli belirsiz bir iltifat bile etti. Her zamankinden daha yumuşak olmuşlar, dedi. Tereyağı da çok iyiydi; Siv tereyağını severdi. Sonra ne alakaysa, Alf,

çarpık dişlere İngilizcede neden *snaggletooth* dendiğini sordu. Öğretmeni öyle demişmiş. “Helene’nin de *snaggletooth* dişi var,” diye devam etti. Gerçekten de Helene’nin ön dişlerinden biri tuhaf bir açıyla büyüyordu. Helene’nin pek umurunda değildi ama Alf belli ki kafaya takmıştı, üstüne gidip durdu.

“Yaban domuzu musun sen Helene?”

“Salyaların mı akıyor, Alf?” diyerek karşı atağa geçti Helene ama Alf onu duymazdan geldi.

“Yeter, tamam,” dedi Siv. “Brokolilerinizi yiyin bakayım, ikiniz de.”

O günkü akşam yemeği aşağı yukarı bu atmosferde devam etti.

Alf tam tatlı için yalvarmaya başladığı anda, bütün aile garajdan üç-dört defa bir takırtı geldiğini duydu. Hafif takırtılardı bunlar. Tormod var gücüyle peçetesine öksürdü. “Aspiratör gevşedi herhalde,” diye mırıldandı ağzında pirzolaıyla ayağa kalkarken. Mutfak kapısını arkasından özenle kapattı ve atölyenin kilidini açtı. Kıl hamuru şimdi de çömlek çarkının dibinde duruyordu, oraya kadar kaymıştı. Tabureye en yakın olan tarafından bir tür yumru büyüyor gibiydi. Ani bir hareketle yumru tabureyi tekerleğin üstündeki plastik kapağa doğru itti. Tormod ağzı açık bir şekilde donakaldı. Çılgılığı basmak üzereydi. Hareket mi ediyordu o? Hamur bir kaya parçasına ya da bir yağ kütesine benziyordu. Tormod raftan bir palet bir de düzleştirilmiş palet kenarlığı kaptı. Kenarlığı açtı ve yanları yaklaşık altmış santimetre yüksekliğe ulaşana kadar uzatıp önce bir tarafı sonra da öbür

tarafı palete yerleştirdi. Kil parçasının üstüne gelip durdu ve iki eliyle kili tuttu. Sırtı düz ve kolları kilitlenmiş halde hamuru yerden aldı. Kil kıvranıyordu. Râsetli marangoz, bacakları panikle birbirine dolanarak hamuru alelacele kutu şekline getirdiği paletin içine attı. İçeri düşen kil hamuru çerçevesi paletin bir köşesine çekildi. Tormod kil kaplı ellerini, bacaklarına sildi ve boğazını gürültüyle temizleyerek atölye kapısını dışarıdan kilitledi. Hâlâ yemek yiyen ailesiyle birlikte masaya geri oturdu ve önemsizmiş gibi münasip bir dille “fan kayışının koptuğunu” söyledi. Kimsenin bu konuda söyleyecek bir şeyi yoktu.

Akşam yemeğinden sonra Tormod çocuklardan bulaşıkları yıkamalarını isteyerek atölyeye döndü. Kil neredeyse paletin tabanındaki tahtaların arasından sızıp kaçmayı başaracaktı, bu yüzden onu eski bir çelik kaba kaldırdı ve paletin iç kısmını kalın bir plastik tabakayla kapladıktan sonra tekrar içine koydu. Kil bir o yana bir bu yana itelenip durdu ama bir çıkış yolu bulamadı.

Sonraki iki gün boyunca, Tormod nispeten iyi durumda olmasına rağmen, hasta olduğunu söyleyerek işe gitmedi. İçindeki kaygılı boşluk ve coşku kaybı hissi yerini garip, neredeyse hoş bir rehavete bırakmıştı. Zamanını atölyede geçiriyor, kilin yeni durumuna alışmaya çalışıyordu. Tormod ona tedbiri elden bırakmadan yaklaştı, kendi kendine küçük testler ve deneyler yaptı. Ne kadar yukarı yükselebiliyordu? Elastik miydi? Üzerine iyisinden biraz toprak serptiğinde, kil onu her zamankinden daha hızlı bir şekilde hem üstten hem de yanlardan emiyor gibiydi. Bu yeni bir şeydi. Kil hamuru,

kırmızı kille yanık ten rengine benzer güzel, sıcak bir renkti. Paletten çıkarıp yere koyduğunda, hafifçe çökmeden önce katlanıyor ya da geri çekiliyordu. Tormod'un hareketlerine tepki veriyormuş gibi görünüyordu ve ona üç metrelik bir mesafede duruyordu. Bazen daha yakına geldiği de oluyor ama asla daha uzağa gitmiyordu. Ona doğru ilerliyor, duraklıyor, şöyle bir toplanıyor, sonra tekrar geriliyordu. İçine bir boru itelese acaba ona tutunabilir miydi? Evet, işte ortaya çıktı, boruları ve çubukları tutabiliyor. Ona bir keski verip ne yapacak diye izledi; kil, keskiyi beton zemin üzerinde sabit hareketlerle ileri geri kazıdı. En dikkate değer yeteneklerinden biri de Tormod'un kahve fincanını kusursuz bir şekilde tutabilmesiydi. Fincanda hâlâ kahve olduğu halde kil sabit durabiliyor, bir damla bile dökmüyordu. Birkaç gün sonra Tormod, işlerini yaparken hamurun kupasını tutmasına izin vermeye başladı.

Tormod, çocuklarına kil hamurunu göstermek için yanıp tutuşuyordu, ancak bunu yapmadan önce güvenli olduğundan emin olmak zorundaydı. Çocukları atölyeye sokmadan önce kile stres testi yapmaya karar verdi. Onu neye maruz bırakabilirdi ki? Küçük bir kalıp tablası ve birkaç tahta parçası kullanarak, kil hamurunu kenarları dümdüz olan mükemmel bir blok haline getirdi. Kil fevkalade şekil almıştı; köşeleri ve kenarları en keskin alçı döküm kadar netti. Yarım saat-ten fazla blok şeklinde kaldıktan sonra çözölmeye başladı. Eğer yeterince yüksek ateşleme uygularsa kilden kaldırım taşı yapabilir miydi? Tormod 1x8 ebatlarında plakalar hazırlayıp fırında pişirdi ama hayır: Sertleşmemişti. Şeklini koruyordu, ancak yüksek sıcaklıklarda bile hâlâ yumuşak

ve değişkendi, esnekliği değişmiyordu. Tormod kilden bir tabak yaptı ve meyve kasesiymiş gibi içine bir avuç cıvata yerleştirdi. Hamur cıvataların etrafını sardı ve hızla onları dışladı –hatta onları tükürdü de diyebiliriz– tezgâh üstünde düzgün bir sıra oluşturacak şekilde hepsini fırlattı. Tormod kesme telini getirdi. Hamuru ortasından düzgün bir şekilde keserek dilimledi. İki parça iki yana düşünce kenarları birbirine sürünmeye başladı, sülükler gibi. Hareketlerin hiçbirini değildi, takatsizce kıpırdanıyorlardı. Tormod bir parçayı çömlek çarkına yerleştirdi, diğerini bir kovaya koydu. İlk parçadan küçük bir şişe yaptı, diğerini ise boğmaya çalıştı. Ancak parçalar birbirine doğru hareket etmeye devam ediyordu. Su üzerindeki petrol sızıntısı ya da sıfır yer çekimli odadaki damlacıklar gibi birbirleriyle buluştular. Böylece kil sabırlı olduğunu da kanıtladı. Örneğin, kil bir kapı takozu olarak kullanıldığında, tek seferde hareket etmeden yarım saat dayanabiliyordu. Tormod içinden bir de elektrik akımı geçirdi, bu da hareketlerinin hızlanmasını sağladı. Onu bir kâğıt parçası gibi yuvarlayıp düzleştirdi. Saç teli kadar ince ve uzun yılanlar da yapabiliyordu. Ne kadar evirip çevirse de hamur ona sakin, nazik, itaatkâr ama güçlü tepkiler veriyordu –dirayetli, sağlam ve kendinden emindi. Bu enteresan kil hamuru bir sürü inanılmaz özelliğe sahipti. Her hareketi kasıtlı gibiydi. Mantıklı kasları vardı sanki.

Kildeki bu beyin yakan gelişme karşısında Alf ve Helene'nin ne kadar memnun olduğunu tahmin ediyorsunuzdur. Çığlıklar, tezahüratlar havada uçuştı. Tormod da onları hamurla istedikleri gibi takılmaları için serbest bıraktı. Çocuklar, kilin birkaç parçaya bölünebildiğini ve bu parçaların birbirlerine karşı konumlandırılabilirdiğini çabucak keşfettiler; bu durum Alf'in aklına bir fikir getirdi. Her hafta sonu oturup adım adım bir oyun oluşturmaya başladı. Bir sürü küçük oyun parçası yapıp dikkatlice etrafa yerleştirdi; atölyede bir çeşit *canlandırma* oyunu meydana getirmiş gibi görünüyordu. Bu ortam Tormod'a çocukken gördüğü bir macera filmini hatırlattı—filmdeki karakterlerden birinin bir satranç tahtası vardı ve tahtanın üstündeki parçalar birbirlerine karşı savaşan küçük canlı askerlerden oluşuyordu. Tormod'un çocukken en büyük hayallerinden biriydi bu ve şimdi Alf'in bu hayali ete kemiğe bürümesini heyecanla izliyordu.

Helene, biraz daha büyük kil parçalarıyla hayvan kafaları yapmayı seviyordu, ancak yüzü, gözü ya da burnu ne kadar iyi modellemiş olsa da kil bir saatlik zaman dilimi içinde bir dizi grotesk değişiklikten geçerek bükülüyordu. Neticede hayvanlar surat asıyormuş gibi görünüyordu. O yine de sürekli yeni kafalar yapıyor, hatta figürlerine ileri doğru

hareket edebilecekleri küçük bacaklar ekliyordu. Büyüleyici bir şeydi bu. Her akşam parçalar tekrar bir araya geliyordu. Çocuklar uyumadan önce kil hamurunu taze ve koyu bir toprak tabakası serdikleri palet kutusundaki yeni yatağına dikkatlice yerleştiriyorlardı. Orada dinlenebilir ve emmesi gereken her şeyi emebilirdi.

Birkaç hafta boyunca, Siv'in çocuklarla yaptığı günlük ritüellerin pabucu dama atıldı, alışkanlıklar unutuldu. Uzun bir süre kuzeninin pizzacısına gitmediler ve her zaman yaptıkları gibi sohbet muhabbet edip şakalaşmadılar. Üçü birlikte en son gerçekten zaman geçirdikleri an, Tormod'un ortalığı karıştırmasından sonra annesine gittikleri hafta sonuydu, ama o iki günlük atmosfer de o kadar gergindi ki aslında çok fazla konuşmadılar bile. Son iki hafta sonu boyunca Siv, çocukları filmlerle, orman yürüyüşleriyle, sirk gezileriyle baştan çıkarmaya çalıştı(!) ama çocukların aklı başka yerdedi, bu yüzden de her seferinde sinsice zamanları olmadığını söylediler. Siv durumu Tormod'a açtı.

“Çocukları sirke götürmek istiyorum.”

“Harika,” diye karşılık verdi Tormod net bir şekilde.

“Bu pazar.”

“Bana uyar. Gidin tabii.”

Tormod, elbette, çocukların onu reddedeceğini biliyordu ama cömertlik ve soğukkanlılık kisvesi altındaki bu özgüvenin nereden geldiğini Siv'in anlaması uzun sürmedi. Kocasına kaşlarını çattı. Hiçbir şey söyleyemeyeceğinin farkındaydı, zira Tormod fikirlerini desteklemekten başka bir şey yap-

mamıştı; ona karşı elinde bir koz yoktu. İstemiyorlarsa Alf ve Helene'yi sirke gitmeye zorlayamazdı. Her şeyin bir sınırı vardı sonuçta, bu yüzden Siv olurluna bıraktı.

Fakat Siv'i daha ne kadar karanlıkta tutabilirlerdi ki? Ya da onu mucizevi hamurlarıyla nasıl tanıştırebilirlerdi? Tormod, birlikte bir plan yapabilmeleri için çocuklardan tavsiye almaya karar verdi. Çocukların annelerine kili göstermeye hevesli olduklarına şüphe yoktu. İçten içe Tormod da Siv'in tepkisini merak ediyordu –karısının gerçekten kafa yorması gereken bir şey olacaktı bu.

Çıkış yolunu bulan kişi ailenin zekâ küpü hanım kızı Helene oldu. Fark ettiği kadarıyla kil iç içe bükülebiliyor, emebiliyor ve sürtünebiliyordu. Bu aynı zamanda bir şeyleri vidalayabileceği, doğrayabileceği ve ovabileceği anlamına da gelmiyor muydu? Evet, diyerek kafa salladı Tormod ve Alf, onunla hemfikirler. Bu durumda, diye önerisini sundu Helene, belki de annelerinin evde yapmaktan hoşlanmadığı şeyleri hamura yaptırabilirlerdi. Çok çok haklıydı, iki erkek de ikna olmuş bir şekilde başını salladı. Annelerine bir demo gösterisi yapmak için birkaç hafta sonu boyunca hamuru eğitmeye karar verdiler. Ama öncesinde Tormod, Helene'ye demo gösterinin ne olduğunu açıklamak zorunda kaldı: Neler yapılabileceğinin önceden gösterilmesi, dedi. Bu durumda söz konusu olan hamurun neler yapabileceğiydi elbette. Atölyeye girdiler ve Helene'nin önerdiği gibi vidalama, doğrama ve ovma pratiği yapmak için hamuru aldılar. Hamur şaşırtıcı derecede öğrenmeye açık gibi görünüyordu. Hareketleri izledi ve onları büyük bir hassasiyetle

taklit etti –güvenlerini boşa çıkarmayacağı belliydi. Ayrıca yavaş yavaş kilo alarak yükselmeye de devam etti. Maya, toprak ve yosunun karışımı gibi kokuyordu. Tormod sürekli olarak garaj kapısını açıyor, çoğalan küf kokusunu evden uzak tutmak için mutfığa açılan iki kapıyı da histerik bir şekilde kapatıp duruyordu.

“Kapı!” diye kükrüyordu çocuklar her atölyeden çıktığında. Üçü de ses seviyesini düşük tutma konusunda bilinçliydi ve her gün sonunda hamuru dikkatle örtüp gizlerken ellerinden geldiğince sessiz olmaya çalışıyorlardı.

Hedeflenen cuma günü nihayet gelip çatığında, atölyede katlanır bir masa kurup yanına bir de sandalye ilıştirdiler. Sunum –ya da yeni tabirleriyle “demo”– esnasında anneleri orada oturacaktı. Helene masanın üzerine çiçekli bir masa örtüsü serdi, Alf de bir kadeh şarap ve bir kâse Pringles koydu. Bitti gitti. Artık demo gösterisine başlamak için gergin bir şekilde Siv’in kuaför salonundan dönmesini bekliyorlardı.

Siv, daha önce Tormod’un atölyesine neredeyse hiç ayak basmamıştı ve çocukların orada zaman geçirmemesi gerektiği konusunda hâlâ ısrarcıydı. Dolayısıyla, o gün atölyeye girerken yüzünden düşen bin parçaydı. Hem iğreniyor gibiydi, hem de gergin görünüyordu. Siv’e göre atölye doğası gereği riskle bağlantılıydı ama koltuğu gösterilmişti bile, o da oturdu. O gün isteyken yine saçlarını mı kestirmişti? Tormod’a sorarsanız öyleydi, zira kesinlikle eskisinden daha kısa görünüyordu. Alf ona rahatına bakmasını söyleyerek gerçek bir sürprize hazır olup olmadığını sorduğunda Siv zoraki bir tavırla gülümsedi.

Elinden gelen tek şeyin bu olduğuna hiç şüphe yoktu. Helene, hamuru örten bezi kaldırdı ve sürpriz gün yüzüne çıktı. Alf, elindeki tornavidanın sapını kilin içine doğru bastırdı, kil tombul bir vidayı tezgâha kenetlenmiş 4x4'lük bir tahta parçasına sürmeye başladı. Vida içeri büküldükçe ahşap gıcırıyordu. Kil vidayı o kadar sert döndürdü ki bir yerden sonra vidanın başı görünmez oldu. Buna rağmen, Alf tornavidayı kilden almakta hiç zorlanmadı. Bu sefer ona bir bıçak verdi. Helene bir salatalık çıkarıp kesme tahtasının üstüne yerleştirdi. Kil hamuru, salatalığı iki dakikada eşit genişlikteki ipince dilimlere böldü. Göz açıp kapayıncaya kadar, bir ucundan öbürüne varmıştı. Nasıl yani? Bu nasıl mümkün olabilirdi? Siv afallamış, tam tahmin ettikleri gibi apışıp kalmıştı. Çocuklar bir sonraki numaraya başlamadan önce kendini toparlayacak zamanı bile yoktu. Alf, annesinin ayaklarının hemen dibine, yere bir kavanoz ekşi krema döktü. Tormod kili yere indirdi –artık ağırlaşmıştı– Helene de koş koş ona bir bez getirdi. Kil dairesel hareketlerle ıslaklığı paspaslamaya başladı. Evet, hareket ederken arkasında kil izleri bırakıyordu belki ama yerdeki ekşi kremadan eser kalmamıştı. Bu kadarı yetmişti. Anneleri ağzını büke büke çılgınlığı bastı: “O şeyi benden uzak tutun!”

Dehşet içinde yerinden fırladı ve yüzünde parlayıp sönen bin bir çeşit ifadeyle kapıya yöneldi. “Ne yaptın sen, Tormod?” Önce iğrenmiş, sonra korkmaya başlamıştı. Ardından sinirlendi, sonra da midesi bulanır gibi oldu. Ama hiçbir şekilde ilgi göstermedi. Dinamik kille hiçbir şey yapmak istemediği o kadar aşikârdı ki çocukların üstüne bir hayal kırıklığı bulutu çöktü. Siv ailesinden koşarak uzaklaştı ve

atölyeden çıkıp kapıyı arkasından çarparak kapattı; mutfaktan geçip oturma odasına girdi ve bir an duraklayıp başını salladı. Sonra telefonunu eline aldı ve bir-iki kere ekranına dokunduktan sonra kulağına götürdü (Anita'yı arıyordu).

Tormod ve çocuklar hamuru yatağına koyup gösterilerinin geri kalanını sessizce ortadan kaldırdılar. Helene babasına bakmaya cesaret edemiyordu. Alf parmağını kavanoza soktu ve kalan kremanın tadına baktı.

Siv'le Tormod sık sık atışıyorlardı zaten, o gece de yatak odalarında yine öyle oldu. Siv, kendince Tormod'un kilini 'ucube' ve 'iblis' sıfatlarıyla niteleyerek 'çöp' olarak tanımladı. Hatta bir noktada 'fiyasko' bile dedi. Tormod, kendini savunurken, 'katki', 'göz önünde bulundurma', 'sıradışı işler' ve tabii ki 'yenilik' gibi kavramları kullandı. Siv hamurdan kurtulmayı nasıl önerebilirdi? Nereye götüreceklerdi onu? Siv de karşı saldırıya geçti: Tormod, çocukları atölyede bu tür öngörülemeyen faaliyetlere dahil etmeyi nasıl düşünebilirdi? Hiç sınırı kalmamış mıydı? Ne biçim riskler alıyordu böyle? Asabi hareketlerle yatmaya hazırlandığını belli ederek yüzüne fazla agresif bir şekilde su çaldı ve ardından cildine nemlendiriciyi çılgınca sürmeye başladı. Tormod koca ellerini ufak bir parça sabunla yıkadıktan sonra yüzüne üç sert tokat attı. Daha sonra, küçük fırçasına bir şerit diş macunu sıktı ve dişlerini robotik hareketlerle ablak ablak fırçaladı. Başucu lambasını kapatırken karısına baktı. Sadece sırtını görebiliyordu, sutyen askısıyla ortadan ikiye bölünmüş bir hamuru andırıyordu, her zamanki gibi. Garip bir yansımayla, kısa saçları ile başının arkası da uyku maskesinin elastik bandıyla

ortadan bölünmüştü. Tormod karanlıkta yatağına uzandı. Düşünceleri bir müddet daha birbiri ardınca sürüklendi ama çok geçmeden şalteri indirdi ve kendini uykunun şefkatli kollarına emanet etti. Bedeni her zamanki gibi uzun, kaslı, yıpranmış ve ağırdı. Artık bu iri yarı adam da uyuyordu.

Helene hayal gücü capcanlı bir kızdı. En az iki yıldır, bir Don Siegel klasiği olan *Invasion of the Body Snatchers* filmindeki gibi sürekli tekrar eden tuhaf hayaller görüp duruyordu. Helene, Siv'le Tormod'un bedenlerinin uzaylı canlılar tarafından işgal edildiğini hayal ediyordu. Davetsiz misafirler annesiyle babasının derisini giymişler, fark edilmemek için 'anne-baba' gibi davranıyorlardı. Aslında ne kadar çok anne-baba gibi davranırlarsa, Helene o kadar çok canavar olduklarına ikna oluyordu, çünkü canavarlar korkunç gerçeği örtbas etmek için mümkün olduğunca 'normal' davranacaklardı. Başka bir deyişle, bu kendi kendini tatmin eden bir fanteziydi: Helene, yaşanan istilanın kanıtlarını aramak için evin etrafında gizlice dolaşıp dururken canavarlar da oturma odasında haberleri izliyor ya da kızlarının aşırı hareketli hayal gücü karşısında endişeye kapılıyorlardı. Canavarlar her gün işe gidip geliyor ve her zaman aynı saatte akşam yemeği yiyip bulaşıkları yıkıyorlardı; yaptıkları her şey canavarca doğalarını gizlemekten ibaretti.

Helene kille vakit geçirme konusunda da çok hevesliydi. Ama uyanıklığı da elden bırakmıyordu: Zira kil hamuru, bu uyduruk anne-babacılık operasyonunun parçalandığının kanıtıydı! Belli ki bu macunumsu hamur ikisinden birinin

sızdırdığı bir maddeydi ve başına buyruk takılarak şimdi atölyede yaşıyordu. Kil hamuruna sinsice yaklaşmak, canavarların neler planladığını açığa çıkarmak için Helene adına bir fırsattı. O yüzden de atölyeye girmesine izin vermesi için Tormod'un başının etini yedi ve nihayetinde annesine söylemeyeceğine dair söz vermesi karşılığında izni kopardı. Büyük yemin etmişti. Vır vır konuşarak saatlerce hamurla oynadı ve ona emirler yağdırıp durdu. Kil, talimatların hepsini harfi harfine yerine getiriyordu. Kenardan onları izleyen Tormod, hamurun gittikçe daha çok şey öğrendiğini ve düzenli olarak gerçekleştirilen görevlerde çok daha iyi hale geldiğini fark etti. Tormod, Helene'ye kille yapabileceği aktivitelerden oluşan bir liste verdi. Çılgın kız yorulmak nedir bilmeden, hamuru olabildiğince meşgul ediyordu. Alf ise atölyede olduğu zaman zarfında daha önce bahsini ettiğimiz oyun parçalarını yapmakla vakit geçiriyor, daha sonra da bu parçaları bir tür savaş düzeni içinde birbirlerine karşı sıralıyordu.

Çamaşırların yıkanmasıyla ilgilenen kişi genelde Siv olduğu için çocukların ikisi de kilin oluşturacağı lekelerden kaçınmak için önlük giyyordu. Siv yine de zaman zaman, giysilerindeki kirden ya da genel olarak atölyeden yakınlıkla bir şeyler söyleniyordu ancak Tormod artık onun zehirli oklarını dikkate almayı bırakmıştı. Ve şu işe bakın ki Tormod'un bu hiç diplomatik olmayan soğuk tarafı işe yaramıştı. Siv gururunu bastırdı, baltasını indirdi ve sinirlerine mukayyet olarak onları kendi haline bıraktı. Ama bu endişeli olmadığı anlamına gelmiyordu. Üstelik zorlama bir endişe de değildi bu; hamurun "demo gösterisi" sırasındaki hareketleri

s l ks yd  resmen, ya da onun gibi bir Şeydi. O garip Şey kendi kendine büzüldü, yuvarlandı, sonra aniden iĒren  bir Şekilde ipince gerilerek ekşi kremayı yerden siliverdi. Tüm bu manzara Siv'de korku ve tiksinti uyandırmıŐtı.

Yaz artık hızla yaklaŐıyordu, Norveçte açık havaya çıkmak için harika bir zamandı ve Tormod bu ger eĒi –yani güneŐli güzel günleri– evin etrafında hiç bitmeyen tamiratlar üzerinde çalışıp kendi iÇini kendin yap tadında projelere zaman harcayarak kullanıyordu. Atölyedeki tüm kesme, biçme, monte etme, kaynak yapma iŐlemlerinde kilden yardım almayı da ihmal etmiyordu. BaŐlangıçta ona tutma, sıkma veya kavrama gibi statik görevler verdi; kil çok saĒlam olduĒu ve sabit durabildiĒi için m kemmел sonuçlar elde etti. Tormod, kesme iŐlemi yaparken artık iskele sıpasına gerek duymuyordu mesela, çünkü hamur tahtaları ve kiriŐleri muazzam bir Şekilde sabit tutuyordu. Tormod mengene kullanmayı da bıraktı, çünkü hamur her Şeyi sıkıŐtırabiliyordu; hatta eĒer birden fazla basınç noktasına ihtiyaç duyarsa kili ikiye ya da dörde bile b lebiliyordu –kilin kuvveti hayret vericiydi. Aynı zamanda amansızdı da: İki parça ahşabı birbirine yapıŐtırması gerekiyorsa, kil bütün gece boyunca onları tam basınçta tutabiliyordu. Tormod ertesı sabah atölyeye geldiĒinde, tek yapması gereken hamuru hafı   mıncıklamaktı, kil böylece tamamen gevŐeyerek iŐlemi sona erdiriyordu.

Zaman ge tik , Tormod kile daha dinamik görevler vermeye de başladı. Bir Şeyin kesilmesi gerekiyorsa, kesme iŐlemi için onu g revlendiriyordu. Vidalama konusunda da hari-kaydı. Elle tutulan eski model bir tornavida kullanan kil,

Tormod'un elektrikli tornavidasından hem daha kuvvetli hem de daha etkili işler çıkarıyordu. Kabiliyetlerinden bir diğeri de sondajdı; sadece ahşabı değil, betonu ve çeliği de delebiliyordu. Örneğin Tormod'un atölyedeki gider deliğinin üstüne koymak için yeni bir ızgaraya ihtiyacı vardı ve bunun için çelik bir kapak yaptı, ardından kil de çelikteki tüm küçük delikleri kolayca kesip çıkardı; oysa bu genelde çok zaman alan yorucu bir işti.

Tabiri caizse, yavaş yavaş atölyenin kapısına yaklaşıyorlardı. Tormod bir süredir oraya doğru gittiklerinin farkındaydı ama Siv'i çoğunlukla görmezden gelen yeni taktiği doğrultusunda acelesi de yoktu. Yaygara çıkarmak filan istemiyordu ama yine de karısına ufaktan bir baskı yapmaya başladı. Bir gün öğleden sonra geç saatlere kadar çalışırken, Tormod mutfağa bir parça kil taşıdı ve çocuklarla birlikte yemek yapacaklarını, kilin de onlara yardımcı olacağını söyledi. Yemek olarak tako yapmaya karar verdiler, çünkü takoyu hazırlarken doğranacak çok malzeme oluyordu. Sebzeleri ve kişnişi doğrama, salsa sosunu karıştırma, guakamole için çam fıstığını ezme, salatayı karıştırma ve hatta peyniri rendeleme görevleri hep kile düştü. Alf ve Helene çok eğleniyordu. "Kil ağlamıyor!" diye neşeyle bağıırıyordu Helene, genelde soğanların insanları ağlattığı gerçeğine nanik çekercesine. Hayır, kil ağlamadı, zira gözleri yoktu, böylece soğanları kolaylıkla doğradı. Daha sonra, hamuru atölyeye geri götürdüler ve yorgunluktan bitap düşmüş annelerini salondan tako açık büfesine davet ettiler. Siv takoyu severdi, bu yüzden sofranın manzarası onu kendine getirdi. Masaya oturunca yandan bir şişe Corona süzülerek geldi. Alf onu bir garson edasıyla açtı ve bardağını

doldurdu. Anneleri biradan birkaç yudum alınca hücreleri canlanmıştı; tatlı olarak tarçınlı rulo bile vardı. Yemeyi bitirdikleri zaman, Helene artık ağzındaki baklayı çıkarmaya hazırdı, kendini daha fazla tutamadı. “Bil bakalım takoları kim yaptı anne?” diye sordu. “Vay canına, hepsini sen mi yaptın yoksa?” dedi Siv sakince, iki şişe Corona’yı mideye indirmişti. “Kil yaptı!” diye patladı birden Alf. Helene buna çok sinirlenmişti. “Ben söyleyecektim, Alf! Çok kötüsün!” Sonra da ağlamaya başladı. Siv kızını teselli etmek zorunda kalmıştı; kilin mutfağa girdiği ve takoları hazırladığı habere tepki göstermeye fırsat bile bulamadı, ama bu konu hakkında kesinlikle söyleyecek bir çift lafı vardı.

Bu artık kil hamurunun yavaş yavaş evde daha fazla vakit geçirmeye başlamasının ilk adımıydı: Mutfak işlerine yardım etmek. Ona küçük bir tabure ve üzerinde çalışması için bir tezgâh verildi. Siv bir daha asla sebze doğramak zorunda kalmayacaktı. Fakat masaya oturmasına izin verilmiyordu, Siv bu konuda çok netti; Tormod da onunla tartışmadı ve mutfaktaki işlerini bitirdikten sonra kil hamurunu atölyedeki yatağına taşıdı. Hatta bir müddet sonra taşımaya bile gerek kalmamıştı. Tormod mutfaktan çıkıyor, kil de otomatik olarak onun arkasından gidiyordu. Artık yaklaşık elli santimetre yüksekliğe ulaşmıştı; Tormod’u çelimsiz, yuvarlak, kırmızımsı, paytak, üç boyutlu bir gölge gibi takip ediyordu.

Köylülerin olayları bir yerden sonra salıverme eğilimi vardır, çok da üstünde durmazlar. Eğer bir şey yeterince uzun süre belli bir şekilde devam etmişse, köylüler ona alışırlar. Bu konuda Siv de istisna değildi. Bir süre sonra, mutfaktaki kilin

varlığı gayet normal bir hal aldı. Tormod giderken peşine takılıp oturma odasına girdiği bile oluyordu. Bir keresinde ailece film izlerlerken, o da izleyecekmiş gibi Tormod kili taburenin üstüne oturtmuş, sonra göz ucuyla Siv'e bakınca kıvrandığını fark etmişti. Bazı günler, Siv'in baktığından emin olduğu zamanlarda, terliklerinden birini odanın karşısına fırlatıyor ve kilin bir köpeği taklit edencesine terliği geri getirmesini sağlıyordu. "Aferin!" diye fısıldıyordu sonra hamur süzüle süzüle ona dönerken. Gittikçe daha aşikâr bir şekilde her şeyi ortaya döktüler ve çocuklar bütün gün oturma odasında kil hamuruyla oynamaya başladı. Onu çekiştiriyorlar, bölüyorlar, parçaları birbirine tokuşturuyorlar ve bağları gittikçe daha da güçleniyordu.

Bir akşam, Tormod kuytu bir köşeden fısıltılar duydu. Yaklaşınca çocukların kili köpeğe dönüştürmekle meşgul olduğunu gördü. Güldü. Onlara iyi yaptıklarını söyledi. Sonra telefonunu aldı ve 'Pasaklı' adlı resim klasörünü açtı. "İşte," dedi, ekranı çocuklara göstererek. "Bunu kopyalamaya çalışın bakalım." Bir gözüyle de sinsice Siv'e bakıyordu. O sırada TV şovuna odaklanmıştı belki ama yine de kulakları duyuyordu. Alf ve Helene'nin el becerileri hiç fena değildi; hamuru odanın etrafında dolaşan ve devrilip duran yarı soyut, orantısız, hafif Picasso tarzı bir köpek figürüne dönüştürmüşlerdi. Alf ve Helene kahkahalar atarak orasını burasını düzeltip bacaklarını yeniden şekillendirdi. Ama yine de düşüyordu. Helene komik bir ses tonu taklit ederek, "Şimdi evime gidebilir miyim?" dedi ve kilden köpeği Pasaklı'nın eski kulübesine giden vidalı deliğe doğru itti. "Tabii ki gidebilirsin," diye karşılık verdi Tormod, bir gözü hâlâ Siv'de.

Bir tornavida getirip hamura vidayı kendisinin sökmeyi isteyip istemediğini sordu. Hamur tornavidayı pençeli bir ayağa benzeyen yeni uzvuyla aldı ve Pasaklı'nın kulübesinin kapağını açtı. Sonra da içeri girip uzandı. Artık kendi evi vardı! Çocuklar bir anda gözyaşlarına boğulmuştu. Ertesi gün öğleden sonra, Tormod toprak yatağını atölyeden alıp köpek kulübesine taşıdı. O gecedan itibaren kil yataktaymış gibi onun üstüne uzanıyor ve besinlerini emiyordu –ya da kendi tabirleriyle ‘şarj’ oluyordu.

Bir gece, hani derler ya, bardaktan boşalırcasına yağmur yağmaya başladı. Sağanak halinde çıkagelen şu şiddetli bahar yağmurlarından biriydi, araba garajına giden yolun dibini tamamen su basmıştı. Tormod ertesi sabah işe gitmek için arabayla geri geri gelmeye çalışırken garaj yoluyla çimenlik arasındaki çamurda sıkışıp kaldı. Önünde yoğun bir gün vardı –çocukları okula bırakacağına söz vermişti; ikisi de yağmurluklarını giymiş, hiçbir yere gidemeyen babalarına bön bön bakarak bekliyordu. Tormod küfür etmezdi, hiç âdeti değildi ama o an içten içe lanetler yağdırdığı belliydi. Hiçbir şey demeden arabadan indi ve eve, daha doğrusu köpek kulübesine yöneldi. Eğilip küçük kapıdan içeri uzandı ve kili gerisin geri sürükleyerek dışarı çıkardı. Kil elinde bir solucan gibi kıvranıyordu. Arabanın yanına dönünce kili yere koydu ve halı gibi düz bir şekilde uzattı. Daha sonra bu kilden halıyı arka tekerleğin altına yerleştirdi ve iyice içeri itti. Ardından da arabaya binip motoru çalıştırdı. Feryat figan eden çocukların protesto çığlıkları arasında Tormod debriyajı serbest bıraktı ve araba çamurdan çıkmak için debelenmeye başladı. Kil, lastiğin altına girerek gereken kuvvetli kavrayışı sağlamıştı. “Ne yapıyorsun sen baba?!” diye bağıırıyordu çocuklar. “Sakin olun, altı üstü bir kil o,” dedi Tormod onlara. Bu, kilin bahçeye ilk çıkışıydı, yani başka

bir eşik daha geçilmişti –bu defa kelimenin tam manasıyla “kapı eşiğiydi” geçilen.

Hafta sonu boyunca Siv oturma odasının penceresinden, evin arkasındaki sebze bahçesine patates eken Tormod ve çocuklara kilin yardım edişini seyretti. Kil bir köstebek gibi küçük çukurlar ve oluklar kazıyor, Helene de elindeki köklerle onu takip ediyordu. En arkadan gelen Alf ise toprağı yeniden kapatıyordu. Tormod, pazı dikmek için bile delikleri kile açtırttı. Kendisi pek iş yapmıyor gibi görünüyordu, bahçe tırmığına yaslanmış diğerlerinin harıl harıl çalışmasını izliyordu. Ara ara yoldan insanlar geçiyordu ama onun umurunda değildi. Tüm oluklara tohum ekildikten sonra, Tormod tırmığını kile geçirdi. Sebze bahçesinin bir sonraki kısmını tohumlanmaya hazır hale getirirken orada durup Tormod’un nasıl yaptığını seyredecekti. Çocuklar da aynı şekilde bahçenin kenarında dikilip havuç, marul, pancar (hem sarı hem kırmızı), şalgam, turp ve Kudüs enginarlarını dikecekleri alanı babalarının hazırlamasını bekledi.

Hava düzelmişti, çok güzel bir gün oluyordu. Blystad ailesi artık kendi kendine yetebilecek haldeydi. Evin ve içindeki her şeyin parası ödenmiş, arabanın borcu kalmamıştı. Yerden ısıtma için iki yüz elli metre aşağı indikleri için kullandıkları azıcık elektrik de çok pahalıya mal olmuyordu. Tüm onarım ve bakım işlerini Tormod zaten kendisi hallediyordu ve sadece birkaç hafta içinde ihtiyaç duydukları tüm sebzelere de sahip olacaktı. Geriye ne kalmıştı? Kıyafet, et, benzin ve telefonların yanı sıra kablo TV ve Wi-Fi gibi ıvır zıvırlar.

Bunlar üstünde durmaya değecek şeyler değildi. Aile gayet rahattı.

Beş yüz metre ötede oturan komşuları Thune, yoldan geçerken Tormod’a seslendi. Kil hamuru, üzerine saplanan tırmığı sımsıkı tutarken iki erkek ayaküstü sohbet etmeye başladı. “Vay canına Tormod, ne kadar kazmışsın.” Aynen öyle, patatesler çoktan toprağın altına girmişti. Hayır, geçen seneki kadar kuru olacaklarını sanmıyordu. Evet, Thune’un da görebildiği gibi çocuklar ona yardım ediyordu. “Kışı çıkaracak kadar patates ekebildin mi bari, Alf?” diye seslendi Thune gülerek. Alf başını salladı ve ayağıyla yeri eşeledi. Tormod geri dönünce kil herhangi bir direnç göstermeden tırmığı salıverdi.

Kil şarj olmak için köpek kulübesine girmeden önce çocuklar her gece onu alıp köpeğe dönüştürmeye başlamıştı; ancak bir akşam Siv beklemlerini istedi. Süpürge dolabına gitti ve paspasla tek kullanımlık bir başlık çıkarıp hamura verdi. Paspasın iç içe geçmeli sapını uzatmaktansa kilin paspası kolayca manevra edebilmesi için kısa bıraktı, sonra da sapın ucunu kilin içine bastırdı. Ardından kanepeye geçip oturdu ve bir elini Alf’in omzuna, diğerini de küçük Helene’nin omzuna atarak cumartesi gecesi televizyon izleme ritüellerini başlattı. Ama gözünün ucuyla hamurun, ya da kendi deyişyle “zımbırtının” parkeleri hiç yorulmadan temizleyişini kontrol etmeyi de ihmal etmedi. Kil, paspası arkasından sürüklüyordu, böylece gerisinde bıraktığı kil izleri de temizlenmiş oluyordu. Bu Siv’e her kış oyun parkının yanındaki Buz Pateni pistini hazırlayan iş kamyonunu ya da

otomatik çim biçme makinelerini anımsatmıştı. Hatta bir arkadaşının evinde gördüğü ve kendine satın almayı düşündüğü şu elektrikli robot süpürgelerden birine bile benziyor olabilirdi. 21.00’de film sona erdiğinde, evin bütün zemini ısıll ısıll parıldıyordu. Siv belli etmemeye çalışıyordu ama acayip etkilenmişti. Gecenin sonuna doğru çocuklar köpek kulübesine giden kapağın yanına çömeldiler ve bu sefer biraz uzun gibi görünen dişi bir köpek yaptılar. (“Sosis köpek!” dedi ona Helene gülerek). Sonra onu serbest bıraktılar ve kil hamuru patileyerek köpek kulübesine girdi. “İyi geceler!” diye seslendi çocuklar arkasından. Siv de çocuklarla birlikte kapağa dönüp çömeldi ve “İyi geceler, Zımbırtı. İyi uykular,” diye fısıldadı. Bunu ilk kez yapmıştı. Hep birlikte güleştiler. Sonra herkes yatağına gitti. Bütün aile gece boyunca mışıl mışıl uyudu –kil hamuru dahil.

Bir pazartesi sabahı, Siv korkunç bir âdet sancısıyla uyandı. Hormonlar artık nereden geliyorlarsa vücudundaki her yöne hücum ediyorlardı sanki, en çok da kafasına. İş yerinde kullandığı saç ürünleri yüzünden parmaklarının arasında çıkan sedef hastalığı da alev almış yanıyordu. Derhal telefonu eline aldı –hastalık izni alma sırası şimdi ondaydı. Günün planını kafasında yapmıştı ama önce çocukların okula gitmesini ve Tormod’un da arabasına atlayıp şantiyeye yollanmasını bekledi, sonra gidip kolunu köpek kulübesine soktu ve kili sürükleyerek dışarı çıkardı. Kil hamuru irkilmişti.

“Hadi,” dedi Siv. “Yürüyüşe çıkalım mı?” Kasabaya giderken zimbırtıyı da yanında götürmeye karar vermişti. Çocukların yatmadan önce yaptıkları köpek şekli sabaha kadar yamulup bozulmuştu, dolayısıyla kil artık pek bir şeye benzemiyordu. Siv iki doz ağrı kesici aldı ve kulübenin kapağının önünde yere oturdu. Hamura bir kuyruk, bir boyun, bir de kafa şekli verdi. Ne var ki bacaklarını ve patilerini yaparken her yeri sarktı. Kil, köpekten çok porsuk gibi bir şeye benzemişti. “Şaka gibi,” diye mırıldandı onu top şekline geri döndürürken. Bir deneme daha yaptı. Bir tarafına suratını ve ön bacaklarını yaptı. Ancak bu sefer de boynu çok kalın olunca arka ayakları gövdesinin altında sıkıştı kaldı ve hamur şişman,

orantısız bir foka benzedi. Acayip saçma görünüyordu. Siv böyle şeyleri en son yıllar önce yapmaya çalışmıştı, kolay iş değildi. Kili topladı ve tekrar denemeye başladı. Bu defa daha küçük bir vücut yapıp üstüne bir kafa, altına da iki güdük bacak şekli verdi; bu bacakların üstünde dik duran küçük bir insan figürü gibiydi. Yanlarına eklemek için iki de kol yuvarladı. Siv, ona bakınca sevimli göründüğünü düşündü. Sonra üst kata koştu, çocukların eski kıyafetlerinin olduğu kutuyu karıştırdı ve küçük bir örme kaşkolle geri döndü (Alf küçükken oyun parkında taksin diye annesi huysuzlanarak örmüştü bu kaşkolü). Siv onu kilin boynuna doladı ve neşeyle, “İşte oldu!” diyerek kafasına da küçük bir fötr şapka taktı. Şapka, Helene’nin odasındaki ahşap müzik kutusundaki küçük oyuncak maymundan gelmişti. Kil hamuru şimdi küçük bir yaşlı adam gibi görünüyordu ve yürüyüşe çıkmaya hazırdı. Siv, anahtarları ve bozuk paraları koydukları kâsedan bir keçeli kalem aldı, ucunu kilin kafasına bastırarak göze benzeyen iki delik yaptı.

“Ne kadar da yakışıklı oldun,” dedi sonra.

Yola çıktılar.

Siv bacakların oranlarını tutturamamıştı. Bir bacak diğerinden daha kalın ve kısaydı, bu da kilin çarpık ayaklıymış gibi görünmesine neden oluyordu; öyle ya da böyle bir topallık olduğu kesindi. Ama idare etmek zorunda, diye düşündü Siv kendi kendine. Yavaş yavaş ve yan yana hareket ediyorlardı; önce garaj yolundan aşağı indiler, sonra yola çıktılar. Yine güzel bir bahar günüydü. Her şey çiçek açmış, her

yer yeşillenmişti; yerler kuruydu ve işte gidiyorlardı: Siv ile kaşkollü, şapkalı kil hamuru.

Etraflarında ne vardı? Güneş ışıklarının vurduğu Râset. Norveç'in doğusunda bir köy. Hem bahçeleri hem de şantiyeleri gayet temiz ve düzenli. Zengin değil, fakir değil, her şey usulüne uygun, her şey muazzam bir şekilde ortalama. Sıradan hisler uyandıran bir yer. Oraya buraya dağılmış evler. Dışarıda park edilmiş arabalar, içeride TV'ler ve L kanepeler. Wi-Fi. Siv manav tarafından gidip caddeden aşağı inmeyi düşündü; böylece postanenin olduğu meydana çıkmış olurlar, büfeyi ve tabii ki kuaför salonunu da görürlerdi. Toplamda bir kilometreden biraz daha fazla bir mesafeydi. "Sen bıçkın bir küçük moruksun," dedi Siv kil hamuruna. "Bunu yapabilirsin."

Manavın önünden geçerlerken kızıl saçlı Ase ile karşılaştılar. Siv onu ortaokuldan tanıyordu, Helene ile aynı yaşta bir oğlu vardı. "Günaydın," dedi Ase. "Yanındaki bu küçük acayip herif de kim?" Siv, Tormod'un çocuklar için yaptığı bir oyun arkadaşı olduğunu açıkladı. "Ah bu Tormod, sürprizlerle dolu bir insan," dedi Ase, başını sallarken her zamanki gibi kıkır kıkır gülererek. "İnanılmaz." Siv'le hamur yollarına devam ettiler. Serçelerin cıvıldaşıp durduğu bir çalılığın yanında geçiyorlardı. "Kuşlara bak," dedi Siv. "Cik cik!" Hamur yalpalaya yalpalaya yürümeye devam etti. Bu defa içinde kocaman bir trambolin olan bir bahçeden geçtiler. Siv, "Bak, bu yukarı aşağı zıplamak için," dedi göstererek. "Trambolin." Postane, büfe ve kuaförün olduğu yere yaklaştıkça, zımbırtının kısa bacağı daha da sıkışmıştı. Siv dizleri çıtırdayarak

çömeldi ve hamurun orasını burasını çekiştirerek bacağını biraz daha uzattı; artık eskisi kadar güdük görünmüyordu. Şapkası da göz deliklerinden aşağı kaymıştı. Siv, sırtından bir parça kil kopardı ve başının üstüne bastırarak kafasını biraz daha yükseltti. Sonra şapkayı tekrar üstüne çekti ve iyice oturtmak için hafifçe itti. Bu hareketi, hamurun göz yuvalarının biraz incélmesine neden oldu, sanki kaşlarını çatmıştı; bu iş hiç de kolay değildi. “Şimdi daha iyi görünüyorsun,” dedi. “Gidip bizim kızlara selam verelim mi?” Salına salına kuaför salonuna girdiler.

Salon: Normalde etkileşim için tasarlanmış ve lüks bir şekilde dekore edilmiş büyük bir odadır. Ama hayır, Siv’in kuaför salonu bu tarife hiç uymuyordu. Siv’in salonunda dört ayarlanabilir sandalye, ayna, makas ve tarak setleri, iki saç maskesi rafı, ağda, saç köpüğü (çeşit çeşit) ve şık saç örneklerinin olduğu mavi bir klasör vardı. Kısacası, bildiğimiz türden bir salon değildi belki ama kesinlikle bir buluşma yeri idi. Kuaför salonu Râset’in merkezi sayılırdı. Müşterilerin karşılandığı ve hizmet gördüğü bir yerdi; ya da en azından sohbet edebilecekleri bir noktaydı –gerçekten burada çok fazla sohbet ediliyordu; eh zaten tarihsel açıdan baktığınızda da salonların asıl amacı bu değil miydi? Bilgi ve fikir alışverişinde bulunmak?

Siv, iş arkadaşlarının üçünü de şen şakrak saç kırparken ve fön çekerken buldu. Herhalde insan yalnızca kuaförler çalışırken bu kadar neşeli olabilirdi. Hepsi otuzlu yaşlarının ortasıydı, yani hemen hemen Siv ile aynı yaşıydılar; ancak sandalyelerinde oturan müşteriler onlardan en az on

yaş büyüktü. Saçlarını kestiren iki kadın ve bir adam vardı. Adam, diğer müşterilerden belki bir on yaş daha büyük olabilirdi; dolayısıyla ihtiyar kategorisindeydi. “Siv! Sen hasta değil miydin?” dedi iş arkadaşlarından Lisbeth, Ostbygd’a büyük bir bostandaki çiftçinin cılız kızı. “Kahve ister misin?” dedi bir diğeri, Merete, aslen Gjovikli. “Kim bu küçük adam?” diye kil hamurunu işaret ederek sordu üçüncüsü, Gry, grubun en neşelisi. “Aman aman, şu küçük şapkaya bakın, ne kadar tatlı!” Güldüler. Siv, “Çok kötü bir sancı geçiriyorum,” dedi. “Ellerimdeki döküntülerin geçmesini sağlamak için bir-iki güne ihtiyacım var. Nüksetti yine.” “Ay olamaz, nüksetti demek, öyle mi?” dedi Gjovikli Lisbeth. “Ne acı!” Saçlarını kestiren yaşlı kadınlardan biri boğazını temizledi ve araya girdi: “Benim de kocamın dirseklerinin etrafındaki deride o kadar kötü döküntü var ki, her kış iki hafta Lanzarote’ye gitmek zorunda kalıyor.” Herkes vah’landı. “Ne kadar zamana ihtiyacın varsa al, Siv,” dedi cılız olan. “Döküntülerin iyice geçsin.” Siv, sedef hastalığının nispeten az olduğu eliyle bir fincan kahve aldı; bekleme alanındaki kanepeye oturup sırtını yaslarken bilge bir edayla hafifçe iç çekti ve büzülmüş dudaklarıyla kahveye üfledi. Siv Danielsen tahta çıkmış gibi oturuyordu; kahvesini hızlı hızlı yudumladı ve bir tepki verilmesini bekledi. Kil hamuru yerde bacaklarının üstünde duruyordu; sonra o da çöktü.

Kulaklarının etrafındaki ve başının arkasındaki saçları kestiren yaşlı adam ona bakmaya devam ediyordu. Sonunda dayanamayıp, “Nereden aldın o acayip şeyi?” diye sordu. Siv onu satın almadıklarını, evde yaptıklarını söyledi. “Bizim Oscar’ın oğlunun karısısın sen, değil mi?” diye sordu yaşlı

adam bu sefer de. “Doğru,” dedi Siv. “Elleri çok maharetli o ailenin,” dedi yaşlı adam. “Evet, kanlarında var,” dedi Siv, sonra lafına devam etti: “Aslında çok yardımcı oluyor bize bu kerata.” Eğildi ve küçük bir fırça yaptı ama daha çok bir antene benzemişti. Kil hemen işe koyuldu ve sandalyelerin arasındaki yere düşen saçları yavaşça süpürmeye başladı. Fırçayı çok maharetli kullanıyor, şapkası da başında çok havalı görünüyordu. Kadınlar çığlıklar atarak gülüştüler, yaşlı adam dizine bir tokat indirdi. Görülmeye değirdi. “Günlük ne kadar yevmiye alıyor?” diye sordu neşeli Gry kahkahaları dükkânın çatısını titretirken. “Sözleşmeli çalışıyor,” dedi Siv, yeni bir kahkaha tufanına ve duvarlarda yankılanan bronşiyal hırıltılara yol açarak. “Açık artırmaya çıkartsam yeridir!”

Kil hamuru salonun etrafını dört dönerek yerleri süpürürken, Siv de gözlerinden yaş gelircesine iş arkadaşlarıyla ve müşterilerle şakalaşmaya devam etti. O esnada kilin aslında saçları emdiğini fark etmediler. Kil hamuru yerdeki saçları süpürmüyordu. Hepsini emmiş, geriye de hiçbir iz bırakmamıştı.

Yarım saat sonra Siv, kili kolundan tuttu, şapkasını kibar bir beyefendi gibi kaldırdı ve kuaför ekibine “İyi günler” dileyip oradan ayrıldı. Yerler pırıl pırıl olmuş, görünürde bir saç teli bile kalmamıştı ama bunu kimse fark etmedi, çünkü hepsi hâlâ gülmekle meşguldü.

“Size de iyi günler!” diye bağırdı arkalarından yeni kesilmiş saçlarıyla yaşlı adam, iki parmağını kaşına kaldırıp selam vererek. Gülmekten ölüyordu.

Tormod o gün akşama doğru eve geldiğinde, kil hamuru üstünde hâlâ şapkası ve kaşkolüyle evin orta yerinde duruyordu. Siv de her zamanki gibi kanepesinde yarı yatar, yarı oturur vaziyette (başka bir deyişle yayılmış halde) TV şovunu izliyordu. Arkadan bakınca yanağının şekli ne kadar da toparlak görünüyordu. Tormod diz çöküp şapkayı ve kaşkolü hamurdan çıkardı. Kili çocukların mı böyle süsleyip püslediğini sordu. Siv ona gerçeği söyleyerek, “Hayır,” dedi; kendisi yapmıştı. Yürüyüşe çıkmadan önce kili giydirmek istemişti.

“Yürüyüş mü?” dedi Tormod.

“Evet,” dedi Siv, köyün içinden geçtiklerini, kuaför salonuna uğradıklarını ve hamurun yerdeki saçları süpürdüğünü söyledi. “Nasıl süpürdüğünü görmeliydin.”

Tormod nutku tutulmuş halde elinde şapka ve kaşkolle kalakalmıştı.

“O bir sirk hayvanı değil, Siv,” dedi sertçe. “Evden ayrılmaması lazım.” Sonra hamuru mutfığa taşıyıp doğrama tahtasının önündeki tabureye oturttu ve maydanozu doğrayıp *parmesan* peynirini rendelemesi için işe koydu. Akşam

yemeğinde spaghetti carbonara vardı, yanında da kırmızı marul, lollo rosso.

“Herkes küçük hamurumuzu sevdi!” diye bağırdı Siv oturma odasından ama Tormod cevap vermedi. Pastırmayı kızartmakla ve sos için yumurtaları dan dun kırmakla meşguldü. İçinde bir düğüm varmış gibi hissediyordu –ne olabilirdi ki şimdi bu? Daha önce de Siv’e kızdığı olmuştu ama bu farklı gibiydi; öfke değildi bu, hayır. Kızgın değildi. Rahatsızlık mı duymuştu yoksa, sırf Siv kille baş başa zaman geçirdi diye? Kıskançlık olamazdı herhalde?

Tormod, çocuklardan masayı evin arkasındaki güvertede hazırlamalarını istedi; yılın ilk açık hava yemeği olacaktı. Helene masanın üzerine beyaz bir kâğıt masa örtüsü serdi; Alf de tabakları, çatal bıçak takımlarını, bardakları ve marul kasesini taşıdı. Sonra birlikte hamuru almaya gittiler ve aralarında taşıyarak getirip masadan biraz ötede duvara yaslayarak oturttular.

Tormod herkese dışarı çıkmasını söyledi, makarna hazırды. Hâlâ sıcakken yumurtayla karıştırması gerekiyordu; aksi takdirde çiğ yumurtayla yarı eritilmiş peynirin bulamaç gibi birbirine girmesinden başka bir şey olmazdı. Siv de çocuklar da masaya oturdu ve Tormod pastırma dilimleriyle dolu bir kızartma tavasıyla çıkageldi. İyice kızarttığı için pastırma leziz ve gevrek görünüyordu, tava da el yakıyordu. Ama Alf’le Helene mantar altlığı getirmiş miydi? Oh hayır. Masa plastikten yapılmıştı, güverteyse ahşap işlemeliydi; çimle-ri de yakmak istemezdi. Tormod bir an durup düşündü. Makarnanın mutfakta hızla ısı kaybedeceğini biliyordu;

oysa zamanlama, demin de belirtildiği gibi, bu işin özüydü. Tavayı Alf'e uzattı ama Alf her zamanki gibi boş gözlerle babasına baktı.

“Hadi, tavayı al,” diye tersledi Tormod onu. Alf tavayı elinden aldı ama tutmakta zorlanıyordu. “İki elinle tut. Ağır.”

Alf, ağır demir kızartma tavasını elinden geldiğince sıkı tutmaya çalışıyordu ama yeterince güçlü olmadığı için sarkmaya başlamıştı. Tormod, kil hamuruna doğru iki koca adım attı ve onu güverteye doğru tekmeleyip masanın üstüne fırlattı. Ardından terliklerinden birini onu düzleştirmek için kullandı ve Alf'ten kırmızı sıcak tavayı alıp üstüne koydu.

Cızırtılı bir ses geldi ve kil hamuru büzüldü ama tava olduğu yerde kaldı.

“Baba!” diye haykırdı Helene.

“Hadi ama Tormod,” dedi Siv.

Ancak Tormod çoktan hızla mutfığa yönelmişti. Yumurta ve peyniri biraz soğumuş makarnayla karıştırdıktan sonra doğrulup karışımı seramik bir kâsede dışarı çıkardı. Metal tavayı kilin üstünden kaldırdı ve gevrek pastırmayı kazıyarak kâseye boşalttı. En son da üstüne maydanoz serpti. Tavayı, şimdi mükemmel bir tava şekli almış olan ve adeta bir fırın tepsisini andıran kil hamurunun üzerine geri yerleştirdi.

“Afiyet olsun,” dedi.

Bir süre sessizce yemek yendikten sonra Siv dayanamayıp, “Bunu bir köpeğe yapmazdın,” dedi.

“Ama o bir köpek değil,” diye karşılık verdi Tormod.

Yaz tatiline ramak kala Helene, haftanın son günü okulda ‘sunum’ yapılacağını haber verdi. Çocukların bir oyun, pelüş bir oyuncak ya da boş zamanlarında ilgilendikleri herhangi bir hobiyi tanıtmaları gerekiyordu; Helene de Tormod’a kil hamurunu götürüp götürmeyeceğini sordu. Tormod bu fikre açık değildi, içine sinmiyordu. Helene, hamurun onun hobisi olduğunu, her şeyden çok onunla oynamayı sevdiğini söyledi. Tormod da ona kilin çok ağır olduğunu, ayrıca başka çocukların yanındayken nasıl tepki vereceğini de bilmediklerini söyledi.

“Hadi baba ya, birazcık,” diye yalvardı Helene mıy mıy. Kili okuldakilere göstermek için yanıp tutuşuyordu. Söz konusu kızı olunca boynu kıldan ince olan Tormod sonunda dayanamayıp, “Tamam o zaman,” dedi, “birazcık. Ama sunumun bittikten sonra onu bir kenara koy, oyun sırasında sakın çıkarma.” Helene başını salladı. “Ayrıca resim ve video da yok, ona göre.” Helene yeminler etti. Tormod, kilden hemen hemen kızının kolu kadar bir parça kesti. Sonra da eski bir havlu alıp nemlendirdi ve kilin etrafına sardı. Ardından bu ruloyu bir buzdolabı poşetine torbasına yerleştirip bağladı ve neşe dolu bir heyecanla cıvıldaayan Helene’ye verdi. Helene okul yolunda yürürken kilin çantasında dönüp durduğunu

hissediyordu; karnında bebek varmış gibiydi, tabii karnında değil de sırtındaydı. Helene heyecandan kıpır kıpırdı, içinde kelebekler uçuşuyordu. Hatta içini o kadar gıdıkladılar ki ders başlamadan önce tuvalete koşmak zorunda kaldı.

Herkesin ne getirdiğini gösterme zamanı gelmişti. Çocuğun biri, spiral şekilde birbirine geçirilip örülebilene bir avuç lastik bant çıkardı. Bir diğesinde, babasının babasından kalma kırk yıllık bir *Transformers* biblosu vardı. Aslında insanımsı bir robota dönüşebilen mekanik bir *stegosaurus* dinozoruydu ama eklemleri iyice gevşemiş ve kafasının yarısı düşmüştü. Sınıftaki en koyu saçlı çocuk olan Geir ise cebinden bir mızıkayı çıkarıp çalmaya başladı. Çokça pratik yaptığı ve ağzından nasıl ‘melodi’ çıkaracağını bildiği belliydi; mızıkası bir halk çalgısından ziyade tekno müzik yapan bir alet gibiydi. Etkileyici bir şov yapmıştı, herkes de alkışladı.

Çocukların isimlerine göre alfabetik sırayla sunum yapılıyordu; Geir’in G’sinden sonra sıra, çantası bacaklarının arasında hazır bir şekilde bekleyen Helene’nin H’sine geldi. Artık sekiz yaşındaydı. Çantasını açtı ve rulo edilmiş nemli havluyu çıkarıp törenle masanın üzerine koydu. “Babanın reçelinden mi getirdin?” diye sordu sınıfın en fırlama öğrencisi Robert; annesi kanserden ölmüştü, babası da ayyaşın tekiydi. “Kapa çenenini!” diye tersledi onu Helene. “Bak şimdi!” dedi öğretmen azarlar gibi. Helene havluyu açarken diğer çocuklar şaşkın gözlerle etrafında topluştılar. Öğretmen minnettar bir şekilde başını salladı.

“Kil,” dedi. “Ellerin hep çok hamarattı zaten, Helene.”

Helene kili tutup yoğurmaya ve şekillendirmeye başladı. Çok geçmeden, küçük, düz bir balık çıktı ortaya –bunu planlamıştı– iskorpite benziyordu, belki daha kaba saba bir türüydü; tam kuyruk yüzgecini bitirmişti ki balık olduğu yerde zıpladı ve iskelede çırpınıp duran gerçek bir balık gibi masaya çarpmaya başladı. Çocuklar heyecanla ciyakladılar. Helene ise kil balık kıvranırken hâlâ yüzgeçlerini düzeltmeye çalışıyordu. Biraz daha sıkı ve daha ince bir görünüm verdi, bu defa da turnabalığına benzemişti. Kil bir an bükülüp kaldı, şaşkın şaşkın öğrencilere bakıyor gibiydi. Çocukların çığlık ve tezahüratları gittikçe artıyordu; öğretmenise Helene'nin kilinden o kadar etkilenmişti ki onları susturmayı akıl bile edemedi. “Bu ne biçim bir hamur?” diye mırıldandı, Helene turnabalığının ağzını biraz daha genişletip birkaç tane de küçük, koni dişi eklerken. “Kil macunu bu,” dedi Helene kendinden emin bir tavırla. “Kil hamuru da denebilir. Dinamik bir şey.” “Anlıyorum,” dedi öğretmen, büyülenmiş gözlerle.

Robert kendini tutamadı, “Bakalım turnayı gözünden vurabilecek miyiz?” dedi holigan hareketlerle kalemini balığın tam kafasına saplayarak. Helene, başkalarının kendisine sataşmasına müsaade eden biri değildi, kavgadan da korkmuyordu; bu yüzden onu saçlarından yakaladı ve “Robee-eert!” diye tıslayarak neredeyse ağlatana kadar tüm gücüyle evirip çevirdi. Turnabalığı çenesini oynattı. Çocuklar çığlık atıp kaçıştılar, artık ürkütücü olmaya başlamıştı. “Tamam, panik yok, hadi hepimiz sakın olalım,” dedi öğretmen. Tam o sırada yemek zili çaldı. Helene sinir olmuştu; balığı gözünden vurulmuş halde önündeki masanın üzerinde ya-

tıyordu. Kalemi çıkarıp Robert'ın sırtına fırlattı ve balığın başını okşadı. Ardından kili çabucak yeniden havluya sardı; ancak paketi çantasına geri koymak yerine, pantolonuna sıkıştırdığı süveterinin altındaki tişörtünün içine soktu. Sonra diğer çocuklarla birlikte yemeğe oturmayıp çantasını sırtına taktı ve kapıdan dışarı fırladı. Okul bahçesini geçip dış kapıdan da çıktı ve karnının üstünde kil hamuruyla evin yolunu tuttu.

Yürürken yüzünü süveterin içine sokup sokup kille konuşmaya çalışıyordu. Robert'ın aptal olduğunu, kilin güzel olduğunu, diğerlerinin bir daha asla hamurla oynayamayacağını söyledi. Helene'nin cılız vücudu, okulun günlük ritmiyle mükemmel bir uyum içindeydi; her gün saat 11.45'te acık-maya başlıyordu. Süveterinin içinden kilin güzel koktuğunu düşündü bir an. Doğrusunu söylemek gerekirse, hamur Helene'nin en sevdiği şeydi. Ekmek hamuru, zencefilli kurabiye hamuru, ballı çörek hamuru... Aslında kil hamuru, hamurdan daha çok kil gibi kokuyordu ama aynı zamanda biraz hamur gibi koktuğu da yadsınamazdı. Nemli, cıvık, hafifçe mayalanmış, üstüne de toprak serpilmiş hamurumsu bir kil parçasıydı. Helene ondan daha önce de huylanmıştı ama hazır şimdi hamurla yalnız başına kalmışken şansını denemek istedi. Oyun parkının arkasında, yaz aylarında futbol sahası olarak da kullanılan buz pateni pistinin uç tarafında, patenleri ya da futbol ayakkabılarını değiştirmek için kullanılan harabe bir masa ve oturak vardı. Helene oraya oturdu ve yüzünü tekrar kazağının boynundan içeri soktu. Sağ kolunu da süveterin manşetinden içe doğru hızla çekti, böylece tişörtün içinde rahatça hareket edebilecekti.

Kil ne kadar da taze görünüyordu. Dolgundu, çok güzeldi. Helene hamuru nazikçe şöyle bir sıkınca hamur kıvranmaya başladı. Helene bir şeyler mırıldanarak onu kenarlarından çekiştirdi. Sonra aptalca bir şey yaptı.

“Hadi bir tadına bakalım şu kilin, balığın, fokun, somonun, fırıldağın, pudingin...” diye şarkı söyler gibi hamurun kenarından küçük bir parça koparıp ağzına attı. Çiğnedi. Katur kutur etmiyordu (yani Espen’in dediğinin aksine, kumlu değildi). Yumuşacık bir hamurdu –puding gibi akışkan da değildi, daha katıydı– ama... mmm, asla kötü olduğu söylenemezdi. Helene bir parça daha kopardı. Bütün dikkatini vererek ağzında dolaştırdı, adeta sakız gibi çiğniyordu. “Karga üzümü ve kuzukulağı, tarantulalar ve kurtlar,” diye mırıldandı dalgın dalgın yutarken. Ardından son bir parça daha yedi, toplamda üç parça etmişti. Sonra paketlenmiş öğle yemeğini çıkardı ve iki sandviçi, sosisleri, peyniri midesine indirdi; üstüne de Tormod’un her gün şefkatle doldurup çantasına koyduğu şişeden elma suyunu içti. Bunları yaparken bir yandan da hâlâ önünde, karnının üstünde kıvranan, hatta artık belki karnının içinde –yani midesinde– de kıvranan ve yumuşacık göbek dersinin iki tarafında da rahat etmeye çalışan kille laklak ediyordu.

O gün akşama doğru, köyün başka bir yerinde, Helene’nin sınıfından çekingen bir kızcağız olan Linda’nın dedesi yanına geldi ve “Anlat bakalım, ne yaptın bugün okulda?” diye sordu âdet yerini bulsun diye. Linda zayıf sesiyle ona Helene’nin sunum yapmak için getirdiği acayip kilden bahsetti. Dedesi can kulağıyla dinliyordu. “İl Helene’nin kıpırdayan kili mi var-

mış? Öyle mi dedin?” diye sordu merakla. Çünkü Helene’yi de babasını da çok iyi tanıyordu; ayrıca Helene’nin babasının kinetik bilimine ne kadar ilgi duyduğunu ve bu konuda neler yapabildiğini de çok iyi biliyordu. Yıllar önce, Tormod’un çalışmalarını kendi gözleriyle görmüştü. Linda’nın dedesi, bizim öngörülü, çelimsiz ihtiyar Jørstad’dan başkası değildi –Tormod’un elektronik okulundaki eski öğretmeni.

Gel zaman git zaman, kil hamuru çoğu aktivitede aileye katılmaya başladı. Her sene olduğu gibi, mayıs sonunda ve haziran başında çok sayıda resmî tatil vardı; dolayısıyla ailenin (daha doğrusu Tormod'un) her gün başka bir aktivite ya da günlük gezi planlaması gerekiyordu. Erkekler çokça balık tutmaya gittiler; Tormod hem kendini hem de ailesini beslemek için –ama aslında en çok da zevk için ve bilhassa Alf için– suda yaşayan omurgalıları gölden çıkarıp kafataslarını kırarak öldürürken bizim zımbırtı ya da Alf'in seslenmeyi sevdiği ismiyle “bingıl” da teknenin içinde bir o yana bir bu yana sallanıyordu. Alf, bingılı bir yem yastığı olarak kullanmaya başlamıştı, kafasına değişik yemler takıyordu. Sonuçta orada öylece ellerinin altında oturuyordu. Kil hamuru, Tormod'un kahve fincanını ve bahçe tırmığını tutabileceğini kanıtladığı gibi, şimdi de üç oltayı birden idare edebilir olmuştu. Alf ve Tormod eskiden genellikle tek seferde beş balık yakalayabiliyordu, oysa hamurun yardımıyla artık eskisinden çok daha fazla balık yakalamaya başlamışlardı.

Siv ara sıra Helene'yi alışverişe götürüyordu, Helene de yanına kil hamurunu alıyordu. Çantaların taşınmasına yardımcı olabilir, diye düşünmüştü; çünkü Siv her ne kadar alışverişe nadiren çıksa da her seferinde torbaların ne kadar ağır ol-

duğundan şikâyet edip duruyordu. Kil hamuru onları takip ederken Helene'nin üstüne boş bir muz kutusu yerleştirdiği tıknaz küçük bir porsuk gibi görünüyordu. Malzemeler ne kadar ağır olursa olsun –süt, meyve suyu, un, şeker– sorun değildi; onlar kutuyu dolduruyor, kil de taşıyordu. Bir gün yine böyle üçü birden manava gitmişlerdi. Üç nesildir esnaf-
lık yapan ailenin son esnafı olan manav Kirkenes'in karısı Merete onları neşeli bir “Merhaba!” ile karşıladı. “Alışveriş yaparken annene yardım etmen ne kadar hoş, Helene,” dedi ve sonra arabalarını gördü. “Ne güzel bir aletiniz var. Helene, bunu sen mi yaptın?” Helene başını salladı ve gururla gülümseyerek, “Babamla birlikte yaptık,” dedi. Merete kasanın arkasından kahkahalarla gülererek başını salladı. “Ah bu Tormod, eskiden beri başına buyruk bir adam olmuştur. Şimdi de bu küçük hamuru mu yaptı? Hayatımda hiç böyle bir şey görmemiştim!” Sonra birden ciddileşerek, “Bugün biraz hasta mısın, Helene? Çok solgun görünüyorsun,” dedi.

Hayır, Helene hasta değildi, o gün okul yoktu, ondandır diye açıklama yaptı. Ama içten içe bir şeyi mi vardı acaba? Siv kızına baktı ve Helene'nin yüzünün gerçekten de çok solgun olduğunu fark etti.

Bir sonraki hafta, “bonus” olarak adlandırılan bir izin gününde –öğretmenlik eğitiminin verildiği perşembe günüyle hafta sonu arasında kalan bu cuma günü, sırf arada kaldığı için meclisteki tembel tenekelerin (ya da artık bu kararları her kim veriyorsa onların) umarsız mantığına göre, tatil günü sayılıyordu– Blystad ailesi, Norveç anayasasının imzalandığı tarihî malikâneyi ziyaret etmek için Eidsvoll'a gitmeye karar

verdi. Daha sonra da Nebbenes'teki yol kenarı restoranında akşam yemeği yiyeceklerdi. Çocuklar oranın köftelerini çok seviyordu, o yüzden bu haberi coşkuyla karşıladılar.

Tormod o sabah erken kalktı. Kili, güya şarj olduğu köpek kulübesindeki toprak yatağından çıkardı –hâlâ 'uyku' kelimesini kullanmıyorlardı. Herkes kalkmadan önce onunla sessizce biraz takıldılar. Tormod onun üstünde özenle çalışmaya başladı: Malikâneye yapacakları gezi için zimbirtıyı 'prezantabl' bir hale getirmeye karar vermişti. Evet, aklından geçen kelime buydu: Prezantabl. Dikkatli bir yoğurma ve biçimlendirme sürecinin ardından kil gayet güzel, dik bir şekil aldı. Zarif görüldüğü bile söylenebilirdi. Kil bu halde bütün gün şeklini koruyabilirdi, hatta belki bir sonraki günü bile çıkarırdı, yani Eidsvoll'da böyle güzel görünecekti. Çok geçmeden, Helene uyandı ve pijamalarıyla merdivenlerden indi. Maymun şapkasını hamura takmaları gerekir mi diye sordu ama Tormod'un cevabı çok netti: "Artık kili giydirmek yok, Helene."

Arabaya binip müzeye doğru yola çıktıktan bir müddet sonra Alf, ilk başta orta koltukta kral gibi tahtına kurulmuş oturan kilin Helene'ye doğru eğilmeye başladığını fark etti; o kadar yamulmuştu ki Helene'nin karnına değiyordu. Helene kolunu kardeşçe kile doladı ve onu yerine sabitledi. Alf kıkırdadı. "Sana âşık falan mı oldu yoksa?" diye sordu. Helene cevap vermedi. "Erkek arkadaşın var mı, Helene?" dedi sataşarak. Helene dudaklarını sıktı ama gözleri ateş püskürüyordu. "Erkek arkadaşının adı ne, Helene?" diye sordu yine. "Alf!" dedi Helene. "Adı Kükre mi?" "Baba!" dedi

Helene. “Kes şunu Alf,” dedi Tormod. Alf yine kıkırdadı. “Düğün ne zaman?” diye sessizce fısıldadı bu defa. Helene arkasını döndü ama kil uzanıp kucağına yaklaştı ve oraya yattı. Alf’in dediği doğrudu: Hamur resmen Helene’ye sırnaşıyordu.

Blystad ailesi, Norveç demokrasisinin beşiği olan ve Eidsvoll binası olarak da bilinen, eski iş adamı Carsten Anker’in koca evinde dolaşırken, yanlarındaki zarafetle şekillendirilmiş kil hamurundan gözlerini alamıyorlardı insanlar –ya da bulundukları mekân itibariyle anayasanın imzalandığı tarihlerde söyleneceği gibi, gözlerinin mahmuzlarını dizginleyemiyorlardı. Herkes Norveç’i ilelebet değiştiren o meşhur altı hafta hakkında kıymetli bilgilerle dolu tarihî odalarda dolaşıp duran bingila parmak uzatıp gülüyordu. “Şu küçük trole bakın” diyorlardı. Gelen geçen kalçalarını tokatladı. Çilli, tombul çocuklar başlarını baykuş gibi çevirip etrafında dolandı. Çocuğun biri ‘bodur’ diye seslendi ona, bir başkası ‘canavar’ dedi. Tormod başını dik tutuyordu ama Siv’in moralinin bozulduğu bayağı belliydi; kocasını kolundan çekiştirip oradan gitmeleri gerektiğini söylüyordu. Bir kadın onu görünce bir an nefesi kesildi ve kocasına ‘gulyabani’ diye fısıldadı ama o kadar yüksek sesli bir fısıltıydı ki bu, herkes duymuştu. Nihayet, bir zamanlar Bayan Anker ve kızı Anette’ye ait olan güney kanadındaki odalara ulaştıklarında, nikotinden buruş buruş olmuş yaşlı bir adam şapkasını çıkarıp başını kaşıyarak ‘tümör’ diye mırıldanınca, Tormod’un tepesi attı. Dışarı çıktılar, arabaya bindiler ve derhal az ötedeki restorana gittiler.

Orada da durum pek iç açıcı değildi. Restoranda kuyruk vardı; Belli ki cuma günü “bonusundan” yararlanıp Nebbenes’in köftelerini mideye indirmeyi planlayan tek aile Blystadlar değildi. Sıraya girdikleri andan itibaren gerginlikleri daha da arttı. Kil arabada sarsılmaktan ve muhtemelen biraz da sıcaktan hafifçe çökmüş, çarpık çurpuk bir hal almıştı. İlerlemeye devam ediyordu ama artık bir beyefendi gibi değil, topal gibiydi. Tormod onu bir ayağıyla desteklemeye çalıştı ancak Siv üstünü başını çekiştirip söylendi –bunun hiçbir faydası yoktu. Ortamdaki kimseyi tanımıyorlardı; herkes için bacaklarının etrafında topallayan küçük bir yaratıkla birlikte dört kişilik bir aileydi. Helene kil hamurunu tutup düzeltti ama yine de üst kısmı aşağı sarkıyordu; üzücü bir manzaraydı. “İnga, inga!” diye bağırdı arkalarından biri. Bir kahkaha duyuldu. Küçük bir kız yaklaşıp hamuru okşayabilmek için izin istedi. Helene başını sallayarak izin verdi ama kız onu sıktı, alnını alçalttı, daha da aptal gibi görünmesine neden oldu. “Nazik ol!” dedi Helene. Kız kıkırdayarak hamura kurbağa dedi. “Vırak vırak,” diye seslendi başka biri, kurbağa gibi. Bu, bardağı taşıran son damla oldu; bu kadarı da fazlaydı artık.

“Hadi, gidiyoruz,” dedi Tormod.

Eve döndüklerinde, Helene acı acı hıçkırarak ağlamaya başladı. Tormod ona sarılıp insanların kil ve hamur gibi şeyleri anlamadıklarını açıklamaya çalıştı. Ayrıca, kil başkalarının dediklerini duymuyordu ki, onun keyfi yerindeydi, insanların boş boş konuşması önemli değildi. Ancak Helene tesellisi mümkün olmayan bir şekilde ağlamaya devam etti.

En sonunda da Pasaklı'yı çok özlediğini söyledi. Pasaklı güzeldi ama hamur bir garipti, "Yamuk yumuk," dedi Helene. Pasaklı'dan bahsettiği anda, Tormod göğsünde bir sızı hissetti ve yerde köpek kulübesine doğru ağır aksak ilerleyen kil hamuruna baktı. Hayır, aynı şey değildi, bunu o da biliyordu. Tormod kızına hamurun bölünebileceğini, böylece birden çok oyun arkadaşına sahip olabileceğini anlatmaya çalıştı; hem kesip biçebiliyordu da, çok maharetliydi. Pasaklı bunlardan hiçbirini yapamazdı. Ama Helene'nin gözyaşları dinmiyordu. Her zaman Pasaklı'yı düşünüp durduğunu söyledi, gözünün altındaki kara çizgiyi ve soğuk, ıslak burnunu unutamıyordu. Hele onu her gördüğünde neşeyle etrafında koşturup patilerinin üstünde hoplaması yok muydu?

Tormod, köpekleriyle ilgili hiçbir zaman bir sonlanma duygusu yaşamadıklarını, mevzunun hiç sonuçlanmadığını, nihayete ermediğini fark etti ve bu yüzden Pasaklı için bir mezar kazmayı önerdi. Bu fikir Helene'nin hoşuna gitti ve gözyaşları nihayet kurudu. İsteddiği zaman oraya gidip Pasaklı'yla konuşabilir ya da hatırasını anmak için başucuna çiçekler, oyuncaklar ve ikramlar koyabilirdi.

Derhal işe koyuldular. O gün öğleden sonra Tormod küreği eline aldı ve Pasaklı için bir mezar kazdı. Evin batı tarafında, yolun hemen yanında, daha önce çok kazdığı yerden uzakta derin bir çukur kazdı. Mezarın, gerçek mezarlarda olduğu gibi, doğuya baktığından emin oldu. Yeterince derin bir siper kazması saatler sürmüştü. Bu esnada Helene ve Alf kenarda durup babalarının nasıl çalıştığını izledi. Kil hamuru da Helene'nin yanındaydı; Tormod şöyle bir gerinip

soluklanmak için durakladığında küreğini tutuyordu. Gerçi... belki de 'tutuyordu' demek tam olarak doğru olmayabilir, zira Tormod soluklanmak için her durduğunda küreği haşırt diye kil hamuruna saplıyordu.

Tormod, Pasaklı'nın tasmaını atölyesindeki çekınceden çıkardı. Helene ile Alf'e onu bahçede bulduğunu söylemişti, ki bu teknik olarak doğruydu; çocuklar da zaten ses çıkarmadı ve tasmayı bir süre aralarında tuttuktan sonra çukura bıraktılar. Bir dakikalık sessizlikten sonra, Tormod mezarı daha yeni kazdığı toprakla doldurdu.

Aradan çok geçmeden bir gün, Kapp'tan gelen yaşlı bir kocakarı, Blystadların evinin önünden geçiyordu. Helene o gün eve erken gelmiş, bahçede bir o yana bir bu yana bisiklet sürüyordu. Yaşlı kadın olduğu yerde durup gülümsedi; Helene her zaman olduğu gibi cıvı cıvı ve neşeliydi. Işıldayan gözlerini ve yüzünü çevreleyen yele gibi dolgun saçlarını kim görse durup bir selam vermek zorunda hissediyordu; Kapp'tan gelen yaşlı kadın da aynen öyle yaptı. Helene de ona başını salladı. Yaşlı kadın Helene'ye hava almaya mı çıktığını sordu. Evet, dedi Helene, öyleydi. Burada tek başına mı yaşıyordu? Hayır, ailesi vardı. Kardeşleri de var mıydı? Evet, dedi Helene. Yaşlı kadın bunu duyduğuna memnun görünüyordu. Kaç kişiydiler peki? Toplamda beş, dedi Helene. Yaşlı kadına sorgulayıcı bir bakış attı. Herkes neredeydi o zaman? Ben buradayım, dedi Helene. İkisi iş yerinde. Biri okuldadır herhalde. Öbürü de toprak. Toprak mı? diye tekrarlardı yaşlı kadın. Evet, toprak, dedi Helene. Ama yaşlı kadın anlamadı. İkisi işteydi, biri okuldaydı,

Helene oradaydı ve biri de topraktı, değil mi? Aynen öyle, dedi Helene. O zaman sadece dört kişisiniz basbayağı, dedi yaşlı kadın. Ama nefesini boşa harcıyordu, çünkü Helene geri adım atmadı ve tekrar etti: “Biz beş kişiyiz.”

Bu olaydan kısa bir süre sonra, Tormod iş için bir geceliğine şehir dışına çıkmak zorunda kaldı. Babası Oscar'la birlikte Otnes'deki bir şantiyede siyah kuleli, kırmızı acayip bir yapı olan küçük Ytre Rendal Kilisesi'nin onarımına yardım ediyorlardı. İşin okullar tatil olmadan bitmesi gerekiyordu, yani bir haftadan biraz daha fazla zamanları vardı. Bu esnada Siv de evde çocuklarla ilgileniyordu. Daha doğrusu çocuğuyla ilgileniyordu, zira Helene de bir arkadaşının evine pijama partisine gittiği için Råset'teki evde Siv'le Alf yalnız kalmıştı.

Siv, bu vesileyle, şöyle rahat rahat gevezelik etmek için Anita'yı davet etme fırsatı bulmuştu. Öyle de yaptılar; arka planda bir TV programı oynarken kadehlerini beyaz şarapla doldurup kanepede sohbet ettiler. Alf de kendi kendine takılıyordu. İlk başta o meşhur geniş alnı ve kıpkırmızı dudaklarıyla yatak odasında bilgisayar oyunuyla oyalandı. Ama çok geçmeden biraz doymuş biraz da sinirlenmiş bir şekilde sıkılıp bıraktı. Bu oyunu uzun zaman önce bitirmişti zaten. Aslında doğum gününü bekliyordu; çünkü on dört yaşına girdiğinde yeni bir bilgisayar oyununa sahip olabileceğiyle ilgili bir şeyler söylendiğini hatırlıyor gibiydi. Yarım saat ya da bir saat kadar telefonuna bakındı, daha önce görmediği dört komik postun ekran görüntüsünü aldı. Sonra aklına, küçük kulübesinde

yapayalnız oturan kil hamuru geldi. Derhal aşağı indi ve hamuru çekiştire sürükleye dışarı çıkararak odasına taşıdı. Sonra da her zamanki alışkanlığıyla bölmeye başlayıp birbirleriyle savaşılabilecek bir boğa ile ayı yaptı. Ama kil halsiz görünüyordu. Biraz katılaşmış mıydı acaba? Evet, biraz kuru olduğu kesindi. Gündüzleri sıcaklık iyiydi aslında ama geceleri hava biraz soğuk oluyordu –belki de ısınmaya ihtiyacı vardı.

Oflaya poflaya, Alf hamuru tekrar aşağı sürükleyip mutfaktan geçirdi ve garajın kapısındaki kilidi açmaya başladı. “Ne karıştırıyorsun orada?” diye seslendi Siv oturma odasından onu duyunca. “Sadece bingili ısıtıyorum,” dedi Alf sallana sallana atölyeye girerken. Plastik bir saklama kabı buldu ve kili içine koyup kapağını kapatarak her iki tarafındaki mandalı da kilitledi. Garajın zemini biraz sıcaktı ama Alf’in hesaplamalarına göre yeterince sıcak değildi. Odanın etrafında şöyle bir göz gezdirince kafasında aniden bir ampul yandı: Sunucu köşesinde tüm eve internet sağlayan bir modem vardı. Düzdü, pizza kutusunu andırıyordu biraz ve o kadar çok çalışıyordu ki sürekli sıcaktı. Alf, saklama kabını modemin üstüne yerleştirdi ve “İşte oldu!” dedi kendi kendine ya da belki de kile. Şimdi gevşeyebilirdi. Bu esnada Alf de odasına döndü ve gönülsüzce bir süre daha telefonuna bakındı. Öylece oyalanıp dururken alt kattaki saklama kabında kilitli kalan ve Wi-Fi sinyali doğrudan içinden geçen kil hamuru ya da kendi deyişiyle bingil aklından tamamen çıktı. Saat 23.30’da da yatağa girip uykuya daldı.

Tormod ertesi gün öğleden sonra geç saatlerde eve geldiğinde, zımbırtıyı saklama kabının içinde kilitli kalmış bir

şekilde aşırı sıcak, nemli, eskisinden daha katı ve tamamen keyifsiz bir halde buldu.

“Kili bütün gün Wi-Fi sinyalinin üstünde mi bıraktın, Alf?” diye çıkıştı Tormod sertçe.

“Evet Alf, ne yaptın sen?” diye araya girdi Helene, pijama partisinden büyümüş de küçülmüş biri gibi döner dönmez.

“Üşüdü sandım,” dedi Alf şapşal şapşal kollarını birbirine dolayarak.

“Kil ısındığında daha da katılaşıyor, bunu bilmiyor musun Alf. Baksana ne kadar halsiz düşmüş,” dedi babası.

“Evet, Alf,” dedi Helene.

“Bir de üstüne ciddi dozda Wi-Fi sinyaline maruz kalmış,” diye ekledi Tormod. “Buna ne diyeceksin peki?”

Alf kekeledi.

Tormod kil hamurunu alelacele mikserin içine koydu, üstüne de bidondan biraz galvanizli su ekledi. Belki kili tekrar canlandırabilirdi. Ancak çelik bıçak dönmeye başlayıp da mikser kilin içinden geçince garip bir şey oldu. Kil hamurundan uzun, metalik bir uluma sesi çıktı. Boğulan, işkence gören bir sesteki bu, sanki birisi müziğin ritmini bozuyormuş gibiydi. Tormod daha önce hiç böyle bir şey duymamıştı. Yoksa duymuş muydu? Şöyle ciddi ciddi düşününce, aslında bu çılgınlıkta, *November Rain* şarkısının sonuna doğru (7:24 civarlarında) tempo değişiminin hemen ardından Slash’ın muazzam ikinci gitar solosunun orta yerinde Axl Rose’un on iki saniyelik yürek yakıcı feryadını andıran bir şey vardı; bilenler bilir.

Siv'in, annesinden öğrendiği bir tekerleme vardı. Annesi çocukların ön dişlerine küçük bir tahta ksilofon tokmağıyla hafifçe vurup şöyle derdi: “Kedi, fare, inek, balık. Haydi küçük diş, çık artık.” Çocuklar da buna her defasında kahkahayla gülerdi. Helene de baş döndürücü bir hızla süt dişlerini kaybediyordu, artık azı dişlerine kalmıştı. Siv tekerlemeyi söylüyor, dişler kopuyor ve Helene onları diş kutusu dediği küçük bir teneke kutuda biriktiriyordu.

Helene geceleri uyurken rüyasında dişlerinin ağzından tırmanarak dışarı çıktığını görmeye başlamıştı. Onlar gece canavarları gibi dışarıda dolaşırken Helene de ağzı açık ve diş etleri bomboş bir şekilde onları bekliyordu. Güneş doğarken, dişler geri gelip tekrar yerlerine oturuyordu.

Kil, Wi-Fi yönlendiricisinin üstündeki saklama kabında yaşadığı tecrübeden sonra yeni yeni huylar edinmişti. Artık tutmak, kesmek, desteklemek veya vidalamak o kadar kolay olmuyordu. Hamur kıvranıp duruyor, hatta sanki huysuzluk ediyordu. Tormod onu tekrar mikserle koyarak stabilize etmeye çalıştı ama nafile, artık eskisi kadar uyumlu değildi. Bu çok sinir bozucuydu. Tormod onu tam da bir yardım eli olarak görmeye başlamıştı ki kil birdenbire inatçı ve huysuz bir şeye dönüşmüş, itaat etmeyi bırakmıştı.

Çocuklar hâlâ hamurla oynamaktan zevk alıyorlardı. Kendini geri çekmeye başlamış olması, onunla didişmek zorunda kalmaları anlamına geliyordu; bu da oyunlarına yeni bir heyecan getirmişti. Kavgalar edip bağırıp çağırarak etrafta yuvarlanıp duruyorlardı. Bir gece ciddi ciddi işe koyuldular. Alf bir sürü parmağı olan iki tane el yaptı ama bu eller daha ziyade kök zencefile benzemişlerdi, bütün parmaklar topak topaktı. Hamur Helene'nin yanında hâlâ nispeten sakin durduğu için Helene onu tutarken Alf de çalışmaya çalışıyordu. Saat bayağı geç olmuştu ama çocuklar işlerine devam ettiler, iki tane göz çukuru açıp surat yapmaya başladılar. Alfkile bir de burun yaptı; domuz burnu gibi minik delikleri olan kocaman bir burundu bu ama gayet olağan görünüyordu Ardından birkaç kıyafet bulup kili giydirdiler. Çay kaşığı yardımıyla kafanın orta yerine bir de ağız oydular. Helene, Alf'e süt dişlerinin olduğu küçük teneke kutuyu getirmesini söyledi. Alf onun aklından ne geçtiğini hemen anladı ve beklendiği gibi yaparak dişleri yamuk yumuk bir şekilde ağzın olduğu oyuya geçirdi.

“Çarpık dişli!” dedi Helenë, artık çarpık bir sıra dişe sahip olan kil hamuruna pis pis sırtarak. Sonra Helene'nin tarağındaki bütün kopmuş saçları çekip bir örgü iğnesi ile kilin kafasının üstüne kondurdular ve tepede küçük kümeler oluşturup geriye doğru karman çorman uzattılar. “Daha fazla saç ihtiyacımız var,” dedi Alf ve Helene'nin altın örgüsünden birkaç tel çekip kopardı; Helene bir çılgılık attı ama sonra güldü. Bu saçlar da kilin başının üstüne yamalı bir bohça gibi incelikle yerleştirildi ve boynundan aşağı ince bir saç tülü gibi sarkıtıldı. Nihayet, ‘saç modeli’

tamamlandıktan sonra, maymunun küçük f6tr şapkasını da kaptılar –hamurun bu şapkayı artık ‘gerçekten sevdiğini’ varsayıyorlardı– ve kil hamuru kıvranıp durmaya devam ederken kafasına yerleştirdiler.

“Bug6n bizi çok uğraştırdın,” dedi Alf. “Bence cezalandırılman lazım!” Helene bu fikre gön6lden katıldığını belli eden bir hevesle başını salladı. Kil hamuru yaramazlık yapmıştı ve dersini alması gerekiyordu. Alf hamuru 6ne itti ve arkadan g6mleğini –ya da elbise mi artık neyse onu– kaldırdı. Kıkır kıkır g6lerek arka tarafına k6çük bir kıkı şekillendirdiler. Helene yoğurup d6zleştirirken Alf bir bardak su getirdi ve seramikçilerin *çamur* dedikleri karışımdan yaptı. Yuvarlak ve p6r6zs6z olsun diye arka tarafla uğraşırken canları çıktı, bu esnada kilin başını aşağı doğru tuttukları için y6z6, dişleri, burnu filan biraz kaydı. Sonra baştan beri planladıkları işe girişerek kilin kıkına şaplağı bastılar. “Seni yaramaz!” dedi Helene vururken, “Hiç uslu durmadın!” İki si birden kaymak gibi olan kalçalarını tokatlayıp duruyorlardı. Sonra Alf komodinin yanına koştu ve bir termometre kapıp geldi. “Seni hastaneye yatırmak lazım, o zaman anlarız bakalım derdin neymiş!” dedi termometreyi k6çük kil adamın kıkına doğru ittirirken, g6ya ateşini 6lüyordu.

Bu artık bardağı taşıran son damla olmuştu. O metalik Axl Rose feryadı tekrar koptu –boşlukta yankılanan bir inleme gibiydi– ve kil hamuru şaşırtıcı bir g6 g6sterisiyle Helene’nin elinden fırlayıp kurtuldu. Bir an için sanki durup geri d6nerek g6z çukurlarının derinliklerinde b6y6k bir 6z6nt6 ve hayal kırıklığıyla ona baktı. Sonra yamuk

yumuk elini kaldırdı ve kızcağıza şlak diye bir tokat attı. Alf daha ne olup bittiğini anlayamadan Helene yere yığılıp ağlamaya başlamış, kil hamuru da jet hızıyla yatak odasından çıkmış, merdivenlerden aşağı iniyordu. “Gel buraya!” diye bağırdı ona Alf.

Siv oturma odasındaydı, yeni bir diziye başladığı için huzur ve sessizlik istiyordu, bela değil. Ancak göz açıp kapayıncaya kadar bingil yanına gelmişti bile. Kanepeye tırmandı ve evin annesinin başının üzerine kapaklandı. Siv daha ne oluyor demeye kalmadan, kil tekrar başından ayrıldı. Kafasındaki saçların her bir telini emmişti, hem de köküne kadar. Siv dehşet içinde çılgınlık atarak elleriyle kel kafa derisini yok-luyordu. Mutfakta yarın yapacağı köftenin tarifini inceleyen Tormod birdenbire fal taşı gibi açılan gözleriyle salona baktı ve karısının kanepede çılgınca kendi kendine boğuştuğunu gördü. Kafası o kadar inanılmaz bir şekilde parlaktı ki cilalı bir kaskı andırıyordu; Tormod, o anki karısından daha az saçlı birini hayatında görmemişti. Oturma odasına adımını atarken ağzından çıkmayı başarabilen tek şey, “Bu ne lan?” oldu. Kil adam, ya da kil kadın, ışık hızıyla kapağın arkasından kulübeye doğru fırlayarak ortadan kayboldu. Tormod onu diğer taraftan yakalayabilmek için odanın öbür ucuna sıçrayıp koridordan koşarak ön kapıyı açtı ama kil ondan çok daha hızlıydı.

Güneş batı yönünde iyice alçalırken Tormod bahçede durup yoldan aşağıya sarsak sarsak ilerleyerek yaz akşamının ufkunda kaybolan kilin silüetini izledi: Dişleri çarpık çurpuktu, kafasında fötr şapkası ve üstünde gömleği –ya da işte elbi-

sesi— vardı; termometre de hâlâ kışından sarkıyordu. Altın ipek gibi tel tel dağınık saçları, arkasından yayvan yayvan havalanıyordu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yıl 1942'ydi, Pauline adında zeki ve pırıl pırıl bir genç kız Râset'te adaletsizliğe uğramıştı. Çok fena zamanlardı, köy tarihinin en karanlık dönemlerinden biriydi. Râset o vakitler çok daha tenhaydı ancak kilise her zamanki gibi köyün silueti üstünden yükseliyor, hemen arkasında papaz lojmanı, alt tarafta da küçük şapelle vakıf arazisi görünüyordu. Onların etrafında da bugün olduğu gibi yine irili ufaklı çiftlikler vardı. Köy halkının o zamanlar Dilkesen olarak adlandırdığı yolun yukarısında binalar birbirine daha bir bitişikti. Burası sonradan köy okulunun temellerinin atılacağı yaşlı bakım evinin bulunduğu yerdi. Dükkânlar Ortabahçe'nin ötesinde kurulmuştu. Hıristiyanlıktan önceki dönemde İskandinav yerleşimlerinin ortaya çıktığı körfez kesimine doğru nehir biraz daha genişliyordu. Eski değirmen de oradaydı. Bugünlerde sadece bir harabeden ibaret, ama 1942'de de zaten hizmet dışıydı.

Pauline Almanlarla 'yatay iş birliği' içinde miydi? Hiç de bile, ya da tam aksine, tabii aklınıza yatarsa. Yaklaşık yüz Rus savaş esiri, vagonlarındaki kilitleri kırmış ve kendilerini başkentten ülkenin kuzeyindeki çalışma kamplarına götüren kağıt gibi trenden kaçınayı başarmıştı. Kaçaklar Grimerud bayırından aşağı yuvarlanıp etrafa dağıldı, ancak

çok geçmeden civardaki ormanlık bölgelerde ya aşırı soğuktan dondu ya da açlıktan öldü. Olayın ardından başlatılan büyük çaplı ‘Rus Avı’ devam ederken yetkililer, yerel gazetelerde, firarilere yardım etmemeleri konusunda insanları uyaran ilanlar yayınladılar –yapılacak herhangi bir destek, Alman savaş dönemi yasalarına uygun olarak, ciddi şekilde cezalandırılacaktı.

Pauline’in Ostbygda köyünden beyefendi bir çiftçi olan babası, ahırında sıırıslık olmuş üç Rus buldu ve onları içeri almaya karar verdi. Annesi Oline de un çorbası yapıp tahta bir kepçeyle onlara ikram etti. Ancak av gittikçe ciddileşti; geç olmadan adamlar için yeni saklanma yerleri bulmak zorunda kaldılar. En büyüğüne bir ren geyiğı derisi verildi ve ahırın çatısına gizlendi. Bir diğeri Adalsbruk köyünden ahı gitmiş vahi kalmış yaşlı bir adamın patates mahzenine kilitlediler. Yirmi yaşlarında şaşkın bir delikanlı olan sonuncu Rus da birkaç battaniyeye sarılarak nehrin ağızındaki terk edilmiş değirmene götürüldü.

Pauline de ona gün aşırı ekmek ve sigara götürme görevini üstlenmişti. Birkaç kez beze sarılı bir parça pastırma ya da birkaç yumurtayla gizlice yanına girdi; savaş zamanıydı belki ama yine de çiftlikte bir miktar yiyecek vardı. Nehirde de su vardı. Pauline, Rus’a fazla bir şey söylemiyordu –nihayetinde ortak bir dilleri de yoktu zaten– ama yemek delikanlıya iyi geliyordu. Bahar yaklaştikça Rus delikanlı daha da az üşür olmuş, etrafındaki araziler de çözülmeye başlamıştı. Pauline oraya ne zaman gitse yüzü gülüyordu. O kadar göz alıcıydı ki genç adam muhtemelen bir melek tarafından bakılıyormuş

gibi hissediyordu. Daha önce hiçbir kızda böylesi ısl ısl bir canlılık, bu kadar parlayan mısır sarısı saçlar görmemişti. Pauline'in saçları altın gibiydi.

Ama birisi Pauline'in babasını ihbar etti ve bir pazar günü erken saatlerde, aşırı sağcı parti üyeleriyle dolu bir minibüs, azılı bir Nazi olduğunu herkesin bildiği komşu köyden bir bölge şerifi eşliğinde kapısının önüne geldi. Pauline'in babası Rendalenli bir oduncu tarafından avluya çıkarıldı ve 'vatan haininin' belinden sökülen palaskasıyla acımasızca tartaklandı. Peki ya Pauline? Onu da saçlarından tutup çekerek dışarı çıkardılar ve koyun kırpma makasını kaptıkları gibi neredeyse bir metre uzunluğundaki örgüsünü tam kafa derisinin dibinden kestiler. Kızcağız rezil olmuş halde yanına atılan örgüsüyle yerde ağlıyordu. Babasıysa minibüsün arkasına bir çuval gibi yüklendi ve ilçe hapishanesine götürülüp bodrumunda ölesiye işkence gördü.

Savaşın sonuna doğru, Pauline ortadan kayboldu ve bir daha hiç görülmedi. Büyük bir ihtimalle intihar etmiş olmasına rağmen onun için herkes 'ortadan kayboldu' diyordu. İki durumda da kız, ailesinin dayanağı haline gelmiş, tüm köyün manevi çocuğu olmuş ve tarih kitaplarında hak ettiği yeri almıştı. Pauline'in annesi Oline, hainlerin acımasızca kızının başından kestiği altın örgüyü saklamıştı; savaş sona erdiğinde, dizginlenemez bir keder içinde, Pauline'in saçını alarak (artık adı çıkmış) ailenin Adler'ine atladı. Saçları daha bej gibi olan diğer kızı Randi de yanındaki yolcu koltuğundaydı. Frenningen'deki kulübesinde hayvanları doldurmakla işgal eden meşhur Mattis'i görmeye gittiler. Mattis bir tak-

sidermistti, yani bir hayvan doldurucusu, ya da o zamanlar dedikleri gibi sadece bir doldurucuydu. Gençliğinde Ulusal Tiyatro bünyesinde peruk yapımcısı olarak çalışmıştı, dola-yısıyla kesilmiş saçlarla nasıl çalışacağını gayet iyi biliyordu. Oline'den saç örgüsünü alır almaz hemen oracıkta işi kabul etti: Pauline'in dillere destan saçlarından bir peruk yapacaktı; böylece onun, yani Pauline'in bir parçasını sonsuza dek ya-şatmış olacaktı. Randi'nin kafasını ölçtü (zira aralarında Pauline'in vücut ölçülerine en yakın kişi oydu). Bu ölçülere göre bir takke dikecek, sonra da takkenin üzerine tecrübe-li, hamarat parmaklarıyla Pauline'in olağanüstü saçlarını aşağıdan yukarı doğru, onar telden oluşan küçük demetler halinde ya da daha az telle daha sıkı bir şekilde işleyecekti. Üç aylık titiz bir çalışmanın sonunda ortaya muhteşem bir peruk çıkmıştı. Doldurucu Mattis peruğu sergileyebilmek için topaç gibi eski moda bir de manken kafası yaptı; uzak diyarlardan gelen hasır çubuklarla oluşturduğu bu kafa, peruğun şeklini korumasına ve onu gururla taşımasına yar-dımcı oluyordu. Nihayet Pauline'in saçlarından yapılan bu şaheser eve geldi ve oturma odasındaki büfede hak ettiği (heybetli) yerini aldı. İşte onlarca yıldır bir hazine parçası, bir mücevher gibi orada duruyor ve ışıyla bu çiftçi aileyi, hatta tüm köyü parlatıyordu.

Pauline'in biraz çekingen olan küçük kız kardeşi Randi 1950'lerde Linda adında nur topu gibi bir kız çocuğu do-ğurdu; 1981'de de Linda'nın kızı Lisbeth dünyaya geldi. Lisbeth, kuaför salonunda Siv'le birlikte çalışan, zayıf genç kadının ta kendisiydi ve şu an Siv'in çırılçıplak kellesine beş parmak ucuyla birden dokunarak afallamış halde bakıyordu.

“Bütün köklerini bile emmiş anlaşılan,” dedi, Siv’in boş gözeneklerine dikkat kesilerek. “Buralardan bir şey çıkıp da büyür mü ki artık?” İş arkadaşının başının tepesini o kadar yakından inceliyordu ki burnunun ucu neredeyse Siv’in kafa derisine dokunacaktı. Cildinde en ufak bir pürüz yoktu; kafatasını bir arada tutan ön, arka, orta, yan kemiklerin hepsinin eklemlerini görebiliyordu. Çıplak ay yüzeyindeki dalgalar gibi, cildin üstünden neredeyse görünmeyen yatay ve yanal çöküntülere benziyorlardı. Ay demişken: Ay ışığı önceki gün gözü yaşlı karısının kel kafasında dans ederken Tormod üç saat boyunca kanepede korkulu, tedirgin ve şaşkın bakışlarla onu izlemişti; düşünceleri de kuaför karısı Siv’in kafasındaki ay ışınları gibi kendi kontrolünün dışında bir o yana bir bu yana dönüp duruyor, adeta daldan dala atlayarak birbirleriyle yarışlıyordu. Siv ise hıçkırı hıçkırı ağlıyor, başını ellerinin arasına gömüp cilalı bir bowling topu gibi parlayan kafasını aşağı yukarı sallıyordu.

Ailesi daha önce hiç görmediği bir kargaşanın içine düşmüştü. Üst katta çocuklar, kil Helene’yi tokatladığından beri panik çılgınlıkları atıp duruyordu. Siv’i zaten tahmin edebiliyorsunuzdur. Saçları emildikten sonra annelerini gören çocukların durumunu da tahmin edebilirsiniz. Ve tabii ki Tormod’un nelere sebebiyet verdiğini anladıktan sonra hissettiklerini tahmin etmeniz de zor değil. Hayır, hayır; yaşadıkları en kötü akşamdı bu ve bulunacak bir mazeret de yoktu. Tormod, her şeyin parçalanmak üzere olduğuna emindi artık. Korktuğu gibi de oldu ve gece yarısına doğru bir ara Siv aniden kendini toplayıp yüzünü ovuşturduktan sonra tüm otoritesiyle ayağa kalktı. Tormod

evde kalacaktı, öyle buyurdu Siv (daha önce hamuru aramak için dışarı çıkması gerektiğini ima etmişti kocası ama hayır); yarın sorunlarıyla istediği gibi başa çıkabilirdi. “Gece vakti *o kahrolası şeyin* peşinden kimse koşturmayacak. Burada kalıp çocuklara bakmak zorundasın, çünkü ben gidiyorum.” “Hadi ama Siv, yapma,” diye yalvardı Tormod, ama Siv onu kesinlikle dinlemedi. Kocası olduğu yerde durup izlerken annesinin ördüğü yeşil-turuncu desenli şapkasını başına geçirdi, kulaklarının üzerinden aşağı çekti, sonra da kapıdan dışarı fırladı ve etrafı inleyen bir motor sesiyle uzaklaştı. Nereye gitmişti? Zavallı Tormod bunu hiç öğrenemedi ama aslında Anita’ya gitmişti; bir süre misafir odasındaki yatakta huzursuzca uzandıktan sonra şafak sökerken gergin bir şekilde kalkıp kuaför salonuna doğru yola çıktı. Salona varınca sandalyelerden birine oturdu ve neredeyse iki saat boyunca boş boş önüne bakarak bekledikten sonra Merete elinde termosuyla çıkageldi, hemen ardından da bir deri bir kemik olan Lisbeth içeri girmişti.

“Kökleri de mi gitti diyorsun yani?” diye sordu Siv, alt dudağı da çenesi de titreyerek.

“Öyle görünüyor,” dedi Lisbeth ciddiyetle başını sallayarak.

“Tanrım, bana yardım et,” dedi Siv.

Kuaför salonundaki hanımlar o gün dükkânı açmamaya karar verdiler, onun yerine birlik olup bu kazaya, yani Siv’in saç dökülmesine, saç sökülmesine, emilmesine ya da artık ne derseniz ona bir çözüm bulmaya çalışacaklardı. Vidarshovlu yaşlı Bayan Kleppe saat 10.05’te donuk, düz bir permayla gelip kapı kolunu çekiştirdi ama ne onu içeri aldılar ne de

o gün randevusu olan diğer müşterileri. Arcon, Provexin, Recrea Forte gibi saç tonikleri ve çemen otu, minoksidil ya da B vitamini enjeksiyonu gibi her türlü “mucize ilaç” hakkında uzun uzun konuşup tartıştıktan sonra –dört kadın da bu ilaçlardan hiçbirinin (belki minoksidil maskesi hariç) saç çıkarmada somut bir etkisi olup olmadığını bilmiyordu– Siv’in bu şekilde ortalıkta dolaşamayacağını göz önünde bulundurarak en acil çözümün yapay saç olması gerektiği konusunda fikir birliğine vardılar. Konunun buradan, tahmin edilebileceği gibi, Lisbeth’in büyüdüğü Ostbygdâ’daki çiftliğe ulaşması uzun sürmedi. Lisbeth, Pauline’in güzel saçlarını tamamen unutmuştu; zira Lisbeth’in annesi, yani Pauline’in hiç tanışmadığı yeğeni çiftliği devraldığında büfeyi biraz ürpertici bulduğu ya da kendi deyimiyle “acıklı” olduğunu düşündüğü için göz önünden kaldırmaya karar vermiş ve tavan arasına çıkarmıştı, ama daha önce de belirtildiği gibi peruk hâlâ o büfede duruyordu. Lisbeth yine de konuyu açmış oldu ve fikrini hanımların beğenisine sundu.

“Ama onu almamız doğru olur mu ki?” diye sordu Siv. O da Merete de peruğun hikâyesini biliyordu. Aslında Râset’teki insanların çoğu saçın hikâyesini duymuştu, Pauline bir efsaneydi.

“Annemin umurunda değil,” dedi Lisbeth. “Zaten ikide bir ondan kurtulacağından bahsediyor.”

“Gerçekten mi?” dedi Siv.

“Bence denemeye değer,” dedi Lisbeth. “Daha iyi bir peruk bulamazsın.”

“Orası kesin,” dedi Siv.

Vakit kaybetmek için bir sebep yoktu. Lisbeth koca DBS bisikletine atladı ve yaklaşık üç kilometre mesafedeki Ostbygda’da yer alan çiftlik evine doğru pedal çevirmeye başladı.

Sonraki birkaç gün içinde birçok şey oldu. Lerkesvingen’de, Guro Holtet adında bir esnaf dizlerinin üzerine çömelmiş, baharda döşediği ağaç kabuklarına rağmen bir yolunu bulup çiçekliğine sızan ayırık otlarını ve yabani yulafları koparıyordu. Çalışırken, on yaşındaki oğlu futbol antrenmanından eve döndü. Guro çitin üzerinden ona seslenerek selam verdi ama Alan –yani oğlu– bir tuhaf görünüyordu; ellerini kollarının altına sıkıştırarak direkt içeri girdi. Bisikleti nereyeydi? Meraklanan Guro bahçe eldivenlerini çıkarıp sırtı hafif kambur halde çocuğun arkasından koşturdu ve Alan’ı odasında ağlarken buldu. Arkasındaki duvarda üç poster asılıydı: İkisi futbolcu fotoğrafı, biri de saçma bir açıyla çekilmiş bir yarış motosikletiydi. Norveç bayrağı renklerinde kurdelelerle bezenmiş kupalarını ve madalyalarını koyduğu küçük bir de rafı vardı; onların altında diplomaları, daha da aşağıda elektronik devleri tarafından zorla aldırılan oyun bilgisayarları, ergonomik klavyesi ve hoparlörleri görünüyordu.

Derdinin ne olduğunu annesine niye anlatmıyordu ki? Guro ona ödül olarak ‘güzel bir şey’ vereceğini söyleyip kandırmaya çalıştı ama hayır efendim. Alan, kocaman gözyaşları burnundan aşağı yuvarlanırken başını salladı. “Biri kötü bir şey mi yaptı?” Alan hayır dedi. Kollarını vücudunun etrafına dolayıp

kendine simsıkı sarıldı. Bir şey mi unutmuştun? Hayır, öyle bir şey de olmamıştı. “Ne oldu o zaman Alan?” “Al, kendin gör!” dedi çocukcağz en sonunda hüngür hüngür ağlarken ellerini uzatıp. Parmakları sosis gibiydi, her tarafı dümdüz görünüyordu. Komple deriydiler, on tırnağı da gitmişti.

Başka bir yerde, kuzeydeki kırsal köylerden birindeki küçük bir arazide eciş bücüş yaşlı bir bekâr adam yaşıyordu. Birkaç tavuğu, bir domuzu, beş koyunu, bir de kendisi kadar ihtiyar ve titrek tekesi vardı. Keçi yeşilliğin ortasında bir direğe bağlanmış hem etrafındaki otları kemiriyor hem de yaşlı adamın yalağa attığı samanı yiyordu. Arada bir de kıvrımlı boynuzlarıyla yere kafa atıyordu ama bunun dışında sadece şaşı gözleriyle boş boş bakınıyordu; bütün tekeler gibi sevimli bir tarafı da yoktu üstelik. İhtiyar, o sabah derme çatma ahırının kısa ucunu boyuyordu. Neredeyse kahve saati gelmişti, bahçeden geçip mutfığa daldı, çaydanlığı doldurup ocağa koydu. O sırada dışarıdan acı bir meleme sesi duydu. Yaşlı adam bir of çekerek Amadeus diye diye söylenmeye başladı —bu keçinin adıydı. Ama sonra bir meleme sesi daha geldi ve bu seferki her zamankinden daha acı dolu, feryat çılgılığı gibi korkunç bir melemeydi. “Bu neyin yaygarası?” diye söylendi yaşlı adam pencereye yönelirken. Dışarı bakınca gördüğü şeye bir an için anlam veremedi. Amadeus gitmiş, onun yerine direğe başka bir keçi bağlanmıştı. Görünüşe göre bu dişi bir keçiydi. Aklını mı kaçıırıyordu acaba? Yaşlı adam topuğunun üstünde döndü, ocaktaki kahveyi filan unutup bir porsuk gibi alelacele avluya fırladı. Direğin yanına gelince öne doğru eğilip elleriyle keçinin uyluğunu yokladı. Yoo, bu Amadeus’tu. Sadece boynuzları gitmişti; ikisi birden

kafatasına kadar tıraşlanmış, alnı dümdüz olmuştu. Bu zaten yeterince şok edici ve trajikti ama boynuzları olmadan keçisinin ne kadar aptal görüldüğünü düşünmeden edemedi yaşlı adam. Sonra hayvanın çenesinin de çıplak olduğunu fark etti, sakalı da gitmişti –yaşlı keçiyi birdenbire gençleştirip feminenleştiren başka bir detay daha.

Bir de bastonlarını alıp tempolu yürüyüşe çıkan –ya da kendi tabirleriyle büyük bir tur atan– Ragnhild Westad ile kocası Bent vardı. Adamın doktoru ona kalbini biraz zorlamasını, kalp atış hızını günde en az bir kez arttırmasını söylemişti; o da öyle yapıyor, enerjik karısıyla çakıllı yollarda kan ter içinde koşturuyordu. Birlikte karanlık çayırların içinden geçiyor, tarlalar arasındaki patikalardan yürüyorlardı. Mısırlar zaten oldukça yüksekti; yulaf, buğday ve arpalar da bu yemyeşil örtünün etrafında altın sarısı bir battaniye gibi uzanıyordu. Arada bir, tarla kenarında bir sülün tavuğu görürlerdi, etrafında yumurtadan yeni çıkmış ürkek civcivler olurdu; civcivler tahıllarla çimlerin arasında paytak paytak koştururlar, Westadlar onlara ne zaman yaklaşırsa paniğe kapılarak hızla kaçışırldı. Bu onlara çok komik geliyordu ve Norveç otlaklarında huzur içinde yaşayan bu Asyalı kuşun görüntüsü onları her defasında büyülüyordu.

Tabii ki o gün de yine bir sülün gördüler, ama bu sülün tavuk değildi ve yanında civcivleri yoktu. Yollarının üstündeki bu sülün bir erkekti ve kahverengi çizgili tüylerden muhteşem bir kuyruğu vardı. “Sessiz ol bakayım,” dedi Ragnhild bastonuyla Bent’i hafifçe dürterek. Hayvana mümkün olduğunca yaklaşmak istiyordu. Kısıtlı zekâlarıyla sülünler genellikle

tehdit olarak algıladıkları her şeyden hemen kaçarlardı, kaçarken de dehşet içinde geriye bakıp dururlardı. Üstelik bunu uzun süre yapacak kadar aptal olabilirler; kendilerini takip ettiklerini düşündükleri her şey onları giderek daha da panikletebilir, dolayısıyla durup sadece bir hendeğe atlamaları gerektiğini fark edemezler. Bu sülün de Westadlar'ı görünce karışan kafasını bir o yana bir bu yana savurarak patikadan aşağı koşturmaya başladı. Westadlar ona yaklaşmak için yavaşladı. Karısı Ragnhild'den daha iyi bir görüş açısında olan Bent de yaklaşık üç traktör mesafesi uzaktan hayvancağızın nesi olduğunu anlamaya çalışıyordu. Ragnhild gözlerini kıstı. Kuş başını bir o yana bir bu yana çeviriyor, sürekli olarak aynı hareketi tekrar ediyordu. Bent kendi kendine, bu hayvanın tipinde bir gariplik var, diye fısıldadı. Yeşile çalan kara kafası ve boncuk gibi sarı gözlerinin etrafındaki kırmızı lekeler tamamen normal görünüyordu ama sanki körelmiş ya da bozulmuş bir hali vardı. Ne olduğunu anlamak Bent'in bir-iki dakikasını almıştı: Kuşun boynundaki beyaz halkanın üstünde duran kafası tüylü yusuvarlak bir topuz gibiydi –gagası yoktu. Bir zamanlar gagasının olduğu yerde şimdi bir delik görünüyor, o delikten midesine doğru –ya da kuşbiliminde bilinen adıyla taşlığına doğru– bir boşluk iniyordu. Zavallı sülün acı acı inleyip kanatlarını çırpıyordu.

Tormod kocaman gözleriyle, zihninin Alplerinde gezintiye çıkmıştı, tabiri caizse. Alpler sıra sıra olmasına rağmen artık onun içinde düz, açık ama karmaşık bir zihinsel manzara vardı; tasvir etmek gerekirse, büyük ölçüde çorak topraklardan, ağır bataklıklardan, çalı çırpıdan, çer çöpten, birbirine girmiş köklerden, düğümlerden ve çarpıklıklardan oluşuyordu. Bir huzursuzluk duygusu Tormod’u ele geçirmişti. Siv’le aralarındaki durum aynıydı –karısı üç gündür yoktu– ve tabii ki, kil hâlâ serbestti. Sonuç olarak, tüm bu olanlar Râsetli delikanlıyı pek de arzu etmeyeceği bir duruma sokmuştu. Kontrol altında olmayı seviyordu. İsteyeceği son şey göze batmaktı, ama şu anki durum hayallerinin tam tersiydi: Her şey sıkışmış ve bir panik hissi baş göstermişti.

Helene babasıyla birlikte koşturuyordu. Son iki gündür yaptığı aramalarda yardımcısı olmuş, annesinin bir süre büyükannesiyile kalmak istediğine dair beyaz yalanını da yutmuştu.

“Hamur!” diye düzenli aralıklarla bağırarak aramaya başlamıştı ama bir müddet sonra Tormod onu susturup ortalığı velveleye vermemesini söyledi.

“İnsanları endişelendirmek istemeyiz.”

Okulla tarla arasındaki dar yol, yabani otlarla, çalılarla, ahududularla ve tuhaf aromalı *kekremsi* kara meyveleri olan kuş kirazı dallarıyla sarılıydı. Ufak tefek huş ağaçları, siyah ve gri gürgenler, bol miktarda da pelin otu vardı. Helene, hamurun bu yoldan gittiğine emindi, yakınlarda bir yere gizlenmişti kesin. Etrafı iyice arayıp taradı; bir sonraki dönemeçte olmalıydı ya da bir sonraki tümseğin orada. Her yirmi saniyede bir ‘bir şey gördüğünü’ zannedip bağıırıyordu. Tormod da onu her defasında tekrar susturdu ve bağıırmayı bırakmasını istedi. Kızın enerjisi bitmek bilmiyordu, baştan aşağıya cıvı cıvıldı, ama bir yandan da oldukça solgun görünüyordu. Tormod son birkaç gündür onu endişeyle inceliyordu; yüzü tamamen kül rengine çalmış, gözlerinin altı neredeyse karaciğer moruna dönmüştü. Her şey yoluna girdikten sonra onu bir doktora götürse iyi olacaktı.

Helene, sınırlı algısıyla, dikkatini çocukça sürekli yolun ötesine odaklayarak her ayrıntıyı –*her bir detayı*– sadece bir çocuğun becerebileceği şekilde özümserken, Tormod’un içinde başka bir şey yaşanıyordu. Hayal gücüyle Råset semalarında yetmiş metre havaya yükselmiş, köyü yukarıdan bir harita gibi kuşbakışı inceliyordu. Daha önce hiç Råset haritası görmemişti, insanlar ciddi bir sebebi olmadıkça yaşadıkları yerin haritasına bakmazlar –avuçlarının içi gibi bilirler orayı sonuçta– Tormod da Råset’i hiç bu açıdan düşünmemişti ama dolaştıkça zihnen havalara uçup habitatını yukarıdan izlemeye başladı ve hayretler içinde fark etti ki köyün içinden geçen tüm yolları ana hatlarıyla görebiliyor, hatta belki de en önemlisi, kaçış yolları diyebileceğimiz bütün rotalara üstten bakabiliyordu. Binaların güneybatı yönündeki körfeze

doğru işaret eden bir ok ucu gibi dizilmiş olduğunu gördü. Alt kısmı körelmiş bir kalp şeklini de andırıyorlardı. Körfez doğal bir yapıya sahipti, insanların eski zamanlarda oraya bu kadar yakın noktalara yerleşmeye karar vermesi şaşırtıcı değildi. Ana yol köyün tam ortasından geçiyor ve bir nehir gibi Dilkesen'i ikiye bölüyordu. Evet, gördüğü gibi, ana yol köyü aşağı yukarı iki yarıya bölmüş, iki ayrı parçaya ayırmıştı –eğer kalp benzetmesine sadık kalacak olursak, iki ayrı 'odacığa' da diyebiliriz. Tormod bunu daha önce hiç düşünmemişti. Daha çok ana yolun kuzeyinde, yani köyün sağ kanadında sıkışıp kalmıştı açıkçası. Neden peki? Nehir yatağının bulunduğu yer olduğu için mi? Yoksa çocukluk evi o tarafta olduğu için mi?

Küçük yolların işlevi daha ziyade tarlaları, arka bahçeleri, dükkânları ve okulu, köyün merkezi diyebileceğimiz kısma bağlayarak bir tür ağ oluşturmaktı. Bu yollar, daha önce de belirttiğimiz gibi pek tabii ki merkezde olan kilisenin avlusunun etrafında kıvrıla kıvrıla evleri birbirine bağlıyordu. Asfalt yolların –ya da en azından çakıllı yolların– ötesinde, berisinde ve arasında daha küçük yollar, kaldırımlar, kaçamak geçitler ve patikalar vardı. Buralı değilseniz bilemeyeceğiniz çok eski kestirmelerdi bunlar. Haritalara işlenmemişlerdi ve muhtemelen havadan çekilen fotoğraflarda da görünmeyeceklerdi, ancak Tormod'un zihnindeki Râset iç haritasında gün gibi parlıyorlardı; Tormod'un haritasında ana arterler onlardı. Kil hamuru hemen hemen her yerde olabiliirdi, ama Tormod içgüdüsel olarak bu eski yolları ve geçitleri takip etti. Uzun pantolonu ve kallavi ayakkabılarıyla Helene hemen dizinin dibinden, Alf de bir taş atımı kadar geriden gelirken,

kuşbakışı perspektifiyle bölgeyi incelemeyi sürdürdü –çünkü kili bulmak zorundaydılar, başka seçenekleri yoktu.

Nehir boyunca uzanan araziler koca koca ağaçların gölgesinde daha nemli ve daha verimli görünüyordu. Tormod, kilin, batıya uzanan daha yüksek kesimlerden ziyade buralara gelmiş olmasının daha muhtemel olduğunu düşünmüş ve araştırmaları neticesinde eğimli çayırın alt kenarındaki dar ve derin nehir kıyısı boyunca yürümeye başlamıştı. Çocuklara onu takip etmelerini söylemeye gerek bile duymuyordu; zira yavru kazlar gibi nereye gitse peşinden geliyorlardı zaten.

Tormod, körfeze kadar nehir kenarından gitmeye devam edip eski değirmenin kalıntılarını geçerek mezar höyüğünün ve su havuzunun olduğu yere de baksalar mı acaba diye düşünürken Siv'den bir mesaj geldi. Olduğu yerde duraklayıp karısının kısacık mesajını üç kez okudu. Son üç gündür gelen ilk hayat belirtisiydi bu. İşte dönmüştü.

Neredesin?

İz peşindeyiz, yazdı Tormod beceriksiz bir yavaşlıkla, dili dudaklarını yalarken.

Bitince görüşürüz, diye cevapladı Siv.

Nehir, bir an için ana yolun altındaki tünelle köprü karışımı bir yerde, izlerin medeniyete açıldığı noktada, caddenin yaklaşık yarısı kadar aşağısında gözden kayboldu. Tamamen bertaraf olmuştu.

İki çarpık eski Norveç akçaağacından uzanan dallar Tormod'la çocukların üzerine çatı gibi serilmiş, bir çıkış yolu, bir geçit gibi görünüyordu. Tam izin sonuna yaklaştıkları bu noktada

Siv aniden tünelin sonundaki açıklıkta karşılarına çıktı. Batan güneşin ışıkları arkasından etrafı aydınlatırken onu gölgede bırakıyordu. Kil hamuru uzun süredir kayıptı ama işte Tormod Blystad'ın karısı, çocuklarının annesi, hayat arkadaşı bir siluet halinde onları bekliyordu. Tormod da çocuklar da fırladılar. Siv'e ne olmuştu böyle?

Helene sevinç çığlıkları atarak annesine koştu. On üç yaşındaki koca ergen Alf bile genç bir buzağı gibi ona doğru atılmıştı. Tormod göğsünde garip bir duygunun uyandı-ğını hissetti; karısı toplanıp gittiğinden beri içini kemiren tüm hayal kırıklıkları bir anda uçup gitmiş, Siv'i gördüğü anda ortadan kaybolmuştu; yerineyse rahatlatma ve yepyeni bir duygu gelmişti –yoksa aslında eski bir duygu muydu? En kibar şekilde tarif etmek gerekirse Tormod aslında Siv Danielsen'e alışmıştı ama o anda tüm kadınların parıltısının gözünün önünde netleştiğini fark etti. İşte orada duruyordu, hem genç hem yaşlı; sanki eve dönmüştü ama aynı anda yepyeni bir yere de gitmişti. Tormod'un ağzı açık kalmıştı.

Evet, eski havası yerindeydi ama yeni bir kıvılcım da vardı. Siv özgüvenli, inatçı ve gururlu görünüyordu. Çocukları Tormod'un uzun zamandır görmediği kadar şefkatli kol-larla karşıladı. Siv'in günbatımında ışıldayarak akan altın sarısı dolgun saçlarıyla kendinden emin duruşu, onu yirmi yıl öncesine götürmüştü. İnanılır gibi değildi. Işık karı-sından geliyordu sanki. Saç yüzünden miydi? Yoksa bizzat kendisinden mi? Bilemiyordu. Kafa karıştırıcıydı. Tormod gözlerini kıstı.

Siv sözlerini birkaç kez tekrarlamak zorunda kalmıştı. Evet, onu doğru duymuşlardı, Ostgardenli Pauline'in saçlarıydı bunlar. Yok artık, dedi Tormod. Evet, Lisbeth ısrar etmişti. Hatta saçları tavan arasından bizzat kendi gidip almıştı. Annesinin umurunda değilmiş, dedi Siv.

“Ben hiç...”

Tormod boynunun arkasını ovuşturdu, gözleri tıpkı bir dalgıç kuşu gibi ayak uçlarıyla karısı arasında bir yukarı bir aşağı gidip geliyordu.

“Yani, ben...”

“Saçlar istediğim kadar bende kalabilirmiş,” dedi Siv.

“Yani izin mi verdiler?”

“En azından tüm bunlar bitene kadar.”

Çocuklar sevinçle alkış tuttu, en çok da Helene. O bile Pauline hakkındaki her şeyi biliyordu; Råset'teki herkes hikâyeyi duymuştu ve şimdi o hikâyedeki Pauline'in saçları annesinin omuzlarından altın gibi sarkıyordu. Bu manzara adeta bir serap misali Helene, Alf ve Tormod'un gözlerinden süzülüp içlerine aktı. Siv ve saçları hepsinin iliklerine işlemişti.

Güneş ışınları turuncuya çalan sarımsı tonlarıyla Råset'i sıcak bir renge boyuyor gibiydi. Blystad ailesi yokuş yukarı aheste aheste çıkarken arkalarında kalan köyleri fazla ısınmışa benziyor, hatta ateşi varmış gibi görünüyordu. Yaz tatiline az kalmıştı, yılın en parlak gecesi çok uzak sayılmazdı. Coşku dolu Helene, hamuru dilinden hiç düşürmüyor, nerede olabileceği hakkında tahminler yürütüp duruyordu. Diğerleriye onu kendi haline bırakmış, sessizce yürüyorlardı. Alf bir sopa bulup yere vurmaya başladı ve biraz geride kaldı. Tormod, pek adeti olmadığı halde gönül çelen bir edayla kolunu Siv'e doladı (bir yandan Pauline'in saçına da dokunuyordu); Siv de bunu yapmasına müsaade etti, ona izin vermişti. Yol kenarındaki çitin üstünde duran bir saksağan sinirli sinirli kuyruğunu salladıktan sonra hararetle öterek uçup bir ağaç dalına kondu ve kargalarla atışmaya başladı. Kargaların ne kadar acayip, centilmence bir tarzı vardı; Tormod ne zaman bir karga görse hep bunu düşünürdü.

"Bence hamur, Pasaklı'nın saklandığı yere kaçtı!" dedi Helene bir hevesle.

"Öyle mi?" diye karşılık verdi ona Tormod umarsızca.

Helene öfkeli bir tempoda anlatmaya devam etti –kendisi farkında değildi belki ama garip bir mizah anlayışı vardı ve genelde heyecanlandığında su yüzüne çıkan komik bir zamanlamayla akıl sır ermeyen fikirlerini herkesin üstüne boca ederdi. O esnada ağzından gökkuşağı gibi dökülen kelimeler şunlardı: İn, mağara, çukur, delik, hendek, kürek, tıkmak, çomak, blok, inşa, kazı, karalama, düzenli, kazmak, organize, süslemek, rahat, sarılmak, övünmek, izlemek, çizik, fırça, hasta, hastane, ilaç, doktor. Anlattığı şeyse Pasaklı ile kil hamurunun beraber yaşadığı yer hakkında vahşi bir hikâyeydi. Fikirler aklına geldiği anda dediğim dedik iddialarda bulunuyordu; sonuç olarak da saklandıkları yerin ‘dükkânın arkası’ olması gerektiğine karar verdi. Fakat dükkânın arkasındaki alanın asfalt kaplı, kupkuru bir yer olduğu göz önüne alındığında bu berbat bir öneriydi. Orası ne bir kil hamuru ne de bir köpek için uygundu. Helene, ağzından en son çıkan “kiler” kelimesi uzun bir geçirmeye dönüşerek yutkunmayla nihayete erece kadar dallı budaklı hikâyesine devam etti. Sonra bir an durakladı ve gözlerini kırıştırarak ağzına gelen ne varsa aşağıya geri göndermeye çalıştı.

“Miden mi bulandı?” diye sordu Tormod.

Helene başını sallarken ağzını şapırdattı.

“Midem bulandı ama karnım aç sadece,” dedi ve yepyeni bir fanteziye başladı:

“Ranzanın alt yatağında Pasaklı yatıyor ama bazen yer kavgası yapıyorlar çünkü hamur yüksekten korkuyor ve yere yakın

olmak istiyor, bu yüzden alt katta yatması onun için daha iyi, ama Pasaklı da tırmanmaktan korktuğu için...”

Siv aniden dönüp kızını dirseğinden yakaladı. Helene hemen konuşmayı bıraktı ve Siv kızına sarıldı.

“Alf!” diye seslendi sonra.

Alf sopasını attı ve sokağın hemen hemen orta yerinde duran annesiyle kız kardeşine doğru yavaşça yürüdü.

Siv sonra açıklama yapar gibi konuşmaya başladı. O konuşurken Helene de başını eğip annesinin yeni saçlarını, yani Pauline’in göz kamaştıran saçlarını, parmaklarının arasında bükerek oynuyordu. Muhtemelen, dedi anneleri Helene’yle Alf’e, kil hamuru (kullandığı kelimeler tam olarak bunlardı) temelli olarak gitti. Hamuru kil ve topraktandı zaten; bu yüzden de büyük bir ihtimalle ait olduğu yere, yani toprağa, geri döndü. Bir yerde uzanmış yatıyordur, bırakalım yatsın; hepimiz için en iyisi bu. Helene cevap vermedi ama Alf hafifçe başını salladı. Tormod ise boşlukta gibiydi, yüzünde hiçbir ifade yoktu.

Siv önünde ayakta duran oğlunun dizine elini koydu ve kısa bir duraklamadan sonra sözlerine Pasaklı hakkında konuşarak devam etti. Onlara gerçeği anlattı. Pasaklı’nın kaybolduğu gün, Siv, kendisine bir yük treni gibi çarpan âdet sancısının etkisiyle kuaför salonundan erken ayrıldığını söyledi. Eve geldiğinde Pasaklı her zaman yaptığı gibi aksine onu kapıda karşılamamıştı. Bir gariplik vardı. Mutfaktan atölyeye giden kapının açık olduğunu gören Siv içeri göz attı ve Pasaklı’nın çarpık çurpuk bir şekilde yerde yattığını

gördü. Köpekcağız patilerini açık kovalardan birine sokup sırra bulanmış ve anlaşılan o ki bu sırrın içinde fare zehri olarak kullanılan baryum karbonattan da varmış. Norveç kurtları da temiz köpekler olduğundan, Pasaklı'nın patilerini yalamış olması gerektiğini söyleyerek açıklamasını bitirdi Siv. Hepsi bu kadardı. Pasaklı ölmüştü. Evlerine giden küçük meçhul yolun ortasında çömelmiş bir halde sakince ve soğukkanlılıkla söylemişti bunları Siv tüm gücünü toplayarak. “Onu gömdüm,” dedi. “Size söylemem gerekirdi, biliyorum, ama o kadar korkunçtu ki galiba cesaret edemedim. Maalesef buna cesaret edemedim. Çok üzgünüm.”

Eve döndüklerinde Tormod, tepeden tırnağa vücudunun her yerini saran bin bir türlü duyguyla küçük yatak odasında huzursuzca ileri geri volta atmaya başladı. Siv'in apaçık bir kurbandan sadık bir anneye dönüşümü, tüm detaylarıyla –çocuklara Pasaklı'nın ortadan kaybolmasıyla ilgili hayati ve bir o kadar da acıklı bir son hissi vermesi, tabiri caizse kartlar açık oynaması– ne kadar kolay olmuştu öyle. Ağır gelmişti birden. Tormod düşüncelerini toplayamıyor, adeta çırpınıyordu.

Siv şimdi de çocukları gece uykusu için yatırıyor. Tormod, Helene'nin odasından fısır fısır sesler duydu, ardından Alf'in odasından da kısa ve daha sade bir fısıldaşma geldi. Çocuklar bu gece yataklarında yatacaklar, diye düşündü Tormod kendi kendine, hem de Pasaklı hakkındaki yeni ve acı verici gerçek akıllarında henüz tazeyken. Alf üzüldüğünde ya da hayal kırıklığına uğradığında hep belli bir ses tonuyla

konuşurdu; Tormod o sesin kokusunu alabiliyordu, Alf'in kötüleşen ruh halini yüz metre öteden koklayabiliyordu. Tam kelimeleri duyamasa da çam lambriden sızan mutsuzluğun altına imzasını atabilirdi. Tormod, içinde bir can sıkıntısı dalgasının yükselmeye başladığını hissetti. Alf'in sesi zayıf ve yaralıydı, sanki sızlıyordu. Bu gecekinin her zamanki sızlanmalarından daha başka olduğunu biliyordu, kendine daha fazla hâkim olamadı. Kapı kolunu kararlı bir şekilde indirip oğlunun odasının kapısını açtı ve ne bu kargaşa diye sordu. Alf yerinden fırladı; yanakları al al olmuş ve ıslanmıştı.

"Alf bu akşam bilgisayarında biraz daha fazla oynamak istiyormuş, keyfi yerine gelsin diye," dedi Siv.

"Biraz daha mı?"

"Evet, durumun olağandışı olduğunu da göz önünde bulundurursak..."

"Evet, evet, fazlasıyla olağandışı."

"Tormod..."

"Daha fazla bilgisayar yok, Alf," dedi Tormod sertçe. Sonra da ekledi: "İyice aptala çeviriyor seni."

Kapıyı tekrar kapatmadan önce gördüğü son şey, Alf'in 'aptal' kelimesi üstüne düşerken kızaran yüzüydü; sanki o kelimeyi de çocukla birlikte oraya kapatmıştı. Sonra Helene'nin odasından hıçkırığı andıran hassas sesler geldiğini duyar gibi oldu.

Tormod içeri girdi ve kızını odanın ortasında, yerde ağlar-ken buldu. Onu kollarından tutup sıkıca kavradı. Kavga etmesinler istiyormuş.

“Kavga etmiyoruz ki, Helene.”

“Ediyorsunuz işte, duydum sizi,” dedi. “Alf’e kötü davra-nıyorsun.”

“Hayır kızım, herkesin biraz dinlenmesi gerekiyor artık, o yüzden,” dedi Tormod.

“Ben Pasaklı’yla kilin birlikte yaşamasını istiyorum,” diye ağlıyordu Helene.

“Biliyorum tatlım, ama annenin dediğini duydun.”

“İstemiyorum öyle!”

“Helene,” dedi Tormod, ona daha da sıkı sarılarak. Kelimeler onu yüzüstü bıraktığında elinde kalan tek şey buydu. Daha sıkı sarılmak. Ama sarılmak da bir yere kadardı, her şeyi çö-zemiyordu; Tormod’un güçlü kolları bile bunu başaramadı.

“Midem bulanıyor,” dedi Helene.

“Aç değil miydin?”

“Bilmiyorum, karnım çalkalanıp duruyor. Aç mıyım, midem mi bulanıyor, anlamıyorum baba.”

Tormod banyoda dişlerini uzun uzun fırçaladı. Aynada, ağzı bir dağ geçidine benziyordu, diş fırçası da bu geçide girip çıkıyordu. Köşeli çenesinin iki tarafındaki gözeneklerde gri lekeler belirmeye başlamıştı. Gözlerinin arasında derin bir

oyuk vardı, yanakları çökmüştü, gözleriye hareketsizdi. İnatçı görünüyordu. Muazzam kemik yapısıyla yüzü hâlâ biçimli görünüyordu ancak çok sertti. Omuzları o kadar genişti ki aynanın kenarlarından taşıyordu. Râsetli marangoz, açık havada yaptığı onca iş neticesinde bronzlaşmıştı, kalın boynundaki damarlar belirginleşmişti ve boğazındaki kıvrımlı kaslar, bir ok gibi, köprücük kemikleri arasındaki oyuğa, göğüs kafesine ve göbeğine kadar aşağı doğru işaret ediyordu. Çişi gelmişti. Tormod yavaşça ve umarsızca dişlerini fırçaladı, o arada lavabonun porselenine değince gelen soğukluk bir anda şok etkisi yarattı ve Tormod irkildi. Sonra işemeye başladı. İlk başta, akışı düz bir şekilde lavabo deliğine yönlendirdi; içi boş, şırlı bir ses çıkıyordu. Bir süre sonra yukarı kaldırarak akışın yükselmesini sağladı. Şimdi direkt taşma deliğini hedef alıyor, yani musluğu kapatmayı unuttuğunuzda güya lavaboyu su basmasını önleyen o manasız deliğe işiyordu. Ardından akıntı musluğa, kulplara ve sabunluklara çarparak devam etti. Çok geçmeden aynanın dibine işemeye başladı; akış cama doğru eğildi, alta kaçtı. Lanet olsun, dedi. Hızı azalmıştı. Hayır, ne demişti? Şerefsiz. Sadece damlıyordu artık. Birkaç saniye daha damladıktan sonra akıntı durdu ve işemesi bitti. Camdaki sidik damlaları yansımaları bozuyordu. Tormod raftan bir havlu alıp lavaboyu alelacele sildi, ardından yere attı ve oradaki pisliği temizlemek için de ayağını kullandı. Sonra dönüp yatak odasına yöneldi.

Tormod Blystad karakter olarak meselelerin lafını eden bir adam değildi. Ağzını açması için gerçekten sınıra gelmesi gerekiyordu. Fakat o güne has olarak yatak odasına adım atar atmaz Siv’le yüzleşmeye karar vererek neden Pasaklı’nın zehirlenmesi hakkında hiçbir şey söylemediğini sordu.

“İnanılmaz bir şey bu, Siv,” dedi.

Siv kocasına baktı; kararlı ve artık bıkmış gibi görünüyordu, yorgundu. Sonra iki eliyle çantasına uzandı ve çuval bezinden yapma bir kafaya benzeyen peruk tutucusunu çıkardı.

“Tormod...”

“Ne?”

“Başımıza hiç bu kadar gizemli bir olay gelmemişti, Tormod.”

“ ... ”

“Kazaydı sonuçta.”

Evet, bunu Tormod da biliyordu. Ama bu tarz önemli şeyleri haber vermek gerekmez miydi? Siv aynı fikirde değildi. Çocuklara, acayip bir zehirlenme sonucunda öldüğüyle ilgili korkunç gerçeği söylemektense, Pasaklı’nın kaçıp gittiği konusunda bir hikâye uydurmayı tercih ederdi. Tormod bile bunu anlamak zorundaydı. İki çocuk da kendilerine göre hassastı, yüzlerine yüzlerine ölüm ve felaket haberleri çarpmanın bir anlamı yoktu. Her zamanki duygusallıktan uzak tavrıyla yapıyordu bu açıklamayı Siv. Fakat şu an her şeyin çok kaotik bir hal aldığını göz önünde bulundurarak onlara gerçeği söyleyebileceğine karar vermişti.

“Önce bana anlatmaya ne dersin peki?” dedi Tormod. “Bunca zamandır aptal gibi dolanıp duruyorum.”

“Anlamıyorsun, Tormod.”

“Neyi?”

“Seni de korumaya çalıştım.”

Siv, peruk tutucusunu komodinin üstündeki lambayla *Throne of Glass* başlıklı el sürülmemiş kitabın arasına koydu. Sonra yine kocasına döndü. İşte orada duruyordu, parke zeminin ortasında çoraplı ayaklarıyla, her zamanki gibi heybetli ve güçlü, göğsü geniş, saç başı dolgun, yeni tıraş olmuş ama bu tür soyutlukları anlayamadan, kavrayamadan, takdirle karşılayamadan veya taşıyamadan öylece duruyordu. Bir insan tüm eylemleri, tüm kontrol duygusu, tüm teşebbüsleri ve çabaları, dürtüsü boşa çıktığında –ya da daha da kötüsü, bok yoluna gittiğinde ne yapabilirdi ki? Sadece orada öyle dururdu; tıpkı Tormod Blystad’ın o an karşısında, sirke satan haşin suratı ve sarkan yumruğuyla, karaktere bürünmüş bir boşluk misali durduğu gibi.

“Beni korumak mı?” diyerek başını iki yana salladı.

“Sana da göz kulak olmam gerekiyor, Tormod. Sen de kırılgansın.”

“Köpeği sen mi gömdün?”

“Hayır, yardım istemek için Thune’a gittim. Oğlu evdeydi, evin arkasına bir çukur kazdı, sonra da onu içine koyup geri doldurdu.”

“Tüm bunları yaparken neye sebep olduğunun farkında mısın?”

“Neye mi sebep oldum? Onu baryum karbonatıyla öldüren sendin, ben değil.”

Siv iki elini de kullanarak nazik ve ilgisiz bir tavırla Pauline’in saçlarını kafasından çıkardı ve yumruğunu peruğun altındaki takkenin ortasına geçirdi. Bir-iki saniye boyunca saçın önce bir tarafını sonra diğer tarafını inceleyip yokladıktan sonra sırtı Tormod’a dönük bir şekilde yatağın kenarına oturdu. Fırçasını alıp yumruğunun üstünde duran saçları lambanın loş ışığı altında sakince taramaya başladı. Vilhelm Hammershoi’un tabloları Blystad ailesi için bir referans noktası olmasa da bir an için bu görüntü Tormod’a neredeyse Hammershoi-vari gibi göründü –Siv’in göz alıcı, engelbeli, soluk boynunun yukarı doğru durmaksızın yükseldiği ve kafatasının üzerinden devam ederek diğer tarafta kaşlarının üstünde ancak son bulduğu gerçeğini saymazsak tabii. Peruk da Siv’in başının hemen yanında yumruğuna dengelenmiş halde havada absürt bir şekilde asılı duruyordu.

“Yine de bilmek isterdim,” dedi Tormod.

“Bundan emin misin?” diye sordu Siv.

“Kesinlikle,” dedi Tormod sertçe.

“Bebeklerle filan arandaki ilişkiyi düşününce...”

“Bebekler mi?”

Siv taramayı bıraktı ve peruk takkesini on parmağıyla birden esnetti. Daha sonra peruğu komodinin üstündeki man-

ken standına, yani peruk tutucusuna dikkatle yerleştirdi. Pauline'in saçları, daha doğrusu artık Siv'in saçları, gece boyunca burada dinlenecek ve düzgün bir şekilde bakılacaktı. Siv de saçsız başını kuştüyü yastığına indirdi.

“Çok hassassın, Tormod. Ben sadece yardım etmeye çalışıyorum.”

“Bana yardım etmeye çalıştığın konu nedir?”

“Yavru köpekler de vardı, Tormod. O sır kovasıyla öldürdüğün bir tek Pasaklı değildi.”

“Yavru mu?”

“Pasaklı hamileydi.”

Tormod çarpılıp kalmış gibi bir yüz ifadesiyle karısına baktı. Bu haber onu paramparça etmişti. Önce her yerini ateş bastı, ardından midesi bulandı. Sonra da ağlamaya başladı.

“İşte bak,” dedi Siv.

Tormod yatağı oturdu ve daha da şiddetli ağlamaya başladı.

“Hadi ama,” dedi Siv, uzanıp onu okşayarak.

O gece, Tormod ve Siv Blystad yıllar sonra ilk kez birlikte oldular. Münasebetleri esnasında, Tormod'un parmakları Siv'in kafa derisini yoklayıp durdu. Aşırı şişirilmiş bir balon gibi her dokunuşunda sanki gıcırdıyordu. Karısına yanaşırken, bütün gerçekliğiyle yatağın başucunda endam eden Pauline'in saçlarına kaçak bakışlar atmadan edemiyordu. Kafa derisi ve saç... Bu iki unsur birlik olmuş, Tormod'a ruhunun derinliklerinde bir yerde işkence ediyor gibiydi.

Gözlerini kısıtı ve kendini önünde açılan boşluğa bıraktı. Sanki içindeki toprak dönmüş, bir heyelan başlamıştı. Kapıldıkları coşkuyla Siv kocasının göğsüne sert bir şekilde vurdu, sonra ikinci kez vurdu, ardından da üçüncü ve son bir kez daha vurdu.

Råset'te söylentiler dolaşmaya başlamıştı. Hayvanları ve Guro'nun oğlu Alan'ı içeren hikâyeler anlatmak köylüler arasında adeta bir hayal gücü yarışına dönüşmüştü; köylünün ağzı iyice gevşemişti. Herkes virüsler ve hayvan vebaları hakkında konuşuyordu. Birçok kişi, 1970'lerin sonlarında tilkileri vuran uyuz salgınından bahsederek yara bere içindeki zavallı hayvanların etrafa yaydığı pis kokuları dehşetle hatırladı. Bazı yaşlı insanlar bile *şehir hayaletleri* ya da *orman perileri* gibi tuhaf olguları gündeme getirmeye başlamıştı. Tüm bu konuşulanlar en nihayetinde ilk olarak Siv'in kuaför salonunda çalışırken duydukları vasıtasıyla, daha sonra da okuldan eve gelen Helene'nin anlattığı çarpıtılmış versiyonları aracılığıyla Blystadların evine de ulaştı. Helene, diğer bütün çocukların, geceleri etrafta dolaşan kör bir keçi hakkında konuştuğunu söylüyordu.

Tormod, Helene'yi pratisyen hekime götürdü. Doktor, kızın biraz solgun göründüğünü kabul etse de demir seviyesinin biraz düşük olmasının dışında herhangi bir problem bulamadı. Dinçliğinden hiçbir şey kaybetmemişti; tipik olarak demir eksikliğiyle ilişkili olan halsizliğin hiçbir belirtisini göstermiyordu. Anemik ten rengi ve 'morluğu' –yani göz-

lerinin etrafındaki koyu halkalar– da demir takviyesi için bir reçete yazdırıp hemen tedaviye başlarsa kaybolacaktı.

İki gün sonra, üç ayrı çocuk, koca birer yumurtaya benzeyen dümdüz kafalarıyla hıçkıra hıçkıra ağlayarak evlerine gittiğinde işler çığırından çıktı. Bu çocuklardan kız olanı, kalpli şeker dolu bir paketi gizlice açmak için evin arkasına geçmişti. Normalde şekerleri diğer iki arkadaşıyla eşit paylaşması gerektiği için o esnada onlardan birinin şakadan saç örgüsünü çektiğini sanmıştı. Onlara “durmalarını” söyledi ama aynı şey bir kez daha olunca arkasını dönmeye fırsat bulamadan bir şey onu öne doğru eğdi; dediğine göre, sanki birisi büyük bir fırın eldiveniyle başını bükmüş gibi hissetmişti. Kendine geldiğinde gördüğü ilk şey, çamura dağılmış kalpli şekerler ve ona hayalet görmüş gibi bakan arkadaşlarının şaşkın yüzleriydi. Diğer iki ‘emilen’ çocuğun da benzer hikâyeleri vardı; hatta birisi kanat gibi bir şeyin yüzünü kapladığını, bu yüzden de kafa derisi bükülürken nefes alamadığı ve hiçbir şey göremediğini iddia etti. “Az kalsın boğulacaktım,” diyordu burnunu çekerken. “İyi de ne oldu böyle?” diye sordu anne-babası. “Hatırlamıyorum,” dedi çocuk sızlanarak. On iki yaşındaki diğer oğlan da yaşadıklarının tüylerini diken diken ettiğini söylüyordu sadece.

Kalpli şekerleri dökülen kızın sinir küpü babası, Guro’nun bir tanıdığıydı; tırnaklarını kaybeden Alan’ın annesi olan Guro ise daha önce de belirtildiği gibi bir dükkân çalışanıydı. Guro, dükkân sahibinin karısı Kirkenes ile konuşmuş ve Tormod Blystad’ın karısı Siv’le kızı Helene’nin geçenlerde bir sabah alışverişe geldiklerinde yanlarında torbalarını taşımalarına

yardım etmek için getirdikleri acayip bir şey olduğunu öğrenmişti. Ayrıca sunum gününden sonra Helene'nin kili hakkında çocukların verdiği belli belirsiz eşkaller de vardı. Üstüne bir de Nebbenes restoranından gelen tanık raporlarıyla bağlantı kuruldu ve sonuç olarak, tüm bu deliliklerden Tormod'un sorumlu olduğu dedikodusu köyde fısır fısır yayılmaya başladı.

Sırada Helene'nin sınıf arkadaşı ve (çelimsiz) yaşlı Jørstad'ın torunu, küçük narin kız Linda vardı. Linda okul bando-sundaydı ve provalardan sonra hep Küçük Tarzan denilen yolda başboş dolaşırdı –burası paralelindeki ana yol olan Büyük Tarzan'dan daha dik ve daha ormanlık bir patikaydı. Büyük ve Küçük Tarzan'ın birbirinden en uzak olduğu noktaya tekabül eden tepenin üstünde, kapaklı bir beton tank çıkıntısı vardı.

Linda, akşam yemeği için eve dönmeden önce bir on beş dakika ya da en fazla yarım saat orada oturmayı severdi; öğrendiği yeni melodileri klarnetiyle çalışıp oturduklarından emin olur, çalmayı bitirdikten sonra da genellikle oturup tepeden aşağı bakardı. Ferah, ilk yaz havaları Linda'nın en sevdiği şeydi; öğleden sonra köyden yükselen tüm tanıdık sesleri, özellikle de çim biçme makinelerinin sesini dinlemeye bayılırdı. Råset'te her zaman çimlerini kesen biri olurdu, dolayısıyla çim biçme makinelerinin sesi sabitti. Uzaktan yine hararetle çalışan küçük bir benzinli motorun dönen bıçaklarının sesi geliyordu. Ses aniden daha yükselince Linda "helikopter herhalde" diye düşünerek yukarı baktı ama burnu havada ve bacakları birbirine geçmiş bir şekilde

dururken ses bu defa da sanki bir taşlama makinesinden geliyormuş gibi iyice tizleşti, hemen ardından da her şey karardı. Uyandığında başı çırılçıplaktı ve klarneti gitmişti. “Tarzan’ın aşağısında çaldığını duyar gibi oldum,” dedi titreyen sesiyle.

Yaz tatilinden önceki son okul haftasında dedikodular ve söylentiler ayyuka çıktı. İki genç, işçi lojmanlarının olduğu tarafta moped üstünde sarma sigara içerken yamaçtan hışırtı geldiğini duymuştu. Kafalarını çevirince şeffaf beyaz bir plastik torba giyen ‘topak’ gibi bir şey gördüler –söylediklerine göre bu bir çeşit çöp torbası olmalıydı, çünkü kulpları büyüktü, sıradan bir poşetinkinden çok daha genişti, daha ziyade kayışa benziyorlardı, bu da topağın tulum giymiş gibi görünmesine neden olmuştu. Neden peki? Şeyden dolayı mı... mesela, küçük, çarpık adımlarıyla üzerinde hareket ettiği tüm toz ve kirin kendisine bulaşmasından korunmak için mi? Çiftçinin biri de Fos tarafında ‘ucube gibi cücemsi yaşlı bir adamla’ konuştuğunu iddia etti; bu küçük cüce ona kibarca karşılık vermişti, hatta termostan bir fincan kahve bile almıştı. Hepsi bu kadar da değildi; anlatılan hikâyeler gittikçe daha vahşi hale geliyordu. Karin Volden geçenlerde uyku tutmadığı için köpeğini de alıp gece yarısı Sagbruksvegen’den Velttjernet’e doğru uzun bir yürüyüşe çıkmıştı. Köpek hemen ipini çekiştirmeye başlayarak gergin gergin etrafa işemeye koyuldu. Bunun üstüne Karin ormanın kenarında bir hareketlenme gördü. Hilal şeklinde bir şeyin parlamıştı, yoksa metal miydi? Karin Volden, boynunda şalı, elinde de orağı –bunu üstüne basa basa söylemişti– olan küçük yaşlı bir kadın silüetinin ağaçların arasından kaybolup

gittiğini gördüğüne yemin ediyordu. Bu artık insanları gaza getirmişti. Tırpan mı? Orak mı? Daha neler! Kim köyde dört dönerek saç hasadı yapıyor olabilirdi?

Tormod yıl sonu gösterisi için pişirdiği elmalı tarçınlı turtayı haşır huşur sesler eşliğinde folyoya sarıp oturdu. Aklı başka yerlerdeydi; kucağına sıcaklık veren folyo paketiyle, Siv'in üst katta hazırlanmasını –başka bir deyişle, Pauline'in güzel saçlarını tarayıp şekillendirmesini– bekliyordu. Bu yıl, Helene bir guguk kuşu rolünü oynuyordu. Kumaş parçalarından tüyleri ve kümes telinden gagasıyla, sunta parçaları kullanılarak inşa edilen bir ağaca tüneyip 'guguk' diye bağıracaktı; tüm bunları hazırlamak için haftalarını harcamıştı ve şimdi gitmek için can atıyordu. Siv onu tek başına göndermek istemediği için okula birlikte gideceklerdi. Çoğu çocuğun artık yalnız başına bisiklete binmesine müsaade edilmiyordu, dolayısıyla Helene'nin okula onlardan önce gitmesi söz konusu olamazdı. Helene buna çok bozulmuş ve huysuzluk edip ayağını yere vura vura bir hışımla gidip odasına kapanmıştı. Saat yirmi geçene kadar da bağırıp çağırarak orada kaldı. Tormod, köydeki atmosferin farkındaydı, özellikle de kendisiyle ilgili dedikodulardan haberdardı; bu yüzden de muallakta kalmıştı. Acaba Siv'in göz kamaştırıcı yeni saç başıyla okulda arzıendam etmesi etkileyici ve yatıştırıcı mı olurdu, yoksa kendilerini komik duruma düşürmek üzere miydiler? Böyle giyinmek aptalca mıydı, Pauline'in saçları çok mu iyiydi –şov yapıyor gibi mi olacaktı? Yılgınlık

seviyesi had safhadaydı. Tormod Blystad yine aynı duyguyla dolup taşıyordu.

Okulun spor salonunda durum pek iyi görünmüyordu. İzleyiciler arasında şöyle bir göz gezdirince, en az on, belki de bir düzine çocuğun saçlarını kaybettiği anlaşılıyordu. Bazıları başını kapüşonla ya da bereyle kapamıştı, ancak haziranın sonundasıcak bir gün olduğu düşünülünce şapkaların altında neyin gizlendiğinden kimsenin şüphesi kalmıyordu: Tabii ki de kepkel kafalar. Bir ortamda birden fazla saçsız çocuğun olması distopik bir şey, spor salonu da demir parmaklıklar arasında tamamen hastalığa kapılmış bir manzara gibiydi. Aslına bakarsanız, okulda veya sokakta saçsız bir çocuk görmenin Ortaçağ'dan kalma bir havası var; insanın aklına ceza olarak kesilen saçları, bitleri, uyuzları, utançları, kanseri, askerliği ve savaş alanlarını getiriyor. Gerginlik kesinlikle normalden daha yüksek görünüyor, diye düşündü Tormod kendi kendine. Doğruyduda. Son birkaç gündür Råset'te dört dönen mesajlar, yorumlar ve spekülasyonlar nihai olarak herkesin aklında kocaman, ortak bir soruya dönüşmüştü: Tormod Blystad ile kim yüzleşecek?

Tormod'un eski öğretmeni ve hanım hanımcık Linda'nın büyükbabası çelimsiz ihtiyar Jørstad, hem son olaylarla hem de söylentilerle yakından ilgileniyordu. İlk başta Tormod'un teknik açıdan yetenekli bir genç olduğu konusunda kendi kendine bir sonuca varmıştı, ama sonra torunu saçlarını ve klarnetini kaybetmiş halde eve gelince birden tüm bu olayların içine sürükleniverdi. En meraklı tayfaya (yani en çok köpürenlere –ya da öfkeden kuduranlara da deni-

lebilir) Tormod'la konuşacağını ve işin aslını öğreneceğini haber verdi. Önce çocukları harekete geçirmeleri gerektiği söyledi onlara, böylece Tormod bir şeyler yapmak zorunda kalacaktı. Tormod'un etrafa saldığı bu çılgınlığa bir son vermesi bekleniyordu. Meselenin orta yerinde kalan Jørstad da durumu gereğı bir miktar merak duyuyordu ama bunu kendine sakladı.

Tormod elmalı turtasını diğer herkesin getirdiğı yiyeceklerin en arkasına koydu. Masada ne yoktu ki: Kahve demlikleri, poşet çaylar, pizza dilimleri, bir tabak omlet, beş su böreğı (muhtemelen Kürt aile getirmişti), bir tabak tütsülenmiş jambon, tavuk kanatları, az pişmiş ekmek topları, üç-beş kek, tartoletler ve tarçınlı rulolar, birkaç paket bisküvi ve bir kâse tırtıklı cips... Råset'in biraz mahcup ama her zamankinden daha da havalı yerlisi, yani Tormod'un güzel karısı Siv, koltuk bulmak için sıra sıra dizilmiş sandalyelerin arasından geçerken bütün gözler ona döndü. Salondaki babalar kollarını göğüslerinde birleştirerek oturdular; birkaç kişi boğazını rahatsız edici bir şekilde temizledi, bazıları da başını sarsa sarsa salladı. Anneler rujlu dudaklarını büzdü. Gösteride yer alan kardeşlerini izlemek için gelen çocuklar kendilerine hâkim olamadılar ve oturdukları yerde dönüp arkalarına baktılar. Blystadlar sıkış tıkış da olsa iki sandalye bulup oturdu. Siv çenesini yukarı kaldırarak saçlarını kulağının arkasına soktu, Tormod ise bir an önce açılması için dik dik perdeye bakıyordu.

Neyse ki çok geçmeden açıldı. Alkışlar ortamın gerginliğini aldı ve yarım saat boyunca sahnede kaotik, gürültülü bir oyun

sergilendi. Çocuklar hareketleri doğru yapmak, kelimeleri hatırlamak ya da sahnenin hangi tarafına gitmeleri gerektiğine karar vermek için birbirlerine bakıyorlardı. Grubun en yeteneklisi olan Mette'nin solo performansı vardı, küçük bir bel kanto yapacaktı ama en yüksek notalarda sesi bıçak gibi kesildi. Sonra nihayet Helene'nin sırası geldi ve ağaçtaki yerinden "guguk" diyebildi ama gagası o kadar sıkıydı ki sesi sanki şişenin içinde sıkışıp kalmış gibi kof çıkmıştı. Siv o kadar gururlandı ki Tormod'un kolunu tutuverdi. Gösteri bitince bu sefer daha büyük bir alkış koptu; alkışlar henüz bitmeden ayaklanan bir adam, karısı tarafından alelacele yerine geri oturtuldu. Öfke dolu yarım yamalak cümleler duyuluyordu: "...kendi problemlerini köyün başına bela etmesi..." dendi bir tarafta, "...düzeltsin!" dedi başka bir taraf. Salonda endişeli bir uğultu vardı, fısıltılar bir sürü *kahrolası* eşliğinde yükselip alçalıyor ve "yeter", "sakın", "olmaz" gibi kelimeler üstüne basıla basıla telaffuz ediliyordu.

Hanım kız Linda bir sihirbazı canlandırmıştı; kel kafası sivri uçlu koni şeklinde bir şapkanın altına gizlenmiş, kenarlarından birkaç yün saç örgüsü sarkıyor, yüzünde de pamuktan yapılmış sahte bir sakal görünüyordu. Büyükbaba Jørstad bu performanstan epey zevk almıştı. Ancak emekli teknik okul öğretmeninin yapması gereken ikinci bir görevi daha vardı: Tormod Blystad ile yüzleşmek. Üstelik bunun gururdan göğsü kabaran anne-babalarla çocuklar arasında işler kontrolden çıkmadan önce yapılması gerektiğini biliyordu.

Birden Jørstad'a bir canlılık geldi. Birkaç babaya sakinleşmesini telkin ederek Tormod'a doğru ilerledi ve eski öğrencisini

kolundan tutup spor salonunun arkasına, sigara içme köşesi olarak bilinen yere çekti. Bomba sığınağının ağır gri demir kapaklarla kapanmış gözetleme delikleri çimlerin arasından görülebiliyordu. Jørstad lafa girdi.

“Şu işin icabına bakmamız lazım artık,” dedi. “Fazla uzadı.”

Tormod yorgun gözlerini endişeli parmaklarıyla ovuşturdu.

“İnce iş.”

“Farkındayım,” dedi Jørstad. “Ama yetti artık.”

Sırtını sigara içenlerin duvarına yaslamış, boynu da bükülmüş haldeki Tormod emekli öğretmenden neredeyse iki baş daha uzundu. Râsetli marangozun havalı gömleği omuzlardan sıkıyordu.

“Öyle ha deyince etkisiz hale getirilemez ki,” dedi.

“Başka çaren yok, Tormod. Bu işi halletmen gerekiyor.”

“İyi de nerede peki?”

Jørstad ona bilge bir yaşlı adam gibi baktı.

“Kafamızı çalıştırmamız gerekecek. Hadi sizin eve gidelim.”

Sadece akşam güneşine bakınca bile yaz tatilinin ilk gecesine girilmek üzere olduğu anlaşılıyordu; yaprakların ve diğer bütün yeşilliklerin özgürlüklerini hışır hışır ilan ettiğini duyabiliyordunuz. İki ay boyunca çocukların okula gitmesi gerekmeyecekti. Sanki önlerinde battal boy, hatta devasa bir pazar günü vardı; bomboş, ferah feza. Blystad çocukları yatağa girdikten sonra Siv de yıl sonu gösterisinin dedikodusunu yapmak için Anita'ya gitti.

İhtiyar Jørstad ve eski öğrencisi lise yıllarındaki muhabbetlerine kaldıkları yerden devam etmeye başlamıştı ancak iki adamın o akşam verandada paylaştığı fikirler, dürüst olmak gerekirse, oldukça bayattı. Tormod'un atölyesinin arkasındaki hasır iskemlelerde oturuyorlardı; Jørstad bir pilsen açmış yudumluyor, Tormod da atölyedeki süreçleri ve kil hamurunun kaçışına kadar yaşanan olayları hatırlayabildiği kadarıyla anlatıyordu. Tormod, Jørstad'ın da kendi başına bir sürü çalışma yaptığını öğrenince şaşırdı. Meğerse eski hocası, torununun okuldan eve gelip de Helene'nin sunum için okula götürdüğü dinamik kilden bahsettiği günden beri konuyla bizzat ilgileniyormuş. Dediğine göre o olaydan sonra biraz okuma ve araştırma yapmış –malum, emekli olduğu için son günlerde bolca zamanı vardı. İflah olmaz bir inek

öğrenci gibi kafasını meseleye takmış ve inciğine cıncığına kadar kurcalayıp durmuş. Özellikle de “yumuşak robotlar” hakkında yaptığı yoğun ve geniş çaplı okumalar neticesinde Tormod’un tamamen tesadüfen o tarz bir robot yapmış olabileceğine kanaat getirmişti. Duyarlı bir kil, tepkiyen bir hamur olduğuna hiç şüphe yoktu, Tormod başını sallayarak bunu onayladı ama ‘robot’ olup olmadığından pek emin değildi. Bunun üzerine Jørstad da robot ifadesinin biraz abartılı kaçtığını kabul etti.

“Sonuçta ‘robot’ sadece bir kelime,” diye altını çizdi. “Ona son derece *düşünen macun* desek nasıl olur?” dedi dramatik bir edayla beyaz sakallarını kaşıyarak.

“Düşünen mi?” diye tereddütlü bir karşılık verdi Tormod. “Pek düşündüğü söylenemez.”

Jørstad kendini otoriter bir öğretmen gibi şişirmeye çalışıyordu.

“Üç hareket tepkimesi vardı, hatırlıyorsun değil mi? Büzülme, genişleme ve dönüşme.”

Evet, Tormod bunun farkındaydı.

“Bunların üçü aynı bileşende bir araya geldiği zaman –ve tabii bu kendi kendine hareket dürtüsü verebilen bir bileşense– ortada ‘düşünen’ bir ‘kas’ olduğunu söyleyebiliriz,” dedi.

“Peki.”

“Demek istediğim, buluşundaki hareketten sorumlu merkez –buna ‘beyin’ de diyebiliriz– kasla ve maddenin kendisiyle aynı şey,” dedi Jørstad. “Muazzam bir şey bu. Terim ve

ifade batağı içine saplanıp kalmayalım,” diye devam etti. “Beyinmiş, robotmuş; hepsi büyük büyük kelimeler ama elimizde de bunlardan başka kelime yok.”

“Ama kil bu,” diye mırıldandı Tormod arazinin kenarındaki açık çukuru başıyla işaret ederek.

“Oğlunun onu bütün gün sunucunun üstünde bırakıp haşladığını unutma,” dedi Jørstad.

“Kil başka bir şey, *bilgili kil* başka bir şey.”

“Kil, Wi-Fi sinyallerine maruz kaldı –bu süreçte çoğunlukla Alf oyun oynadığı için– sonra da bir pisliğe dönüştü,” dedi.

“Köyü dört dönen şey aslında internetin ta kendisi sanki.”

“Virüslü olabilir mi acaba?”

“Dua edelim de olmasın.”

“Umarım...”

Jørstad tam felsefe yapma havasındaydı; belki de bunu bir kez olsun bilgi ve etkinin gerçekten çözüm olduğunu göstermek için iyi bir şans olarak görmüştü. O kadar çok düşündü ki zihni adeta pır pır ediyordu.

“Kil kadar dinamik olan ve kendi kendini uyarabilen, yapay bir kas,” diye devam etti, elleri önünde. “Bence etiketlemek için gayet uygun...”

“Ne etiketi?”

“Yumuşak robot,” diye tekrar etti Jørstad. İddialı bir havası vardı ama İngilizcesi biraz sallantıda gibiydi, *robot* değil de *rabot* diyordu.

Tormod ikna olmamıştı. Tekrar tekrar, o hafta sonu atölyede neler yaşandığından tam olarak emin olamadığını mırıldanıp durdu. Fakat Jørstad çözüm odaklı bir adamdı. Başkentteki eski dostu olan doçenti arasalar mıydı? Hayır, Tormod ara-maktan yana değildi. Doçent bahsinin açılması bile onu o zorlu günlere geri götürmüştü. Çok tatsızdı, her şey daha kötüye gitmişti. Tormod, “doçent” kelimesinin gerçekten de bir şeyleri *tetiklediğini* iddia ediyordu, üstelik de bunu söylerken o kelimeyi kullanmadı. Jørstad anlayışla karşıladı ve fikrinden vazgeçti –ısrarcı bir tip değildi.

Sonra Tormod, kör edici derecede bariz bir şekilde aşırı çelişik görünen bu meselede, kilin, tabiri caizse, ‘başına buyruk’ hale gelmesine yol açan sürece başka kimin dahil olduğunu paylaşmak zorunda kalacağını fark etti: Espen Heggelund.

Espen Heggelund ismi ağzından çıktığı anda Tormod neredeyse yerinden zıplayacaktı. Bu isim aslında eskiden beri Tormod’un bilinçaltında konuşulmayan, bahsedilmeyen bir tehdit ya da potansiyel bir felaket, hatta başka bir boyut gibi uyur halde yatıyordu; fakat ismi ağzına alınca, yani gerçekten yüksek sesle söyleyince, Espen Heggelund fikrini, olgusunu, varlığını dile getirmenin ne demek olduğunu tam manasıyla anlamış oldu. Hâlâ, diye geçirdi içinden. Kafasını elindeki klasöre gömmüş, hâlâ yumuşak robotları araştıran ihtiyar Jørstad da bir anda irkilerek yüzünde korku dolu bir ifadeyle Tormod’a baktı.

Jørstad, Espen’i hatırlamıştı tabii ki ama ağzında kötü bir tatla hatırladığını da itiraf etmek zorundaydı. Bu konuda dürüst olmak istiyordu. Espen Heggelund tam bir baş belasıydı,

hem de en hafif tabirle. Espen'in tuhaf bir adam olduğunu Tormod da kabul ediyordu ama şu anda bu kil ve macunların, tepkiyen malzemelerin, manyetik plastiklerin, dinamik vazelinlerin, sözüm ona 'akıllı' yağların, canlı hamurların ve –hem ticari hem de ideolojik anlamda– kendilerini kısa kil, cansız hamur, ölü madde, akılsız yüzey ya da çamur gibi eski ve durağan malzemelere karşı konumlandıran benzeri ürünlerin ticaretini yapıyordu. Tormod konuşurken kendini bir anda el kol hareketleri yaparken buldu.

Jørstad itaatkâr bir şekilde başını salladı. Bunu yaparken bir şey çığnıyormuş gibi görünmüştü. Tormod'un Heggelund ile iletişime geçmek için kuş beyinli bir köle gibi kararını çoktan verdiğini görebiliyordu. Kaçış yok, diye düşündü. Tormod, Jørstad'ı ikna etmek için mantıklı gibi görünen bir dizi argüman kasarak direnmeye çalışıyordu: Espen'i aramak zorundaydılar çünkü Espen onlara hamurun nasıl etkisiz hale getirilebileceği konusunda önerilerde bulunabilirdi. Espen Heggelund bu konuda uzmandı. Sonuçta bu olağanüstü bir durumdu. Tormod artık birdenbire bu tarz kelimeler kullanmaya başlamıştı. Büyük büyük laflar ediyordu. 'Çözüm.' 'Programlama.' 'Gerçek.' Bunların her birini kullandı. Jørstad, pratik uzmanlığın önemini kabul ediyordu, bu yüzden gönülsüzce de olsa ikna edilmeye izin verdi. Tamam, tamam, Espen'i arayabilirlerdi; sonunda kabul etmişti. Bununla birlikte Jørstad, Tormod'la yapmaktan zevk aldıkları derin, düşünceli, akıcı konuşmaların paramparça olacağını ve daha gergin hale geleceğini de biliyordu. Dürüst olmak gerekirse, Jørstad her şeyin kontrolden çıkacağından, yönetemeyeceği bir tempoya veya seviyeye ulaşacağından

korkuyordu. Artık genç bir adam olmadığı barizdi; eskiden beri bu tarz sert adamlardan ve melun tiplerden kaçınmış, hep uzak durmuştu; kardeşliklerinden de arkadaşlıklarından da şüphe duyuyordu. Jørstad öğrenciyken de temkinli bir inekti ve öyle kalmıştı. Tüm içtenliğiyle biliyordu ki ortaya çıkaracakları herhangi bir çözüm, Espen Heggelund karıştığı anda felaketle sonuçlanacak, eline yüzüne bulaşacak, ondan ayırt edilemeyecekti. Ama belki de olması gereken buydu.

Korkulan oldu ve Tormod o gece 23.00’te aradığında Espen hemen gelebileceğini söyledi. Adam resmen özgür bir kuştı.

“Ben evde kalmış bir ihtiyarım,” dedi boğuk bir sesle hattın öbür ucundan gülerek. “Hesap verecek kimsem yok! Hemen arabaya atlayabilirim!”

Tormod elini telefonun ahizesine koydu. Çalışan bir adama ait olduğu belli olan kaba elinin avuç içi karmaşık telefon ekranını kaplamıştı. Jørstad’la bir müddet fısıldaştıktan sonra saatin geç olduğuna karar verdiler –yarına kalsa daha iyiydi.

“O zaman sabah yedide yola çıkıyorum,” diye karşılık verdi Espen hiç tereddüt etmeden.

Ertesi sabah, Jørstad ve buruşuk yüzü (şapka takmış ihtiyar bir orangutan gibi), atölyenin önündeki garaj yolunda bitkin ve hantal olan Tormod’la yan yana durmuş bekliyordu. İkisinin de işaret parmağı bir fincan kahvenin sapına kanca-lydı. Siv, kuaför salonuna giderken çocukları da annesinin evine bırakmıştı. Saat 09.30’da, açılır tavanlı bir Mitsubishi gelip önlerine çarpık bir şekilde park etti. Espen, el frenini gıcırdayana kadar çektikten sonra arabadan atladı.

“Neler oluyor burada bakalım?” diye giriş yaptı.

“Günaydın,” dedi Tormod.

“İhtiyar Jørstad! Vay be!” dedi Espen, Jørstad’ı işaret ederek.

Jørstad başını salladı, ayağıyla yeri eşeledi ve elini uzattı.

“Cehennem ekibini yeniden toplamış gibiyiz!” Espen eski öğretmenin elini sıkıca kavradı ve kahkahayı bastı. Gülüşü gevşek ve rahatsız ediciydi.

“Pekâlâ, hadi...” diye söze başladı Tormod.

“Neyin ne olduğunu Espen Heggelund’a bir söyleyin bakalım!” diye araya girdi Espen, Tormod’un sırtına beş, altı, hatta yedi kez vurarak. Tormod boğazını temizledi ve misafirlerini o güne özel hazırladığı atölyesine buyur etti: İki

odun parçasının üzerine bir kontrplak koymuş, etrafına da üç tane katlanır sandalye yerleştirmişti; bu onların konferans masası olacaktı. Jørstad kupasını elinden bırakmadan geçip oturdu. Espen de başını bir o yana bir bu yana sallaya sallaya kıvrımlı vücuduyla rafların arasından geçerek atölyede baştan başa bir tur attı. Sanki bir sekizgen etrafında dolanıyor ve biri nakavt olana kadar bitmeyecek acımasız bir kavga başlatmak istiyor gibiydi. Espen nereye giderse gitsin ardında bir kurban bırakırdı; fakat bu sefer acı çeken kil olacaktı herhalde.

“Son seferden sonra etrafı toplamak zorunda kalmışsın galiba?” dedi Espen dişlerini tıslatarak.

“Evet...” dedi Tormod.

“Kabalık oldu biraz!”

“Sen gittikten hemen sonra, kil ilk defa yerinden kalktı...”

“Hah!” diye güldü Espen ellerini çırparak. Jørstad yerinden sıçradı, şaşkın şaşkın gözlerini kırıştırdı.

“İşe koyulalım o zaman!”

İşe koyulalım, tabii ya! Tormod bu sözleri daha önce de duymuştu. Anında bir kıvılcım çıktı, karanlık bir ateş yandı ve kafayı bulma iç güdüsü geri geldi; midesinde tuhaf bir sıcaklık ve gevşeklik hissediyordu. Sunucu köşesine doğru ilerledi ve şu ana kadar öğrendikleri tüm bilgileri kategorilere ayırarak düzenlediği mavi klasörü aldı: Kırmızı kil, gübre, macun, Doğu Norveç toprağı vs.

Ancak Tormod, bunun sadece kâğıtları ileri geri ittikleri bir toplantı olmayacağını çok iyi biliyordu. Bu duyguyu hissetmesi, bir delilik, bir hezimet, bir kriz alametiydi. Midesi altüst oldu, diyaframına baskı yapmaya başladı. Bir şeyler dibe çöküyor, bir şeyler yükseliyordu. Öngörüydü bu. Bulantıydı.

Siv nasıl da başına buyruk hareket etmişti, değil mi, diye düşündü Tormod öfkeyle. Sürekli yönetici gibi kararlar vermiyor muydu? Pasaklı'yı bir başına gömüp ailenin geri kalanını habersiz bırakmamış mıydı? Otuz iki dişini birden göstererek zafer edasıyla sıırtmamış mıydı? Tormod mavi klasörü masaya pat diye bıraktı ve *Etkisizleştirme* yazan sekmeden tutarak açtı. Jørstad not defterini çıkardı. Espen bir sandalye çekip çevirdi ve tersine oturdu.

Lafını etmeye kalmadan –belki de bilinçaltında çoktan planlanarak, arzu edilerek ya da korkularak– Espen, Tormod'a göz kırptı; Tormod o esnada kil ve hamur hakkında ürettip kafa yorduğu karmakarışık bir sürü hipotezi nefes almadan anlatıyor, Jørstad da başını sallayarak ona tepki veriyordu. Konuşmanın en can alıcı kısmında, yani Tormod *ahtapot motorları* diye bir konseptten bahsedip Jørstad'ı iyice konuya odaklayarak defterine harıl harıl bir şeyler karalamasına sebep olduğu esnada, Espen ondan 'bir dakikalığına' kendisine eşlik etmesini ve 'tuvaletin yerini' göstermesini rica etti. Bu vesileyle önce Espen, ardından da Tormod bir çizgi halindeki şevk tozuna doğru eğilip burun deliklerinden çekerek en başta hamurun harekete geçmesine yol açan o karmaşık coşkuya benzer kafada bir uçuşa geçtiler. Fakat bu sefer kili

etkisiz hale getirmelerine yardımcı olması için uçuyorlardı. Jørstad'ın bir önceki gece başlarına gelmesinden korktuğu gibi, bir problemin çözülmesi bir yenisinin doğmasıyla mümkün olacaktı ama en nihayetinde insanlar genelde zaten bu şekilde çalışırdı.

Daha tuvaletteyken Tormod her şeyin kristal berraklığında aydınlanmaya başladığını hissetti; düğümler göz açıp kapayıncaya kadar çözülüyor gibiydi, her şey gevşiyordu, taşlar yerine oturmuştu, göğsü açılmış ve sis bulutu kalkmış, uçsuz bucaksız bir gökyüzüyle berrak suların olduğu içindeki manzara bir kez daha billur gibi parlar hale gelmişti. İçeride olmak felaket bir durumdu. Fakat amfetamin, dik durmasını ve felaketin içinden özgüvenle ve canlılıkla geçmesini sağlıyordu; bu da uçmanın bir sihriydi. Tüy kadar hafif adımlarla atölyeye döndüler.

Tormod, bir gece önce Jørstad'la yaptığı konuşma sırasında ne kadar dertli ve düşünceliyse, şimdi de bir o kadar umarsız hale gelmişti. Yeni teoriler ve çözümler ortaya koyuyordu; bunların çoğu hâlâ oldukça korkunç fikirlerdi ama her halükârda en azından bir öneri sunuyorlardı. Düşünceleri adeta gelişigüzel akıyordu, Tormod *onun* her gün şekil değiştirdiğini de itiraf etti. Bir günden diğerine aynı kaldığı görülmemişti. Espen yumruğunu masaya vurarak dik kafalı, tok sesiyle ve yüzünde öfkeli bir bakışla haykırdı: Şekil değiştirici!

“A ha! Burada bir tür Loke-vari figürden bahsediyor olabilir miyiz?” diye sordu Jørstad felsefi bir tonda.

Hayır, bu fikir diğerleri tarafından hızla gömüldü ve konuşma kaldığı yerden arsız, dağınık, şatafatlı, coşkulu ama çok minik ölçüde çözüm odaklı bir şekilde devam etti. Bu yarattığı, bu zimbirtiyı ya da artık “O” diye adlandırdıkları bu şeyi nasıl ele geçireceklerinden kimse bahsetmiyordu, dolayısıyla yapmaları gereken asıl şeyi yapıp meseleyi geçiştirdiler. Tüm bunlar yaşanırken zaman da akıp gitti. Tormod saatine bakıp duruyordu. O an her ne kadar hararetli olsalar da, Siv kuaförden eve dönmeden önce dağılmak zorunda kalacaklarını biliyordu. Espen’le herhangi bir şekilde bir araya gelmeleri söz konusu bile olamazdı, bu yüzden saat dördü vurduğunda Jørstad’ın bodrumundaki odaya geçtiler ve “etkisizleştirme” devam ederken burada sabahlayabilmesi için Espen’e ufak bir yatak verdiler.

Tormod, Siv’e o akşam eve geç geleceğini bildiren bir mesaj gönderdi. Hamur meselesini çözmeye çok yakın olduklarını yazdı. Fakat bu pek doğru sayılmazdı. Zira yakın olan tek şey ıskartaya çıkmış sünepe bir eğitim neferiyle tepeden tırnağa şevk tozu dolu bir kil teslimatçısıydı.

Siv'in kuaför salonu bir tür bilgi paylaşım merkezi olarak işlev görüyordu. Aslında zaten eskiden beri öyle olagelmmişti ama artık durumlar da karışıkta. Her türlü hikâye ve palavra birbirini kovalıyordu. Lisbeth'in dediğine göre, dün başka bir çocuk daha kafasında bir tel saç olmadan eve gelmişti. Bekkevold'un oğluymuş, zavallı yavrucak. Bu yetmezmiş gibi, Spikkerud'un çiftliğindeki tavuklardan üç tanesi de gagalarını ve kuyruk tüylerini kaybetmiş; öyle diyordu Gry. Mısırları gagalamaya çalıştıklarında, alınları yere çarpıyormuş. Dedikodu sırası Merete'ye gelince o da Kulstads'ın bahçesindeki ham elmaları yiyip duran geyiklerden birinin ön ayaklarındaki toynakların eksik olduğunu haber verdi; Kulstadlar şafak sökerken kahvaltı yaptıkları sırada bizzat kendileri görmüş. Kuaför koltukları arasından bir sürü hoflayıp poflama yükseliyor ve bütün kafaların sallandığı görülüyordu. Geyik toynağı mı? Off! Ayy! Üstelik tüm bunlara, tanıştıkları ve çok sevdikleri o Tormod harikası küçük, komik yaratığın sebep olabileceğini düşünmek... Koltuklardan birinde oturmuş saçlarını perma yaptıran Finnsbraten'in teyzesi de sohbeta dahil oldu:

“Oğlumun av partisindeki adamlardan biri çıplak bir vaşak görmüş.”

“Çıplak vaşak mı?”

“Evet, öyle etten elbise giymiş gibi Katorpgrenda’dan aşağı iniyormuş.”

“Etten elbise” ifadesi, Tormod’un bir zamanlar kendisi de avcı olan babası Oscar’ın, yakaladıktan sonra derisini yüz- düğü yabani tavşanlar, geyikler ve karacalar için kullandığı ifadenin aynısıydı. Siv’in anladığı kadarıyla bahsedilen vaşak tüysüz ve pürüzsüzdü; öğle yemeği molasında, yumurtalı sandviçleri ve latteleriyle arka odada otururlarken gözleri uzaklara dalıp gitmişti. Bir parça güneş ışığı kafasındaki Pauline’in saçlarını parlatıyordu. Ağzındaki lokmayı yerken birden çiğnemeyi bıraktı ve masaya baktı. Aklında hayati olduğunu düşündüğü ileriye dönük bir bağlantı kurmuştu. Aniden dank edivermişti. Birkaç yıl önce, kızlardan biri (Merete) profesyonel yardım almak için başkente gitmişti: Kuru ve kıvrıcık saçları sinirlerini bozduğu için büyük şehirde pahalı da olsa methedilen bir tedavi için rezervasyon yaptırmıştı. Merete, bu tedavi yönteminin bir benzerini Råset’e getirmişti, o zamandan beri müşterilere protein açısından zengin saçlara sahip olma vadinde bulunarak salonda bu tedaviyi uyguluyorlardı. Kırık uçlar onarılıyor, saç telleri parlak ve pürüzsüz hale getiriliyor, şık ve güzel sonuçlar alınıyordu. Tedavinin adı *Brezilya Fönü* ya da daha havalı ifadeyle *Brezilya Cümbüşü*’ydü. Aslında teknik adı keratin tedavisiydi ve öğle yemeğinde Siv’in aklından geçen şey tam da buydu. Keratin ürünlerinin olduğu rafa baktı.

“Yoksa bizim zımbırtı, kasabayı dört dönerek kendine cümbüş mü yapıyor?”

Merete, Lisbeth ve Gry aynı anda dönüp ona baktılar.

“Keratin mi yoksa...” (Kerr–atin diye telaffuz etmişti) “...aradığı şey?”

Hayır, çok soyut konuşuyordu; diğerleri şaşkın gözlerle birbirlerine baktılar. Siv anlamaları için sözlerini somutlaştırmak zorunda kaldı: Råset’te kaybolan şey neydi? Saç. Herkes bunda hemfikirdi. Ama aynı zamanda kürkler de kayboluyordu. Tırnaklar ve boynuzlar da. Kızlar baş sallayarak onaylıyordu. Başka? Gagalar ve toynaklar.

“Hepsi aynı şey,” dedi Siv.

“Aynı...” diye hak verdi Lisbeth peçetesini büzerek.

“Yani keratin,” dedi Siv. “Cildin dış tabakasında üretilen şey. Saçla boynuz aynı şey.”

Peruğunu düzeltti.

“Keratin.”

“Öyle mi?”

“Hepsi keratin.”

“Yaa...”

“Bir de tüyler, Spikkerud’un tavuklarını hatırlasanıza!”

“Tüyler de mi?” Merete bir yudum latte içti ve Siv’in bu yeni teorisine odaklanmaya çalıştı. Tüm bunları nereden biliyordu?

“Milletin dişlerini çekmediğine şükredelim,” diye devam etti Siv. “Diş minesini de aynı malzemeden oluşuyor sonuçta.”

“Tanrı yardımcımız olsun,” dedi Gry.

“Off, dişlerimizi de almasın artık,” dedi Lisbeth.

Siv öyle iç görüsü kuvvetli olan biri değildi ama konuştuğu bu keratin saptamasının doğru olduğuna daha da ikna oluyordu. Ortada bir şablon vardı, bunu görebiliyordu artık, yaşanan her şey birbiriyle bağlantılıydı. Siv, yumurtalı sandviçini önündeki plastik tabağa koydu ve ayağa kalktı. Pauline’in muhteşem saçları başında muazzam görünüyordu. Uzun boylu bir kadındı, yapılıydı ama eskisi kadar da iri sayılmazdı. Daha ziyade, güçlü, eli maşalı, kavga etmeye hazır bir görünüşü vardı. Üstünde kuş baskılı papağan ve devetabanı yaprağı desenleri olan yazlık bir askılı bluz giydiği için o an kollarını gerçekten sıvayamadı ama aslında tam olarak yaptığı şey buydu. Siv kolları sıvamıştı. Tabii akıllara hemen şu soru geliyor: Elini taşın altına koymak üzere miydi yani? Yine Tormod’un pisliğini mi temizleyecekti?

“Hayır...” dedi.

İş arkadaşları yumurtalı sandviçlerini indirip şaşkın gözlerle ona baktı.

“Hayır...” dedi Siv.

Jørstad’ın oğlu bodrum katından taşınalı en az bir yirmi beş yıl olmuştu ama odasına o zamandan beri el değmemiş, içindeki her şey olduğu gibi korunmuştu. Espen Heggelund, merdivenlerden inerken havayı *şevk* dolu bir neşeyle kucakladı –burası mükemmeldi. Duvarlarda Saxon, Anthrax ve Manowar gibi grupların posterleri vardı, aynı posterler bir

zamanlar Espen'in de duvarlarını süslüyordu; odadaki her unsur olması gerektiği gibiydi, küf lekesi bile. Ortam 80'lerin ortasından sonuna uzanan bir zaman kapsülü gibiydi. Sandalyesinden masasına, yatağından çarşafına, abajurundan penceresindeki Anebyhus markalı koca çıkartmasına kadar her şey Espen'in (ve tabii ki Tormod'un) gençlik yıllarından hatıralarla doluydu. Raflardan birinde Espen'in eskiden sahip olduğuna benzer bir gümüş radyo ve kasetçalar bile vardı; yani artık bir tek masanın altında kasetlerle dolu bir çekmece eksikti ki Espen onu da keşfettiği anda Jørstad oflayıp pufalayarak üst kata kahve yapmaya gitti. Kasetlerin çoğu çöp denebilecek türdendi (Falco dinlenir miydi ya?!) ama aralarında lanet olası bir Iron Maiden kaseti de vardı: *Piece of Mind!* Espen onu teybe yerleştirdi ve Tormod'la kendisi için bir çekimlik şevk tozu hazırladı. "Motivasyon!" diye sırtarak teklif etti. Tormod da herhangi bir direnç ya da tereddüt göstermeden burnunu toza dayadı. Bir fırt, iki fırt oldu, fırtlar birbirini kovaladı; dedikleri gibi insan başladı mı duramıyordu. Neyse ki çok geçmeden Jørstad elinde kahvelerin ve birkaç Noel kurabiyesi (Haziran ayında?) ile esmer peynirin olduğu bir tepsiyle geri döndü; böylece teorilerle ve vahşi planlarla dolu yeni bir çalışma maratonuna daha başladılar.

"Avı" daraltma konusunda mutabakata vardılar ama Espen susmak nedir bilmiyor, Tormod da ara ara ona katkıda bulunuyordu. Jørstad ise giderek nasıl bir ortaklığa dahil olduğunu sorgulamaya başlamıştı. İki adam arasındaki hummalı diyalog onu çoktan aptallaştırmıştı, hızlarına yetişebilmek için kahve içip duruyordu. Gerçi bu ancak şahit

olduklarına dayanabilmesine yardımcı olmuştu, zira ikili çok geçmeden başka bir olağanüstü kavram tartışmasına başladı. Eski öğrenciler gaza gelip konuları abartmıştı: Yüzgeç, sivilce, boynuz, hortum, anten, dokunaç, filiz, vantuz, sülük, mercan, çöküntü, girdap, dil, kelle, adam, tutam, çizik, sıkma, çiğneme, taşlık, şarj, şanzıman, pençe, uç, uzuv, eklem, mafsalsal, kesme, yırtılma, kaplama, ezme, halkalı solucan, hermafrodit, çiğneme sistemi ve daha neler neler. Anlatılmaz, görmeliydiniz –ya da duymalıydınız– çünkü tam o anda, *Flight of Icarus* çalmaya başladı, yani üçüncü şarkı. Espen kendini daha fazla tutamadı. Ayağa fırlayıp beyin yakan hipotezler arasında, “Flyyyy, touch the suuun!” diye bağırarak şarkıya eşlik ederken bir dizini yere indirdi ve tam suratına doğru zangır zangır bir zafer yumruğu kaldırdıktan sonra soğukkanlılığını geri kazanarak tüm ciddiyetiyle nutuk atmaya devam etti: Belçika menşeli optik kil güvercinler.

Tüm bu çılgınlığın ortasında şekillenmeye başlayan ana fikir, o gece atölyede kil üzerine serpiştirdikleri metal taşların onu manyetik hale getirdiğiydi. Espen’in dediğine göre Akıllı Macun Pro’nun emici yetenekleri zaten eşsizdi, ama kendisi üstüne bir de ferro sıvısı eklemişti. Dolayısıyla, yeterince güçlü bir elektromıknatısla (muhtemelen) metal yüklü olan hamuru kendilerine çekebilirlerdi. Kaybedecek zaman yoktu, tek yapmaları gereken yeterince güçlü bir mıknatıs oluşturmaktı. Jørstad bunu yapabilirdi, değil mi? Ha? Espen parmağını ona doğru sallıyordu. Jørstad anında ayağa fırladı. Evet, nasıl yapılacağını bildiği bir şey varsa, o da elektrik bileşenleri oluşturmaktı. Ancak, mıknatısı yeterince güçlü hale getirmek için ucuz olmayan çok daha

fazla bakır tele ve belki de dört bataryaya, artı küçük bir römorka, hatta zamanı geldiğinde mıknatısı itebilmek için bir araca ihtiyaç duyacaklardı. Tormod bunları halledebileceğini söyledi, onun için çocuk oyuncağıydı; Espen de malzemeleri temin edebilirdi, *no problem*, Rudshogda'daki Biltema mağazası saat 21.00'e kadar açıktı sonuçta, değil mi? Falan filan feşmekân. Espen Mitsubishi'sine atlayıp bakır tel aramak için yola revan olmadan hemen önce teypten *Still Life* şarkısının giriş kısmı yükselmeye başladı. Bu nevi şahsına münhasır şarkının başında, Iron Maiden'in canavarımsı maskotu Eddie şeytan gibi tersine konuşuyordu. Aslında Idi Amin'le dalga geçilen bu kısmı gruptaki çocuklardan biri kaydedip geri sarmıştı. O kısmı bile ezbere bilen Espen hemen moda girdi ve bodrum merdivenlerinden çıkarak gözden kaybolmadan önce dönüp olabildiğince mutlu bir halde bu manasız sözleri ortaklarına doğru haykırdı: "*What ho said the t'ing with the three 'bonce', do not meddle with t'ings you don't understand...*"

Tabii, tersine.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başı önünde Ommangen'i bir aşağı bir yukarı dolanıp duran köyün delisi Mi-mi gerilmeye ve inlemeye başlamıştı; annesine bir şeyler söylemek istiyordu. Mi-mi hiçbir zaman sebepsiz yere konuşmazdı, zaten konuşma engeli olduğu için neredeyse hiç konuşmuyordu; köyün çocukları otuz yıldır onun için 'dili ters dönmüş' diyordu. Mi-mi yine de mücadeleyi elden bırakmadı ve tükürükler saça saça konuşmaya çalıştı. Annesi sırtını okşayarak ona yardım etti. Bayağı bir homurdanıp bağdırdıktan sonra nihayet meramını anlatabildi: Meğerse "topak" nehrin kenarındaki eski değirmenin kalıntıları arasında pusu kurmuş ve Pauline'in saçını (kendi deyişiyle "Paaavlihnin saaaaççını") bekliyormuş. Bu oldukça değerli bir bilgiydi, ziyan olmaması için Mi-mi'nin annesinin başlattığı dedikodu kısa sürede, kuzeninin kuzeni Margit aracılığıyla kuaför salonuna kadar ulaştı. Siv o gün öğleden sonra 'keratin soruşturması' yapmaya devam ediyordu ve eski değirmenle ilgili bu yeni bilgileri merakla dinleyerek başını salladı.

Salondaki kadınlar daha fazla saldırı yaşanmasına mani olmak için ellerinden geleni yapmaya karar verdiler, hatta bu canavarı yakalayabilirlerdi bile belki de. Yerdeki tüm saçları toplayıp kutulara ve kovalara doldurmayı planladılar,

tıpkı Noel Baba'ya tatlı bırakır gibi yapacaklardı; bakalım zımbırtıyı tuzığa düşürebilecekler miydi? Siv'in deyimiyle en azından ellerini taşın altına koyup o "haşerenin" bir yolunu bulup daha ileri gitmesine engel olabilirlerdi. Tormod'un canavarının Râset'ten ayrılmasına müsaade edilmemeliydi.

Siv, annesinden çocuklarına akşam yemeği hazırlamasını rica etti, kendisi de kuafördeki kızlarla dükkânı kapadıktan sonra Merete'nin Mazda'sına atlayıp tura çıktı. Eski saçlarla dolu kovaları ve kutuları merdivenlere, kuytu köşelere, yarım kalp grafitisiyle kaplı trafo kulübelerinin arkasına, saç emme felaketlerinin gerçekleştiği yerlere, kısacası rüzgârdan korunaklı her köşe bucağa yerleştirdiler. En büyük variliyse nehrin kenarındaki yoldan aşağı indirerek toprağın yosunlu ve kaygan olduğu eski değirmenin oraya götürdüler. Etrafta çürüyen kütükler suya batmış, ağaçlar beyazlamaya başlamıştı. Mükemmel bir yay şeklinde bükülmüş genç bir huş ağacı gördüler ama varili, değirmenden yaklaşık yüz metre uzaklıkta, sökülmüş bir ladinin eteğine yerleştirdiler. Bundan daha yakına gitmeye cesaret edemiyorlardı. Siv'in başının keli parlıyordu; (Pauline'in) saçlarını arabanın bagajında bırakmış ve iyice kilitlemişti. Yem verelim ya da tuzak kuralım derken o muhteşem saçları kimsenin yalayıp yutmasına izin veremezdi.

Siv tam Helene'nin yatma saatinde eve döndü. Yorgundu ama keyfi yerindeydi. Sinir küpüne dönen annesini eve gönderdi ve çocukları görmek için yukarı çıktı. Genç kız solgun görünüyordu. İçinde bir şey olgunlaşıyor, gurulduyor ve sanki onu sıkıyordu.

“Sürekli açım anne ya,” diye inledi. “Çok kötü bir şey.”

Siv ona bir kâse yoğurtla müsli getirdi, ama kız ilgilenmedi bile; sızlanmaya devam ederek saç örgüsünü ağzına dayadı, hatta biraz kemirdi de. Siv sert bir şekilde ona saçlarını ağzına sokmamasını söyledi. Alf çekine çekine bilgisayar oyunu oynamaya devam edip edemeyeceğini sordu. Ona izin vermek zorundaymış, öyle diyordu, tatildi sonuçta. Siv, Alf’in ensesini okşadı, bu Alf’in izni kaptığı anlamına geliyordu.

O gece boyunca kuaför salonu kadınları birbirleriyle mesajlaştılar. Heyecandan kıpır kıpırdılar. Tam bu telaşın orta yerinde Tormod’dan bir mesaj geldi. Alışılmadık sayıda yazım hatasıyla dolu mesajında Jørstad’ın atölyesinde kalacağını yazıyordu; bir şey deniyorlarmış, ‘acil bir durum olduğu için’ onu mazur görmesini umuyordu.

“Peki,” diye cevapladı Siv.

Siv geç yatıp erken uyandı. Endişeli, huzursuz bir gece olmuştu. Her şey birbirine girmiş gibiydi. Gece boyunca evin etrafında haşır huşur sesler duymuş olabilir miydi? Evet, bir şeyin duvardan duvara koşturduğunu hissetmişti. Belki de sadece stres yapmıştı, rüya görmüş de olabilirdi, ama aşağıda şamata yapan bir şey olduğu kesindi. O şey tabii ki Tormod’dur –kaotik enerjisi yukarı kadar yayılıyordu. Siv’in içi sızlamıştı; aşağı indi, sabahlığı ve peruğuyla verandaya çıktı. Dışarı aydınlıktı, bir an için gözleri kamaştı. Uzun süren muhteşem günlerin sonuncusu olacaktı bu. Tormod histerik tavırlarla atölyeden arabasına bir şeyler taşıyordu.

“Gece hiç uyumadın mı, Tormod?”

Tormod kaçamak tavırlar sergileyerek kapının eşiğinde duran Siv'e bakmamaya çalışıyor, bir şeyleri kaldırıp indiriyor, çantalar arasında dolanıp duruyordu. Hayır hayır, birkaç saat uyuyabilmiş, geveleyerek konuşuyordu, ama çoğunlukla çalışmış, gecenin bir yarısından beri oradaymış, omuz silkip neredeyse acelesi varmış gibi, "Aynen öyle," dedi; konuşurken Siv'in gözlerine bakmadığı ya da bakmak istemediği her halinden belliydi. Jørstad'la birlikte çok geç olmadan bir çözüme ulaşacaklarmış, her şey kontrol altındaymış, hayat normale dönecekmiş. Evet, işleri yoluna koymak üzerelermiş.

"Birazdan dükkâna gitmem gerekiyor," dedi Siv. "Çocuklara birkaç saat bakman gerekecek. Annem 12.00'ye kadar gelemez."

"12.00'ye kadar mı?" Tormod'un nefesi kesilmiş gibiydi.

Siv'in üst kattayken hissettiği sancı bir tür mide bulantısına dönüştü ve bu mide bulantısı inanılmaz derecede yavaş bir şekilde vücuduna yayılan bir sıcaklık haline geldi. Birkaç saniye sonra bu yeni duygunun ne olduğunu ancak anladı: Korku. Korkuyordu ama ağzından tek bir soru çıkabildi:

"Her şey yolunda mı, Tormod?"

"Biraz stres yaptı sadece tüm bu iş güç," dedi açık yüreklilikle. "Neyse, şunları bırakmam lazım, sonra geri gelip çocuklara bakarım."

Siv dönüp içeri girdi ve filtre kahve makinesine birkaç kaşık kahve attı.

Tormod gaza basıp her şeyi Jørstad'ın evine götürdü. On beş dakika sonra geri döndü, kafası çok dolu görünüyordu,

hâlâ uzaklara bakıyor ve Siv'den gözlerini kaçıırıyordu. Arabanın anahtarlarını tezgâhın üzerine bırakıp yukarı koşarken omzunun üstünden, “Sonra görüşürüz,” diye seslendi. Siv kendine bir termos kahve doldurup direksiyonun başına geçti. Araba sigara dumanı gibi kokuyordu. Tüm bu hummalı çalışmaların, çantaların, eşyaların arkasından, kaçırılan bakışların ve duman kokusunun arasından bir resim ortaya çıkmaya başlamıştı. Tormod'un yıllar önce onu uyardığı canavarın bir taslağı mıydı bu? Ondan da önemlisi, şu anda çocuklara bakmak için uygun durumda mıydı? Dudaklarını sıkıp başını salladı. “Bir şey olmaz,” dedi kontağı çevirirken. “Ne de olsa Jørstad'la beraber.”

Başında Pauline'in göz kamaştıran saçları ve midesinde bulantı hissiyle arabayı vitesle takip debriyayı serbest bıraktı. “İmkânı yok.”

Saç kovaları işe yaramıştı. En azından, o sabah yeni bir saldırı haberi ya da ‘emme’ vakası yoktu. Merete ile Siv, Mazda'ya atlayıp köyün etrafında dolaşınca tüm kovaların ve kutuların boşaldığını, her birinin yalanıp yutulduğunu, değirmenin yanındaki büyük bidonun bile içinde bir şey kalmadığını gördüler. Hemen hepsini yeniden doldurmaya karar verdiler, zira planları başarılı olmuştu. Fakat salona dönünce yerlerde çok az saç olduğunu görüp hayal kırıklığına uğradılar. Öğle yemeğine kadar sadece üç kesim yapabildiler, onlardan biri de zaten iki tel saçlı olan Tore Demroen'du –anlayacağınız işler kesattı.

“Aslında Alf’in bir tıraş ihtiyacı var, saç baş birbirine girdi iyice,” dedi Siv enerjiyi tekrar yükselterek ve oğluna mesaj atıp onu salona çağırdı.

Gry da akşama doğru iki oğlunu çağırabileceğini söyledi, şu anda futbol oynuyorlardı ama öğleden sonra onları tıraş edebilirdi. Merete ise kardeşine bir mesaj atıp tüm aileyi dükkâna getirmesini istedi. Yirmi dakika sonra Alf bisikletiyle çıkageldi. Yaz tıraşı zamanın geldi, dendi ona. Alf mız mızlanmaya başladı. Saçlarının kesilmesinden hiç hoşlanmıyordu çünkü kısa saçın yüzünü hep daha toparlak gösterdiğini düşünüyordu. Siv ise kesin bir tavırla itiraz istemediğini söyledi ve ne yazık ki, annesinin sandalyesine oturtulup boynuna beyaz krepon bir yakalılık takılan, üstüne de siyah bir örtü serilen Alf’e normalden daha kısa bir kesim yapılmaya başlandı.

“O kadar kısa olmasın!” diye yalvarıyordu Alf.

“Yardıma ihtiyacımız var, Alf. Haydi. Bırak şu saçları.”

“Ama çok kısa kesiyorsun!”

“Saçmalama, altı üstü saç,” dedi Siv duygusuz ve sinirli bir şekilde –gergin görünüyordu.

“Yüzüm yusuvarlak oluyor, anne!”

“Saç lazım bize,” dedi Siv. “Köydeki herkes yardım etmek zorunda kalacak. Babanın yarattığı canavar yüzünden.”

“Helene’nin saçları da kesilecek mi?”

“Önce sen Alf.”

“Neden Helene değil?”

“Belki daha sonra. Kızcağız saçlarını uzun zamandır uzatıyor. Duruma bakacağız.”

Siv, tıraş makinesini daha da derine daldırdı ve Alf dehşete kapılarak meselenin sadece *kısa* kesmekten ibaret olmadığını fark etti; tamamen kel yapılıyordu. Ağlamaya başladı.

“Ağlama Alf, bitti gitti. Yazın istediğin gibi yüzersin edersin, ne istersen yaparsın. Kafan rahat olur.”

“Evet, çünkü üstünde hiç saç kalmadı,” diye sızlandı Alf.

Tıraştan sonra üstünü başını fırçalayıp onu yolcu ettiler. Çocukcağız burnunu çeke çeke pedal çeviriyordu. Eve dönüş yolunda Landheimların evinin önünden geçerken sekiz yaşındaki çocuklarını tamamen dazlak bir şekilde bahçede oynarken gördü. Bir an çocukla göz göze geldiler; Alf bisiklet sürüyor, çocuksa üstünde sadece donuyla yeşilli siyahlı bir bahçe hortumunu tutmuş dalgın dalgın üzüm asmalarını suluyordu. Büfenin arkasında gizlice şekerli kalpleri yiyeyim derken saçlarını kaybeden küçük kız da üç ev aşağıda oturuyordu. Artık Råset’te hayat böyle bir şeydi –biraz sağlıksız, biraz yaralı, belki yanlış, hatta hummalı.

Siv, Alf’ten kalan küçük saç yığınınına baktı. Bu sadece bir doz için yeterliydi. Onları bir gün bile idare etmezdi. Daha fazla saça ihtiyaçları vardı. Hemen bir beyin fırtınası yaptılar, ya da Lisbeth’in trendlere uygun tabiriyle bir *düşünce duşu* aldılar. Yaz tatili o pazartesi başlamıştı, bu da saçını kesen insan sayısının azalacağı anlamına geliyordu. O kadarını biliyorlardı. Eski yastıklardan ya da kuş yuvalarından kıl tüy

toplayabilirler miydi? Listeye eklemekte yarar vardı. Ayrıca, özel Facebook gruplarına da herkesin bu ortak çıkara katkı sağlamak zorunda kalacağını bildiren bir mesaj gönderseler miydi? Zira bir manisi olmayan herkes tıraş olmalıydı. Hatta toplu tıraş günü yapıp herkesi ona mı çağırısalardı? Evet, en iyisi oydu. Merete mesajı yazdı:

Tatilden önce mümkün olduğunca herkesi tıraş olmaya davet ediyoruz. Üstelik indirimli! Yaşanan en son olayların tekrarlanmasını önlemek amacıyla kesilen saçları toplayacağız. Eğer yeterince saç toplayabilirsek buna bir son verebiliriz!

Kısa sürede mesaja beğeni yağmaya başladı. Bazıları yardım etmek istediklerine dair yorumlar yazdı. Kimisi kocasını, kimisi de çocuklarını göndereceğini yazdı. Ama internete atılan her postta olduğu gibi bela arayanlar da vardı. Biri şöyle cevap verdi:

Saçlarımızı kaybetmeyelim diye tıraş mı olalım yani? Aman ne harika!

Kuafördeki kızlar buna sinir oldular ve ona ağzının payını veren ters bir cevap yazdılar. ‘Dayanışma’ ifadesini özellikle kullandılar. Ayrıca, ‘dün gece saç kovalarıyla o zıkkımı pasifleştirmeyi’ nasıl başardıklarını daha detaylı bir şekilde anlatarak ‘herkesin çıkarı için’ uğraştıklarını söylediler. Bütün köy yardım ederse, onu kapana kıştırabilir, hatta yakalayabilirlerdi. Biraz çabayla bu gece bile olabilirdi. Son olarak nehri ve eski değirmeni de hatırlatarak herkesin zihnine harabelerin arasında gizlenen küçük bir trol görüntüsünü kazıdılar.

Komedi devam ediyordu. Jørstad'ın marangozhanesinden eğilmiş bakan Tormod, kuaför salonunun önünde zikzak çizen köylü kuyruğunu şaşkınlıktan fal taşı gibi açılan gözleriyle takip etti. Saç mı? Hem de kovalarca saç mı? İşler sarpa sardığında Siv'in çakı gibi olması Tormod için haber değeri taşımıyordu, ama kuaför salonundaki diğer kızlar bunu çözmeyi nasıl başarmıştı? Tormod o koca yelkenlerini tamamen suya indirdi. Karısı Siv Danielsen, resmen aklını kullanmış, saksıyı çalıştırmış ve tabiri caizse, kocasıyla saz arkadaşlarını suya götürüp susuz getirmişti. Tormod, Siv'in altın sarısı saçlarının gün batımında tüm ihtişamıyla dalgalandığını hayal etti. Ah bu şevk tozu ne üçkâğıtçıydı. Kendi kusurlarını ve yetersizliklerini neşeyle göz ardı etmesine müsaade ediyordu. Evet, toz aslında ona bunu halledebileceğine inandırmıştı. Kafasının içi vızıldarken yazıyı daha yakından okudu.

“Yok daha neler!” diye söylendi Tormod. “Kil, protein peşinde miymiş yani?” Hayır, eğer öyle olsaydı, istediği her şeyi emebilirdi. Solucanlar, çimenler, karıncalar... Peki ya keratin? Keratin olabilir miydi? Saç, paradoksal olarak kilin kendisinden farklı biçimde sürekli büyüyen ölü bir malzemedir. Yani evet, keratinin bu işte parmağı olabilirdi. Yoksa

keratinin içindeki amino asitler mi hamurun bir şekilde protein oluşturmasını sağlamıştı? Bu yüzden mi uzanıyordu, neden yükseliyor gibiydi? Tormod histerik bir şekilde yanağını ısırđı ve Espen'in savurduğu direktifleri yerine getirmekte güçlük çeken Jørstad'a seslendi.

"Hey, Rovar?" –bu Jørstad'ın ilk adıydı– "keratinin içindeki amino aside ne deniyor?"

"Efendim?" diye karşılık verdi ihtiyar Jørstad, ürkek ve yorgun bir şekilde.

"Amino asit diyorum, hani şu şişman insanlarda fazla olandan."

"O mu... şey, ahh!" Jørstad kalçasını kapı pervazına çarptı. "...sisteini mi diyorsun?"

"Sistein, heh, işte o..."

Espen ve çelimsiz ihtiyar Jørstad –artık iyice dengesini kaybetmiş ve muhtemelen tamamen tükenmiş ihtiyar Jørstad demek daha doğru olacak– inşa ettikleri devasa elektromıknatıs canavarını kırık dökük bir el arabası yardımıyla eşiğe itip yola çıkardılar. Tormod başını sallayarak Jørstad'a baktı. Sonra bir de Espen'e baktı ve omuzları düştü. O an anladı ki bu yarım akıllılar –kendisi de dahil– artık hepten keçileri kaçırmıştı.

Bu iş iyice zıvanadan çıktı, diye düşündü Tormod.

"Yardım et," dedi Jørstad.

"Tormod!" diye bağırdı Espen. "Yardım etsene. Silindir devriliyor!"

Bu doğruydu. Silindir –mıknatısın yeterince güçlü olduğundan emin olmak maksadıyla yaklaşık bir kilometre bakır teli sarmak için gecenin neredeyse yarısını harcadıkları kalın metal boru–devrildi devrilecekti. Tormod koştu ve mekanizmayı karşı taraftan kuvvet uygulayarak düzelitti. Muhtemelen Espen'den iki kat daha güçlüydü, Rovar Jørstad'dan ise en az sekiz kat.

Orada durmuş, silindiri iri cüssesiyle tutarken kendine geldi ve hep birlikte birbirlerine bakıp aynı şeyi düşündüler: Eğer bu üçlünün, yani Espen Heggelund, ihtiyar Jørstad ve Tormod'un planı bu canavarla Råset sokaklarında aşağı yukarı dolaşarak –hesaplamalarına göre– manyetik kili kendilerine doğru çekmek idiyse, bu kesinlikle utanç verici bir şey olacaktı. Hem de dört başı mamur bir utanç. Hiç bu kadar saçma bir şey gördünüz mü? Bu adamlar Tormod'un ortaklarıydı ama resmen boşu boşuna uğraşıyorlardı. Ne vakit kaybı ama! Acıklı hatta. Siv ve arkadaşları daha akli başında davranmışlardı. Çözümüne çok daha yakındılar, hem de çok daha mantıklı –ve keza zarif– bir şekilde. Siv aynı zamanda zımbırtıya da daha yakındı, onunla temas halindeydi; Tormod bunu yapamamıştı. Siv böyle bir inisiyatif göstermeyi, bir açık yakalamayı ve kili kendisine doğru çekmeyi nasıl başarmıştı? Siv'in kili kandırmış ve kendisine çekmiş olması gerçeği Tormod'un içine oturmuştu. Råsetli marangoz içinde bir şeylerin tepetaklak olduğunu hissetti. Şevk tozunun da etkisiyle kafası zonklarken yaratılışındaki otoritenin bizzat Siv olup olmadığını sorguladı. Siv'in aslında fırsatın ta kendisi olması mümkün müydü?

Bir an için Tormod'un referans çerçevesinden uzaklaşıp duruma daha entelektüel bir pencereden bakacak olursak, aslında Siv'in bir tür *Occasia* figürüne benzemeye başladığını iddia edebiliriz. *Occasia*, fırsatı gördüğün an üstüne yapışman gerektiğini savunan mecazi bir (Romalı) tanrıçadır, aksi takdirde fırsat (yani *Occasia*) senden geçip gidecektir. Bu durum, *Occasia* tasvirlerinde –başka bir deyişle, fırsat betimlemelerinde– kaslı, çıplak bir kadın olarak tezahür etmektedir. Alnını ve yüzünü gizleyen kalın buklelere sahip bu kadının başının arkasıysa tuhaf bir biçimde tamamen kel ve pürüzsüzdür. Dolayısıyla eğer sana doğru geldiğinde kaküllerini tutmazsan, seni geçtikten sonra onu yakalaman imkânsız olacak ve sonsuza dek ortadan kaybolacaktır.

Bir alegori olarak ziyadesiyle çürük ama aynı zamanda da tehlikeli, çünkü Tormod maalesef Siv'i saçından yakalayamazdı. Alegoriyi biraz gevşetecek olursak, peruğun kafasından kayıp çıkacağı aşikârdı.

Tormod, zamanın kritik bir öneme sahip olduğunu biliyordu ama yaptığı tek şey boşa kürek çekmek, yok yere koşturmaktı; sahte böbürlenmeleri ve artan özgüveni de zaten şevk tozunun bir sonucuydu. Sorgulamayan bir tutum ve genel olarak artan bir duygusal durumla birlikte, tozun temel özelliği –belki de bu noktada artık toz yerine amfetamin demeliyiz– yenilgiyi asla yenilgi gibi hissettirmemesidir. Kullanan kişi kendi yeteneklerini abarttığı için kendisine netlik ya da gözlem gücü gibi görünebilecek şeyler aslında bir ayrıntılara

takılma durumudur ve en nihayetinde mide bulandırıcı bir öz-haklılık vakasıdır. Tormod Blystad'ın kafasında şimdi kendi sorunlarına bir çözüm bulamadığını kabul etmeyi reddetmesi gerektiği gerçeği gün gibi parlıyordu. Boğayı boynuzlarından yakalamak ve kendi yarattığı canavarın kontrolünü geri almak zorunda olduğunu düşünüyordu çılgınca; Siv'in önüne geçmek ve zımbırtıyı eve getirmek için bir kestirme bulması gerekiyordu. Aniden, bir şimşek çakmış da her yeri aydınlatmış gibi, kısayolu gördü. Yoksa Tormod'un elinde bir koz mu vardı? Maça asını çıkarıp masaya tokat gibi fırlatması an meselesi miydi?

“Tormod! Kendine gel hadi! Yardım et de şu bataryayı halledelim!” Espen, Mitsubishi'nin çatısına vurarak ciyakladı. Tormod'un bu davete icabet etmesinin ardından bir dizi asabi homurdanma eşliğinde sergiledikleri olağanüstü bir güç gösterisiyle elektromıknatısı kaldırıp kasaya koymayı ve mandal kayışlarıyla yerine sabitlemeyi başardılar. Pika-bın arkasına yerleşen cihaz çok acayip görünüyordu –her yerinden kablolar ve bağlantı maşaları sarkan lehimli, telli, sarmal, pırıl pırıl, bakır renkli bir canavar gibi. Kamyonun arkasına Jørstad'ın kayıp kedisine ait kilitlenebilir seyahat çantasını da koyup iki bidon da aseton yüklediler. Espen'e göre, aseton muhtemel Rowolt bağlantılarını 'etkisiz hale getirecek' ve bir tür 'anti-kinetik ölçüm' olarak hareket edecekti. Seyahat çantasıysa mahkûm için kafes görevi görecekti. Artık ava hazırdılar.

“Biraz konuşabilir miyiz?” dedi Tormod, Espen'e. Jørstad kamyonetin yan tarafında oflayıp pufluyordu. İki adam eve

yöneldi. Tabii ki asıl dertleri konuşmak değildi. Tormod bir fırt daha çekmek istiyordu. Hatta iki fırt daha.

“Ha şöyle ya! Nihayet aklın başına geldi!” dedi ona Espen terli terli sırtarak çantayı uzatırken. Jørstad’ın cilalı servis tepsisini kullanan Tormod, birbiri ardınca iki koca çizgiyi çekti.

“Dikkat et de bir kenarda sızma. He he!” Espen sağ bacağını sallayarak kendisi de bir parti hazırladı ve kıvrımlı burun deliğinden içine çekti. Sonra bir tane daha.

“Baksana!” dedi Tormod.

“Ne oldu?”

“Jørstad’la sen mıknatısı sürmeye başlasanıza? Ben sizinle büfenin or da buluşurum, sonra Veslehovden’a gideriz. Aldığım dedikodulara göre kilin saklandığı yer orasıymış.”

Yalan söylüyordu.

“Olur,” dedi Espen. “Ama oyalanma. Nereye gidiyorsun?”

“Kısa bir süre için rotadan sapacağım, sadece küçük bir sapma,” dedi Tormod. “Jet gibi bir ziyaret. Hızlı bir mola,” diye ekledi alelacele, sert, heyecanlı, endişeli, coşkulu, enerjik, güvenli, kafa karıştırıcı, pervasız, kıskanç, kindar, boş ve soluk bir şekilde.

Düşük profilli kil ağır aksak bir şekilde başkent'in üç saat kuzeyindeki mütevazı Råset köyüne doğru ilerliyordu. Hamur adeta altındaki toprakla birebir aynıydı, manzaranın küçük bir parçası kopmuş da kendi üstünde hareket ediyormuş gibiydi; pürüzsüz ve hafif kaygan bir toprak parçası tüm cıvıklığıyla yerlerde sürünüyordu sanki. Leş gibi de koku yayıyordu etrafa. Küflü, çürük, fermente bir koku. Nemli toprak, gübre ve çamur karışımı gibi olan bu koku bir bulut halinde köyün üstüne yayılmıştı. Köy nedir peki? Vikingler dönemindeki *byggð* sözünden gelen Norveççe *bygd* kelimesi; bir zamanlar sere serpe etrafa yayılan çiftliklerin ortaya çıktığı alanı ifade ediyor. Başta ülkenin doğusunda yer alan bu eski çiftlikler sonradan geleneksel çiftlik yapılarıyla daha küçük birimlere ayrıldı. Bugün *bygd* deyince, muhtemelen merkezî bir noktası olan, belirli hizmetlerin mevcut olduğu ve küçük ölçekli ticaretin gerçekleştiği –genellikle kültürel bir bağlama sahip– dağınık yerleşim yerlerinden bahsediyoruz. Kültürel manzara, belki de bin yıldan daha fazla bir süre önce insanların evlerini inşa edecekleri, hayvanlarını yetiştirecekleri ve ekin ekecekleri bir arazi seçmesiyle oluşmaya başlıyor. Bazı yerlerde on beş yüz yıl öncedir bu, bazılarındaysa iki bin, hatta belki daha da fazla. Genellikle manzaranın en güzel yerleri seçilir. Peki güzel derken neyi

kastediyoruz? İşte işin o kısmı, bölgeyi ziyaret ettiğinizde kendi kendine açıklığa kavuşuyor. Taşradaki köylerin, kırsal yerleşimlerin ve yaban hayatının içe dokunan manzarası daima orada yaşayan insanlara da yansımış, bir nevi onların iç manzarasını şekillendirmiştir. Kırsal hayat derine işler. İnsanlar ne kadar soytarı olursa olsun –ya da ne kadar sofistike hale gelirse gelsin– köyü onlardan çıkarmak neredeyse imkânsızdır. Bırakıp gitmeye, bir daha dönmemeye karar verseler bile, o kırsal manzaranın üzerlerinde illa ki bir etkisi kalır –mutlaka bir yerden cortlar– ne kadar uzağa giderlerse gitsinler. Eh, tabii bu etki genellikle olumsuzdur; zira kırsal bir köyde yaşamak güllük gülistanlık bir şey değildir. Örneğin, köylerinden her şeyden daha fazla nefret eden eski sakinler, köyün pençeleri hâlâ üzerlerinde olduğu için tam olarak öyle hissederek. Ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar o bölgeyi bir türlü affedemezler. Köyünüze karşı tarafsız ya da kayıtsız olmanız imkânsızdır; tıpkı anne-babanıza, iyi de olsa kötü de olsa, kayıtsız kalamayacağınız gibi. Neyse konudan iyice saptık, zaten ne Siv ne de iş arkadaşları köylerinin dışında fazla zaman geçirdikleri gibi görünürde herhangi bir ayrılma planları da yoktu. Tormod bile bir yere gitmemişti. Råset'teki çok az insanın içinde o meşhur hırs canavarından vardı, yani köye dışarıdan hiç bakmamışlardı; dolayısıyla bizi alakadar etmez.

Herkesin zannettiğinin aksine, Tormod'un başına buyruk yarattığı eski değirmenin kalıntıları arasında oraklı, şapkalı, tüylü ve tulumlu bir şekilde gizlenmemişti. Aslında, çok daha modern bir noktada saklanıyordu: Körfez tarafındaki çiftlik malzemeleri satan dükkâna giden yoldaki bir çarşı

parkta. Etrafı asfaltla çevrili bu parkta çeşitli işletmelerin dükkânları vardı: Skantek, Nobina, BN Miljo, araba yıka-
ma, oto tamirci, mobilya mağazası, tabelacı, vesaire. Park
alanı geceleri genelde ıssız kalıyordu ama aynı zamanda
dipten başa kadar güçlü bir Wi-Fi sinyaline sahipti. Bir şey
keratinleşme sürecine girdiği zaman, boynuzsu bir hale gelir.
Keratinse büyüdükçe bükülen, sarmal ve lifli moleküllerden
oluşur; mesela kavisli boynuzlarda veya fazla uzun tırnaklarda
görebileceğimiz bir şeydir bu. Kilin emdiği onca keratin de
bir müddet sonra eğilip bükülmesine neden oldu. Adeta bir
vida dişi gibi görünen kil hamuru, çarşı parkın etrafındaki
asfaltın ötesindeki bir çatı direğine monteli Wi-Fi antenine
mümkün olduğunca yakın bir şekilde konumlanmıştı. Asfalt
çarşı parkın aşağı tarafındaki toprak, Tormod'un evinin
arkasındaki toprak kadar zengindi; iki yerin toprak kalitesi
de harikaydı. Råset ve çevresindeki kırsal alanın tamamı
tarım için değerli bir alandı ve tarım arazilerini koruyan
ciddi kurallar vardı. Norveç'teki arazinin yalnızca yüzde biri
mısır yetiştirilecek zenginliktedir; diğer bir deyişle, tarıma
elverişli toprak çok azdır; tarıma elverişli yeni bir toprak
tabakası oluşturmaksa bin yıl alır, bu yüzden de arazilerin
başka amaçlar için kullanılması maksadıyla yeniden tasar-
lanmaması yönünde büyük bir baskı vardır. Genelde buna
müsaade edilmez ancak buna rağmen çarşı parkı Råset'in
eteklerine inşa edilmişti. İşte istiridye gibi kıvamıyla toprağa
yapışıp zaman geçiren kil hamurunun sürekli bir şeyler em-
diği, radyasyonu kendine çektiği, nitratları yalayıp yuttuğu
ve akşam olup da hava serinleyene kadar nemi depoladığı yer
burasıydı. Ondan sonra da dışarı çıkıp avlanıyordu. Aslında

avlandığını söylemek doğru olmaz –sonuçta hayvan değildi. Sadece yola çıkıyor ya da sürükleniyordu. Zira ortada bir çekim gücü vardı. Kil, eksikliğini hissettiği her şeye karşı bir çekim, hatta moleküler bir ihtiyaç duyuyordu –Siv’in parçaları birleştirip doğru bir şekilde tespit ettiği üzere, bu eksiklik keratindi.

Kil hamuru, su kenarı boyunca uzanan sazlıklar ve yaban otları arasında ilerliyordu. Her akşam yaptığı gibi nehrin ağzına yöneldi. Oradan da eski değirmenin kalıntılarını geçerek nehrin yatağındaki kaygan birki örtüsünün içinden yukarı doğru ilerlemeye başladı. Muhtemelen köydeki dedikoduların başladığı yer burasıydı: Her akşam değirmeni geçtiği yer. Üstünde hâlâ parça parça güneş ışıkları olan nehrin alt kısmı kahverengiydi, Tormod’un çocukluğunda olduğundan çok daha bulanıktı. Hamur yine aynı çekimi hissederek, karnının mı yoksa gövdesinin mi artık neresininse orasının üstünde sürüklenerek köyü geçiyordu. Akıntıya karşı hareket ediyor; bir krampın ya da bir hıçkırıgın, hatta bir kalp atışının içten gelen sessiz gücüne benzer inatçı bir güçle kendini itiyordu. Eski bir lastik tekerleğin çamurda yuvarlanması gibi bir ses çıkarıyordu. Ağız şapırtısından da farklı değildi. Yutma sesi hatta. Tormod’un yarattığı nereye gittiğinin gayet farkındaydı.

Hamur, ana yolun altındaki suyu taşıyan karanlık beton borudan geçti ve diğer tarafa ulaşınca dümdüz devam etti. Tormod, nehrin burasındaki her bir çukuru, kayayı ve virajı biliyordu; çocukluğunun herhangi bir diliminde illa ki buralarda saklanmıştı. Okulun iki yüz metre aşağısında,

bir ağaç kümesinin yanında, nehrin içine batmış küçük bir kayalık höyük vardı. Genç kahverengi alabalıkları metal bir plakayla yakaladıkları yer burasıydı. Ortaokuldan önceki yıllarda, Siv'den de önce, Tormod ve arkadaşları –özellikle de yedinci sınıfta üzücü bir şekilde köyden ayrılan en iyi arkadaşı Morten– bu alanın her santiminde yatıp yuvarlanmışlardı. Tormod'un kısa çoraplarıyla birlikte giydiği gençlik ayakkabıları –Adidas, Reebok, Ecco, hatta Viking botları– dizlerinde büyük ev dikimi yamaların olduğu 7/24 kirli tulumu ve elinden düşürmediği sarma tütün sigarasıyla tepinip durduğu yerlerdi buralar. Arkadaşları her zaman bu dönüşlerden bahsederdi, bunu hatırlıyordu. Babası Oscar'ın iş arkadaşlarıyla evlerindeki formika masanın etrafında toplanıp bir yandan etiketsiz plastik şişeden kaçak içki yudumlarırken bir yandan da şişe şişe bira içtikten sonra aşka gelip birbirlerine dayılanarak şiddete başvurdıklarında da Tormod soluğu hemen nehir yatağında alırdı. Morten'le birlikte yerlerde yuvarlanarak attıkları sevinç çılgınlıklarıyla sıcak kanlı deniz serçelerinin seslerini bile bastırırlardı. Köylülerin mezar höyüğü olduğunu iddia ettiği tepeciğin etrafında koştururken onun bir Viking mezarı olduğunu hayal ederler ve hemen arkasındaki küçük, karanlık gölette her seferinde kurbağa yavruları, eşek sülükleri, dalgıç böcekleri, hatta semenderler yakalayıp sonra serbset bırakırlardı. Semender bulabildikleri tek yer orasıydı; onların çok nadir olduğunu biliyorlardı. Çocuklar asla göletin ortasına gitmeye cesaret edemezdi çünkü çok derindi, ama kimse tam olarak ne kadar derin olduğunu bilmiyordu. Su kapkaranlıktı, kil gibi yumuşak ve vıcık vıcık olan dibini görmek mümkün değildi. Bir anda

bacaklarına yapıştıveren ve kafalarını komple etlerine geçiren sülüklerin varlığı, çocukları anlamsız bir şekilde korkutuyordu. Bir keresinde bir sülük Tormod'un tam dizinin arkasına yapıştı ve derisinden içeri girdi. Çocuklar ağlaya sızlaya eve koşup durumu Oscar'a anlattılar, o da bir bıçakla sülüğü kesip çıkardı. Oscar sülüğü şeytan olarak tanımladıktan sonra ayakkabısının tabanıyla ezdi.

Oscar artık yaşlı bir adamdı. Karısı Signe ile birlikte iki göz evlerinin salonunda sessiz sakin otururken köyden kulağına gelen dedikodular canını sıkıyordu. Duvarlardaki ahşap panellerin arasından sızıyor gibi görünüyordlardı, daha önce hiç böyle bir şey duymamıştı. Tormod'u aramaya çalıştı ama oğlu cevap vermedi. Kendine has dik kafalı ve ketum tarzıyla Oscar, Råset gibi bir yerde toprağı dönüştürmenin kesinlikle kaçınılması gereken bir şey olduğunu biliyordu. Kendisi gibi huzursuz olanların, Tormod'un, hatta küçük Helene'nin bile dikkatli olması gerektiğini söylemek istiyordu. Oğluna ikinci kez ulaşmayı denedi ama başarılı olamadı. Dişe dokunur bir şey söyleyecek değildi belki ama yine de aramıştı. Kazmanın riskli olduğunu söylemek istiyordu. Toprakta her türlü şey yetişiyor olabilirdi. Ama bir türlü ulaşamadı. Aman neyse, diye düşündü Oscar telefonu kapatırken. Kismet değilmiş. Zaten artık çok geçti.

Nehrin salına salına Sukkertoppen'in etrafını dolanarak kuzeydeki tepelere yöneldiği noktada, kil hamuru kendini nehir yatağından yukarı, kıyıya dik sürdü. Yerde çaprazlama hareket etmeye başladı. Yulafları hışırdatta hışırdatta tarlada adeta görünmez bir yol açarak anayola paralel belli belirsiz

bir iz bıraktı. Tormod'un yarattığı (dokunaklı) manzara üstünde gerçek bir çizgi, bir şerit oluşturmuştu. Oyun alanının etrafındaki tel çitin orada bitki örtüsü daha yeşil ve daha çeşitliydi. Tüylü yaban yulafı, yakı otu, devedikeni, ne ararsan vardı. Çitin içindeyse ahşap bir tekne, tırmanma kafesine dönüştürülmüştü. Çocukların oynaması için dört beton boru dizilmiş, ancak üzerlerine boyanan resimler –bir ejderha ile bir korsan– solmuş ve soyulmuştu. Küf kokusu her şeyin üzerini örtmüştü, havada bir ağırlık hâkimdi. Kil tekrar batıya döndü ve sinir bozucu güzellikteki nehir kenarı boyunca ilerledi.

Kilden biraz uzakta, Tormod biricik kızı Helene ile Blystad ailesinin evinin verandasında oturuyordu. İkisi de yeşil çizgili bahçe sandalyelerine yaslanmış önlerindeki açık araziye izliyorlardı; Tormod kocaman, Helene incecikti. Kız rahatsızmış gibi endişeyle ileri geri sallanıyordu; midesi bulanıyordu sanki, kıpkırmızı olmuştu. Üstünde şortlu tulumu vardı ve altın sarısı saçları ahenkle omuzlarına dökülüyordu. Babasıysa solmuş bir eski tişört giyiyor, nasırlı elleri ve siyah frenk üzümü kadar iri gözbebekleriyle tetikte bekliyordu. Kendine yeni nasırlar edinmişti: Evin arkasındaki siper yeniden kazılarak nemli toprağın içinde çukur açılmış ve bir oluk yapılmıştı. Delikten buram buram tiksindirici kokular yükseliyordu. Kopkoyu, neredeyse kara toprak, kaygan ve ağır kokuyordu. Siv'in geniş alınlı annesi alelacele eve gönderilmişti. Alf odasında, bilgisayarı tarafından esir alınmıştı. Helene ile Tormod verandada yalnızdı. Tormod aslında Helene'yi tuzak olarak konumlandırmış, onu yem yapmıştı.

İşte! Bir çizgi halindeki kuru taş duvarın yanındaki yulafları kesen belli belirsiz bir şerit. Tormod onu hemen gördü. Bir an için gözden kayboldu. Ama sonra tekrar ortaya çıktı. Orada hareket eden bir şey vardı. Biri çalışıyordu sanki. Helene de fark etmiş miydi acaba? Hayır, daha yaşı küçük ve odak alanı dardı; bahçenin sınırından ötesini görmüyordu, Tormod'un

kızı da tüm çocuklar gibi kısa görüşlüydü. O gün havada hoş bir esinti vardı; yumuşak bir rüzgâr tarlaları okşuyor, binlerce, on binlerce, yüz binlerce mısır saçağı adeta bir battaniye, bir kürk gibi dalgalanıyordu. Fakat içinde bir tutam tatsızlık da var mıydı? Tormod'a öyle geliyordu, üstelik evin arkasındaki siperden gelen berbat aromaya karışan bu tatsızlık kokusunu da alabildiğini hissediyordu. Bir gözünün ucuyla yulafların kıpırtısını takip etti; çizginin evine, sundurmaya, çocuğuna doğru hareket edişini izledi.

Bir çocuğun vücudu anne-babasının köklü bir uzantısıdır; Tormod'un da Helene ile birebir bağlantısı vardı. Kendini kızının bedeninde görebiliyordu. Kızının yaşındayken tıpatıp ona benzediğini düşündü, ekstradan erkeksi irilikte bir göğüs kafesi, kaslı omuzları ve taş gibi bir karnı vardı. Helene'nin titrek dizlerine bakarken kendi dizlerini hatırladı. Ayakları aynıydı, belirgin bileklerini de ondan almıştı; bacaklarını huzursuzca sallayarak oturuşunu izlemek adeta kendine bakmak gibiydi. Tormod'un çocukluğuna ait çok fazla fotoğrafı yoktu ama en azından Helene'nin birebir kendi kopyası olduğunu, hatta kendinden önce Oscar'dan bile izler taşıdığını biliyordu. Bundan adı gibi emindi neredeyse. "Kız resmen eski Blystad soyunun mahsulü," diye boşuna demiyordu Råset köylüleri yıllardır.

Evet, çocukların fiziksel özelliklerinin yeri doldurulamaz. Dirsekleri, çeneleri, tırnakları, Aşil tendonu, ses perdeleri, süt dişleri, dişleri düştüğünde kalan boşluklar, boyunlarındaki oyuk ve tabii ki saçları. Bunların hepsi aslında tüm çocuklarda hemen hemen aynıdır; ancak garip bir şekilde, kendi çocuğunuz gibisini hiç görmemiş gibi hissedersiniz.

Çocuğunuz tüm bu özelliklerin toplamından oluşur. Tormod bunları nasıl riske atabilirdi?

Tormod sessizce Helene'ye seslendi, kelimeler aniden ağzından dökülmeye başlamıştı. Genelde hep jest ve mimikleriyle ya da yaptıklarıyla iletişim kurduğu için Helene bu kadar havadan sudan sohbete alışkın değildi. Sonuç olarak, ilgisini çekmek zor olmadı ve kil tarlanın içinden onlara doğru süzülürken Tormod kızının dikkatini dağıtmayı başardı. Anlatıyordu da anlatıyordu. Helene'nin daha önce hiç duymadığı şeylerdi bunlar. Kızcağız can kulağıyla dinliyordu. Annenle ben okulu asardık, dedi Tormod, kaçıp eski huzurevinin arkasındaki kaya var ya, işte onun gölgesinde uzanırdık. Her tarafta yonca çiçekleri olurdu, saatlerce o kırmızı yonca çiçeklerinin arasında yatardık. Bir keresinde Haraldset'in motosikletiyle Hovin'deki bir ahırın kapısından içeri dalmıştık. Başka bir sefer de Brenna'nın bodrumunun girişinde ölmek üzere olan bir martı görmüştük, acı çekmesin diye Ine onu bir kürekle öldürmek istedi ama doğru düzgün vurmayı beceremedi.

Tormod susmak bilmiyordu. Helene ileri geri sallanırken büyülenmiş solgun yüzüyle üstüne boca edilen hikâyeleri dinliyordu. Babasına bakmaya cesaret edemiyordu bile, onun yerine anlatırken sallayıp durduğu koca ellerine bakıyordu. İçinden ne çıkmıştı böyle? Babası ele geçirilmişti, orası kesin, diye düşündü Helene. Çoktandır bunun farkındaydı zaten, başından beri haklıydı ama artık iyice belli olmuştu. Canavar daha fazla saklanamamış, herkesin görebileceği şekilde gün yüzüne çıkmış ve gevezelik ediyordu. Helene altın gibi saçlarından bir balya tutup emmeye, hatta biraz da çiğnemeye başladı. Midesinin alt üst olduğunu hissediy-

yordu. İçinde bir açlık vardı, ani bir krampla geçiriverdi. Yulafların içinden yaklaşan kili de aynı anda benzer bir kramp sarstı, neredeyse hıçkırır gibi. Seğirerek, sallanarak toprağın üstünde ilerliyordu.

Frederik'in bir Apache bisikleti vardı, diye devam etti Tormod, bir gün ani fren yapınca testisleri dişli çubuğuna girdi. Bir de Bjornar'ın ok torbasını delip omzuna saplanan ok vardı ya, onu atan Kato değildi, bendim. Bunu senden başka kimse bilmiyor, dedi, parmağını dudaklarına götürerek. Helene hızlı hızlı başını salladı. Tormod konuşmaya devam ediyordu.

“Galiba biraz kil yedin, değil mi Helene?” dedi birden durduk yere.

Tormod'un çenesi oynadı. Ağzını garip bir şekilde açıp eliyle kapatarak tuhaf bir şekilde çiğnedi.

“Bilmiyorum,” dedi Helene. “Belki biraz.”

“Muhtemelen o yüzden bu kadar solgunsun.”

Bu anın bütün sorumluluğunu şevk tozu üstlenemezdi. Amfetamini, macunu, badem ezmesini, beyazı, baharatı, vızılıyı, roketi, maratonu, yaban arılarını suçlayamazsınız. Yani tüm suçu kanlı baltaya –bir adı da buydu– atamazsınız. Kanlı balta damarlarınızı tutar, aynı anda hem içe hem de dışa doğru keser. O esnada Tormod'un yakıtı tükenmişti aslında ama bir yandan da her zamankinden daha çok kendi içindeydi; ne kadar dışarı çıkarsa, o kadar içeri sürükleniyordu sanki. İçinde başka bir adam vardı. Her zaman olmuştu. Tormod'un bedenini giyen bu ikinci adamın da kendi planları vardı. Helene şimdi boğazı kasıla kasıla kusmaya çalışıyordu. Feryat eder gibi inliyor, öğürüyordu.

“Sana yardım edeceğim bir tanem,” dedi babası onu teselli ederek.

Tormod onu sandalyesinde öne doğru itti ve saçlarını elinde toplayıp tuttu. Sonra yukarı çekip bir avuç saman gibi havaya kaldırdı. Kil anlıyordu –tabii kelimelerle değil de sağır ve dilsiz haliyle tarlanın dibindeki o alçak konumundan– bir yerlere çekildiğini biliyordu. Malzeme, gitmesi gerektiği yere gitti. Kil ve macundan yapılan hamur, yapışkan çamur gibi yumuşak bir kütleydi, titriyor ve kokuyordu. Yağ yığını gibi görünüyordu, zapt edilemez bir taş gibi.

Tormod Blystad, elinde bir tutam saçla iki büklüm olan kızının yanına oturdu. Öğürtüler dalga dalga geliyordu, kızcağızın gözleri yuvasından fırlayacaktı. Tormod aniden kızına doğru atıldı. Kille macun karışımını gösterip ona doğru iteledi. Bu yıkıcı bir hareket olabilirdi. Korkunç ya da trajik bir şey olduğunu düşünebilirdiniz, ama o anda Tormod önemli olan şeye işaret ediyordu. Belki de başından beri düşünmeden yaptığı şey buydu, artık elini tamamen gevşetti ve en önemli olan şeyden vazgeçti. Bu noktada, tüm gizemler aynı kapıya çıkıyor, hepsi çok net: Bizden talep edilen şey bizim özellikle vermeye en gönülsüz olduğumuz şeydir, şöyle bir kendi içinize bakıp asla ve katta feda edemeyeceğiniz şeyi bulmanız yeterli, işte o kadar.

**Yeni kitap önerimiz için
karekodu telefon
kameranıza okutunuz.**

